

Příloha č. 1 - Přepsané rozhovory

Rozhovor číslo 1

Den: 22.4.2009

Respondent: Václav Volráb (člen ČeMBy; občan obce Kublov ležící v CHKO Křivoklátsko)

Dosažené vzdělání: Gymnázium

Zaměstnání: koordinátor staveb

T: Já bych se tě ráda zeptala, jak dlouho jezdíš na kole? A Jak ses vůbec dostal k tomu, že jezdíš na kole?

R: Na kole si myslím, že jezdím tak jedenáct let. Dostal jsem se k tomu tak, že moje manželka tenkrát přítelkyně jezdila na kole.

T: Takhle přes přítelkyni. To většinou bývá naopak.

R: No já jsem nikdy nesportoval nebo...já jsem nemohl, mám slabý klouby a tak dále. Kdežto ona vrcholově sportovala a kolo se ukázalo, že je jedinej takovej sport...

T: Šetřej.

R: No ne, kterej alespoň tak nějak zvládnou. Ona na mě počká na kopci a tak no.

T: (pozn.: smích)

R: Takže přes ženu, určitě přes ženu.

T: A hned od začátku to bylo horský kolo?

R: Jo. Ona jezdila na horskym kole, ona je v tom dost kategorická, ona nesnáší asfalt, ona jezdí jenom po lese. Nebo teď už vlastně ne, protože jí nezbejvá nic jiného, my jí donutíme, aby jela po asfaltu. Ona jezdila jenom, jenom po lese, lesních cestách. Takže odjakživa horský kolo.

T: Takže ty ses poprvé na kole vydal do přírody?

R: Jo, půjčil jsem si od kamaráda kolo, protože jsem si říkal...já vždycky do něčeho skočím a pak se ukáže, že to není úplně dobrý. Tak jsem si říkal, půjčím si nejdřív kolo, zkusíme dát výlet. Tenkrát jsme jeli...jo a první výlet byl po rovině. Tenkrát jsme jeli do Lednice. Ujeli jsme sedmnáct kilometrů, zemřel jsem, žena musela pro auto. Po letech mi řekla...pane bože, co já s ním budu dělat, ale obdivovala, že jsem vytrval a jezdím s ní. No a teď já jezdím daleko víc než ona. Ona jede párkrát do roka. Jí to nevadí, ona může jet jednou do roka a stejně je nejlepší, ona fakt má fyzický fondy největší.

T: Tak to je výborný.

R: Je to super. Je to určitě dobrý, protože potkáš většinou takový ty páry, že chlap je první a za ním dva kilometry funí nějaká červená ženská do kopce. A u nás je to...

T: Naopak.

R: U nás to není naopak. U nás je to tak, že ona jede furt se mnou, takže já když můžu tak ona jede se mnou, když nemůžu tak jede se mnou. Ona jede furt se mnou. Ona je komunikativní, ráda si povídá, nejraději do kopce samozřejmě.

T: To je úžasný.

R: To je úžasný, to každé závidí....

T: To jsem ještě neslyšela takovej případ.

R: Je dneska víc takových lidí, ale...vlastně neznám...žena je v tomhle výjimka. A je to super, že tam mezi náma nejsou tyhle ty problémy. Kromě toho, že ona chce zastavovat, různě si pokuřuje, fotí a tak. To já už dneska asi tolik nechci ale...dřív to bylo parádní no, že jsme jezdili furt spolu.

T: A kdy ses dostal do ČeMBy? Kdy ses vůbec o ČeMBě...ty jsi členem ČeMBy...dozvěděl?

R: Teď jsem členem. Já jsem o ČeMBě...asi od začátku co vznikla mám pocit že vim, protože já hodně čtu. Takže Velo (pozn.: v nahrávce nebylo rozumět), která dělala předpaltný novin a časopisů. Díky tomu jsem měl přístup k obrovskému množství časopisů, jeden z nich jsme dělali Velo, takže jsem vlastně Velo si četl každý měsíc. Tak jsem to tenkrát zaznamenal. Nevim, jestli ve Velu první nebo kde, ale vim, že jsou dlouho a letos jsem si konečně řekl, že tam vstoupim. Z toho důvodu, že mě připadá dobrý ta myšlenka toho...jako já chci jezdit dál na kole po lese. Zaujal mě ten název Česká mountainbiková asociace. Tak jsem si říkal, já jezdím na tom horském kole to je přeci přesně pro mě. Takže jsem říkal, že do něčeho podobného bych asi vstoupil, protože si myslím, že je potřeba, aby takovýhle organizace měly členy, příznivce, aby to fungovalo, aby...Protože jsou schopný něco prosadit. Hlas jednotlivce je zanedbatelnej, nikoho nezajímá. Musí prostě být těch lidí víc. Takže podle toho názvu jsem...já jsem to neřešil co oni...čím se zabývají nebo co dělají, ale

přišlo mi to, že když se takhle jmenujou a já jezdím na tom horském kole, že to je asi to co...Kdyby to byla Česká silničářská asociace tak bych si řekl, že to je nesmysl. Já jsem si přečetl jejich webový stránky, přečetl jsem si to a přišlo mi to, že některé věci jako ty singltreky a podobně...Souhlasím s tím, že to je dobrá záležitost, ale nemyslím si, že to by měl být nosný program. Já vidím jako nosný program to...Pro mě je důležitý, že jezdím po lese, nemyslím tím nazdařbůh po lese, já jezdím po stezkách po lese. A pokud hrozí, že se stane něco jako na Slovensku a někdo s tím něco má tedy začít dělat tak je potřeba to začít dělat co nejdříve. Já věřím, že třeba ČEMBA by mohl být ten pravý subjekt. A určitě, myslím si, že vstoupit tam jen proto, aby lidé zaplatili členský příspěvek a podpořili její činnost, i když nechce vyvíjet žádnou aktivitu, že by to mělo být záležitostí každého člověka, co chce jezdit po lese, po lesních stezkách, přírodou, na kole a nechce, abychom byli vytěsněni na asfalt.

T: A co pro tebe znamená ta jízda, když říkáš, po lese a přírodou. Co ti to přináší nebo v čem je pro tebe tohle to...?

R: Určitě mi to přijde zajímavější než jezdit po asfaltu mezi autama. Připadá mi to, co se týče prožitků a prožitků těch zážitků...jezdím, rozhlížím se kolem sebe, kochám se. Česká krajina je nádherná, v lese je krásně. Nechci dupat kilometry po asfaltu, mít skloněnou hlavu a jenom vidět asfalt a jak se kolem mě míhají stromy. Chci se zastavit, když je něco hezkého, zastavit se, vyfotit si, lehnout si do trávy. Tyhle ty zážitky v tom asi hledám nebo vidím. Nic velkého, nic světoborného.

T: A jak často jezdíš na kole? Kolik času trávíš na kole?

R: Každý odpoví, že jezdí míň než by si přál. Pro mě je důležitý jezdit v teple. Mám ty klouby v háji, pak nemůžu z toho chodit a tak dále, když nastydnou. Taž jezdím v teple, nemám rád déšť. Pro mě je počasí důležitým limitem. Jsem vybavený i na nečas, ale počasí je alfa omegou. Takže když je hezky, tak se snažím co víkend jezdit a do toho mám v plánu ještě jezdit dvakrát, třikrát týdně do práce na kole. Což už nebude samozřejmě lesem, to bude jenom prostě po asfaltu. Do práce se potřebuju přepravit a být tam včas. To se nemůžu nikde zdrhnout v lese, že jo. To je ten...ty dva úhly pohledu. Jedno, co dělám pro radost a druhý je, co dělám účelně. Účelně samozřejmě, když pojedou do práce, tak to je ta účelnost.

T: Máš kolo jako dopravní prostředek.

R: Mám kolo pro radost, ale i jako dopravní prostředek.

T: A bydlíš kde přesně? V CHKO Křivoklátsko nebo na okraji?

R: Přesně tak. Bydlím za Berounem, myslím si, že naše vesnice, jmenuje se Kublov, patří už do CHKO Křivoklátsko na devadesát devět procent. Nejsme v nějakém epicentru, teď kolem nás asi bude...budou, bude spousta prvních zón, když budeme národní park, takže nevim. Nevím jak...ale bydlím v CHKO Křivoklátsko, určitě.

T: A jak se ti tam jezdí momentálně?

R: Ty jo úplně báječně. Nechápeme, že jsme tam nejezdili dřív, neznali jsme to, bylo to na západ od Prahy. Všichni jezděj na Jih do Brd, jezděj do Jizerek a tak dále. V CHKO Křivoklátsko člověk za den nepotká skoro človíčka, tím spíš na kole. Teď o víkendu jsme potkali asi šest, to jsem se úplně divil, to byl zázrak, to se nám nikdy dřív nestávalo. Obrovská síť stezek, cestiček, asfaltových, pěšin, šotolin, pro jednoho, pro dva lidi. Je to obrovská síť prostě, území, který je protkaný. Neuvěřitelný množství stezek a lidi to neví. Nevím tedy, jestli bohužel nebo naštěstí. Je to škoda, myslím si, že je to lepší než v Brdech.

T: Takže tuhle lokalitu sis vybral vlastně až poté, co si se sem přistěhoval. Do té doby si o tom příliš nevěděl.

R: My tam bydlíme šest let. Přesně tak, dřív jsem o tom místě nevěděl. Když jsme hledali bydliště, tak jsme hledali tím stylem, že jsme si našli nějaký domeček. Přijel jsem domu, podíval jsem se do turistické mapy, jestli tam vedou stezky, jestli jsou tam lesy a to bylo takový hlavní kritérium. Jestli budeme mít kam chodit se psem ven a jestli se tam bude dát jezdit na kole. Když jsme zjistili, že ne, tak jsme to vyřadili, když jsme zjistili, že jo, tak jsme pak takhle ty domky objížděli. Tenhle domek splňoval všechny ty naše kritéria, jediná jeho nevýhoda je, že je relativně daleko od Prahy, když pracuju v Praze. Ale to je jediný mínus, ale všechny ostatní kritéria byly splněny. Poloha, výhled, stezky, les, je kam chodit. Takže tohle to bylo. Když jsme se tam přestěhovali, tak jsme začali objevovat stezky kolem nás, začali jsme se rozšiřovat po té spirále, jezdíme dál a dál. Dřív to byly kratší výlety. Dneska už jsme schopní dát sto dvaceti kilometrový výlet nebo něco podobného. Takže obsáhneme už obrovský území na tom kole, určitě.

T: A když takhle jezdíš po Křivoklátsku, setkáváš se s nějakými problémy? Ty jako cyklista.

R: Já jsem se nikdy s žádným problémem nesetkal, přestože jsme nevědomky zajeli vlastně do rezervace. Zjistili jsme, až posléze, že to je rezervace. Až když jsme tamtudy projeli třikrát, tak jsme jednou zahlídli malou škrtlou cedulku zákaz vjezdu cyklistům, tak jsme se začali zajímat, kudy to vlastně jezdíme. Zjistili jsme, že je to rezervace, tak od té doby tam nejezdíme, tak se tomu vyhýbáme. A nesetkal jsem se, nikdy mi

tam nikdo nenadával nebo nevyháněl mě. Samozřejmě kromě nějakých pošahaných místních myslivců, který... Tenhle problém je asi všude, ale to neberu, že je prostě problém CHKO nebo nějakých orgánů CHKO. To ne, to určitě ne. Žádný problém, nikdy jsme žádný neměli.

T: Takže ani nemáš pocit, že by tam bylo příliš zákazů nebo omezení.

R: Jako vim o těchletěch... od té doby se víc zajímám o ty mapy, vim, kde jsou ty rezervace, do těch nezajízdim, ale jinak si nepamatuju, že by byly někde zákazy, že by se někde nesmělo. Teď určitě ne v CHKO, nevím, jak to bude s národním parkem. Samozřejmě budou zákazy ze zákona, ale teď nevím.

T: Takže, když jsou, tak je respektuješ a přijdou ti opodstatněný.

R: Když jsou a vim o nich, tak se je snažím respektovat, protože chápu nějaký opodstatnění a nechci bojovat proti tomu. Nejsem proti rezervacím. Je to v pořádku a ať tam jsou. Vědomě se už tomu místu vyhýbám, nejezdím tam. Jo našel jsem si alternativu, která vede relativně hezky kolem, ničemu to nebrání tak... Jezdit do rezervace s tím, že se tam nesmí jezdit a ještě do toho, to ježdění tam není úplně nějak parádní, je to přes nějaký kameny, kořeny a tak dále... Tak to raději objedu naokolo a nikomu tím nevadím, nevyvolávám zbytečně konflikty. Myslím si, že takhle bysme se mohli obecně dohodnout. Že si vytyčíme trasy, kudy se bude jezdit a ty budeme respektovat a tam, kde se jezdit nebude, tam by se nezajíždělo. Na týchle bázi by to mohlo fungovat, proč zbytečně vyvolávat konflikty, spory a zbytečně mít nějaký střety. Už jsem z toho vyrostl, jako z tohoto období nějakého... za každou cenu proti všemu. To je nesmysl.

T: Ještě se zeptám ohledně toho národního parku a té budoucnosti CHKO Křivoklátsko. Komunikuješ s někým ohledně těchto věcí?

R: Co se týká národního parku, tak to jsem poprvé zaznamenal loni, někde ve Velu se o tom psalo, tak jsem se tak poušmál a říkal jsem si, jasně, kdo ví kdy. A jak to známe u nás, tak to bude za x. Pak jsem to letos v zimě nějak zaznamenal v televizi. Tak jsem si říkal, sakra, když už o tom mluví v televizi, to už asi bude fakt vážný. Tak jsem si říkal, to je blbý. Začal jsem řešit, co to bude vlastně znamenat. A vyděsilo mě, že by to vlastně mohlo znamenat to, že nebudeme moct jezdit nadále po těch stezkách, po kterých jezdím, tak jsem se rozhodl, že je potřeba s tím začít něco dělat. Sešel jsem se s šéfem CHKO Křivoklátsko, s panem Hůlou, který mi říkal, že se vlastně nic nezmění ten režim, že to bude všechno při starém, že místních se to určitě nijak nedotkne. Což je zase relativní pojem. Jako místní, my v podstatě nejsme pro národní park místní, protože na našem... v katastru naší obce nebude národní park, přestože ho budeme mít čtyři sta metrů od domu, dokonce první zónu. Takže tohle je takový trošku prazvláštní přístup, ale to je na nich. A v každém případě, ať říká pan Hůla co chce, tak tady platí nějaké zákony a v zákonech se jasně říká, že člověk může jezdit jen tam, kde je to nějakým způsobem vyhrazený, dovolený. Bude záležet na návštěvním řádu. Myslím si, že teď by bylo dobrý něco udělat s tím návštěvním řádem. Já se pokusím, snažím se o to, teď sbírám informace. Snažím se přemýšlet o tom, koho by to mohlo zajímat a kontaktovat je. A varovat ty lidi před tím, že se může stát to, že už nebudeme moct jezdit v národním parku po lesních stezkách a je to docela reálný a je potřeba se domluvit na nějakých koridorech, na nějakých stezkách, kudy se bude moct jezdit. Nějakým způsobem navrhnou řešení a to řešení si odsouhlasit. Ale stavět se k tomu tak, že necháme to jak to je a jenom vyhlásíme národní park a tím se nic nezmění je nesmysl. Tím se změní spousta věcí, akorát se nás snaží trochu opít rohlíkem, a to mi přijde určitě jako špatný přístup od státní správy nebo od lidí, který to připravujou.

T: A s kým teda komunikuješ nebo plánuješ komunikovat?

R: Zatím jsem byl na jedné schůzce s panem Hůlou. S tím, že teď jsem ve stádiu sběru materiálů. Chci připravit k tomu nějaký materiály. Nedělám si iluze o občanské angažovanosti ostatních lidí. Každýho to hrozně zajímá, každýho to trápí, ale nikdo pro to asi víc neudělá. To je tady normální. Pokud budem všichni nadávat a sedět v hospodě tak jako...

T: Se nestane nic.

R: Zkusím vzít mapu, zkusím navrhnout nějaký trasy, rozešlu to mailem na lidi, který vim, že jezdí na kole, ať se k tomu vyjádřej, případně navrhnou nějaký svy trasy. S tímhle tím návrhem pak půjdu za panem Hůlou, aby se to zohlednilo v návštěvním řádu nebo, aby na to bylo pamatováno, a uvidíme, jestli nastanou třecí plochy nebo ne. Zároveň se snažím komunikovat s místníma politikama, se starostou naší obce, chci oslovit starosty ostatních obcí, kterých se to bude dotýkat, protože se to bude dotýkat přímo obyvatel těch obcí. Uvidíme, jaký na to budou mít názor. Zatím se tohleto téma nikde nezmiňuje jo, na webu a tak dále. Mluví se o tom, jaký to přinese pozitiva, ale ta kritika tam není nikde zmíněná a myslím si, že to není dobrý. Jestli se na to nějak pozapomnělo, schválně pozapomnělo, tak by to tak zůstat nemělo. Chci jít eventuálně i na kraj nebo na okres, na Beroun. A prostě chci ty politiky na to upozornit, aby si toho byli vědomi, aby až se bude hlasovat, aby se nezvedala ruka jenom pro něco bezhlavě, ale aby věděli, co to znamená. Eventuálně až

budou zvedat ruku pro to a budou hlasovat...já v podstatě pro národní park jsem taky. Já si myslím, že je to vcelku užitečná věc, i když ta základní logika je ta, čím to bylo zdůvodňováno, přitáhneme víc pozornosti, přitáhneme víc turistů a na druhou stranu říkají, chceme chránit přírodu. Tak teď tam skoro žádnýho člověka nepotkám, jsem tam skoro sám, tak mám pocit, že ta příroda tolik netrpí a když tam přitáhneme ty turisty tak myslím, že bude trpět víc, ale...Je to takový trošku schizofrenní postoj jejich. Tomu opravdu upřímně nerozumím, tomu vysvětlení, takže jsem pro, aby...a věřím tomu, že se to podaří tohleto, zohlednit to v tom návštěvním řádu, udělat smysluplný stezky a že najdeme nějakou dohodu. Takhle by to asi mělo nějakým způsobem fungovat.

T: Když sis pročítal tu metodiku, nevím, jestli ses už k tomu dostal. To usměrňování sportů v CHKO, jestli tě tam něco zaujalo.

R: Já jsem to...upřímně jsem to proletěl tak dost zběžně, to bych si musel pročíst detailněji.

T: A jestli tahle ta cesta ti přijde dobrá. Jako že vznikla nějaká odborná skupina.

R: Určitě. Já si myslím, že je potřeba to řešit. Že to je věc, která nás trápí a přístup k tomu takovej svéhlavej, nějaký hurá akce a nějaká anarchie, aby si každě dělal co chce, není možnéj jo. To je potřeba stanovit nějaký pravidla a ty pravidla dodržovat, ale z obou dvou stran. Takže jsem proto, aby ty pravidla vznikly, ale aby ty pravidla byly diskutovaný, aby byly smysluplný a aby jsme si je nějakým způsobem odsouhlasili a našli nějaký rozumnej kompromis a ne že někdo támhle něco určí, nedejbože, támhle někde na ministerstvu něco řekne a vznikne nějaká komise, ještě z necyklistů nebo z lidí, kteří jezdí po Praze a nemají představu o tom, co to znamená jezdit v přírodě. Nebo ještě ke všemu nemají ježdění v přírodě rádi. Takže potom, kdo je v té komisi nebo, kdo to řeší, to by mě zajímalo, na základě čeho se tam ty lidi dostali, jaký mají k tomu postoj. A myslím si, že by tam měli být zastoupeni především lidi, kteří tenhle ten druh vyznávají, jezdí rádi po tom lese a vědí, co to obnáší. A pak ať na druhou stranu jsou tam ochránáři nebo lesníci, hajní a tak dále a můžeme o tom nějakým způsobem diskutovat. Musí to být ale smysluplný argumenty a ne argumenty, že cyklista plaší zvěř. Zvěř je stejně přemnožená, když nějakou vyplašíme tak je to jenom dobře jako. Což je samozřejmě názor, který se někomu líbit nebude, ale v podstatě je to tak. S přemnoženou zvěří si tady nikdo neví rady a oni budou říkat, nejezděte po lese, plašíte nám přemnoženou zvěř. To je pravda, to je realita.

T: Jasně.

R: Takže to je blbost. A je rok 2009. Máme tady nějaký zájmy, prostě funguje to nějakým způsobem a nemůžeme říct jenom direktivně, takhle to bude, takhle to nebude. Je to...

T: O té komunikaci s těma lidma, těch zájmovejch skupin na tý jedny lokalitě.

R: Přesně tak, přesně tak. Říkám, smysluplná debata, žádný militantní názory a tak dál. Prostě normálně věcně se bavit a pak se na tom dohodnout. Udělat nějaký kompromisní řešení, a když se dohodneme na kompromisním řešení, tak pak to musí fungovat samozřejmě. Musíme si říct, na tomhle jsme se dohodli, tohle budeme respektovat a takhle to prostě bude. Nemá samozřejmě smysl jezdit do rezervací, do první zóny, i když zase je otázka, kudy nebo kde se vyhlásí první zóna. V dnešní době my budeme mít první zónu sedm metrů od domu. V tuhle chvíli tam vedou tři metrový šotolinový nebo asfaltový cesty, tak říct, tudy nebudete jezdit na kole, když tam ta asfaltová cesta vede, tak to je taky trošku postavený na hlavu, že jo. A první zóna, podle návrhu zonace, co mám nejnovější, tak první zóna je téměř všude. To je významný přetnutí veškerých koridorů. Takhle můžeme jezdit po asfaltu, to se někam dostaneme, ale když chceme jezdit po lesní cestě odněkud někam tak je to podle návrhu téměř nemožný, to nejde. Člověk jede pěšinou a skončí v první zóně, přestože ta pěšina, třímetrová, třeba dvoumetrová, vede dál. Takovýhle průjezd by asi nikomu nevalil. Když to nevalilo do dneška, tak proč by to mělo vadit ode dneška. Tohle mi připadá takový trošku zvláštní.

T: A když si třeba mluvil s panem Hůlou, měl si pocit, jako že ta debata...že to někam směřovalo nebo že byl přívětivej? Jak se ti s ním komunikovalo?

R: Mě ta debata přišla taková neurč...Byl nekonfliktní, říkal, že taky sám jezdí na kole. Bavili jsme se o nějakých konkrétních cestách, kde on říkal, jasně tyhle ty cesty znám, tam se jezdí moc krásně, tam se bude jezdit i nadále. Pak přijde návrh zonace a rázem člověk zjistí, že tyhle ty cesty protínají zónou. Tak to...to prostě nejde se bavit na týhle bázi, že se nic nezmění. To se musí někde napsat, podchytit a udělat z toho nějaký závěr. Nemůžeme si to tam říct...

T: Mezi čtyřma očima.

R: To naše setkání bylo hodně nezávazný a nebylo, že bychom se o něčem bavili nebo jednali. Já jsem tam byl ze svý iniciativy, abych se ho zeptal na mapku národního parku, abych si s ním popovídal co a jak. Není to tak, že on by mi něco slíbil a teď já bych si říkal, že to nedodržel nebo něco takovýho. To bylo jednání, který bylo někdy v únoru, a je to taková (nebylo rozumět) věc to vyhlášení národního parku, nikdo o tom

moc neví. Řeší se to...je to takový, mi přijde, šitý horkou jehlou. Je tam problém, že tam nejsou...Otázka, co bude s hipostezkami. Hipostezky vedou...jich vede spousta, pak se řekne, koně můžou jezdit. To mi přijde, že devastují víc ten...ty stezky než ta kola. Tak jestli hipostezky budou moct a cyklostezky nebudou moct nebo nevim jo, ale v každém případě, nezjistil jsem, nezaznamenal jsem, a to se o to relativně zajímám...Nezaznamenal jsem, že by se kolem toho vedla nějaká diskuse, že by se něco rozpoutalo, že by se udělalo nějaký jednání nebo něco podobného. Nevim, to fakt nevim.

T: Takže ty, až se ti podaří oslovit nějaký lidi, informovat je, budeš usilovat o to se znovu sejít?

R: Určitě, určitě. Já mám teď v plánu si to zesumarizovat, připravit nějaký materiál, dát ty podklady dohromady, navrhnout ty koridory nebo navrhnout stezky, který by mohly být zachovaný, kudy by se dalo dál jezdit. Zkusím se spojit s panem Hůlou a zkusím nějaké další jednání s ním vyvolat a zeptat se na jeho názor, jaký názor na to má a podle toho...Nebo zeptat se ho, jestli pokročilo něco, jestli někde vznikla nějaká skupina, která to řeší zase o nás bez nás. Nebo vlastně, co se v tomhle tom stalo a doufám, že jeho reakce bude nějakým způsobem vstřícná. Že to bude tak, že si minimálně řekneme, fajn tak jsou tady nějaké podklady a pojďme se o tom bavit, jak to vlastně dál konkrétně bude. Jo já zatím vystupuju za sebe jako za jednotlivce, za člověka, který tam bydlí, a který tam jezdí rád po lese, a kterého to trápí z nějakého soukromého, osobního pohledu a uvidíme, co bude dál.

T: A zkusíš nějak využít to členství v ČeMBě?

R: To bych eventuelně určitě rád zkusil, a když tam...samozřejmě jak jsem zmiňoval, že si myslím, že tyhle asociace nebo organizace jsou důležité, protože už to není jednotlivec, ale je to nějaká skupina lidí. Myslím si, že i tím pádem se jim dostává většího sluchu, něco víc zmůžou, takže...Zatím to neřeším nějak přes ČeMBu nebo nějakou oficiální cestou. V ČeMBě jsem zatím čerpal materiály, podklady, jejich názor na to...Oni mají hezky zpracovaný web, co se týká zákona stávajícího, jak to vlastně funguje s jízdou na kole a tak dále. Takže tohle jsem zatím...k tomuhle mi ČeMBA posloužila výborně nebo pro to byla dobrá, ale to můj vystupování, zatím je spíš na tý soukromý bázi. Teď je to zatím ten hlas jednotlivce. Já nechci to zatím ani nějak vířit, dělat kolem toho dusno a tak dále. Já doufám, že ten můj pocit, že se to neřeší, je milný, že se to snad řeší. Uvidíme.

T: Tak jo. Děkuju, to je vše.

Respondent číslo 2

Den: 6.5.2009

Respondent: Ondřej Vítek (tajemník Odborné skupiny pro rekreaci, sport a turistiku)

Dosažené vzdělání: Přírodovědecká fakulta, obor Aplikovaná krajinná ekologie

Zaměstnání: Agentura ochrany přírody a krajiny; vedoucím odboru zvláštní ochrany přírody

T: Úplně v úvodu bych se vás ráda zeptala, jakou pozici v AOPK zastáváte? Co je náplní vaší práce?

R: Náplň práce je vcelku různorodá. Hlavně jsem vedoucím odboru zvláštní ochrany přírody, což znamená, že řeším problematiku zvláště chráněných území a zvláště chráněných druhů. Ale k tomu navíc se zabývám rekreačním využitím chráněných území nebo obecně vztahem cestovního ruchu k chráněným územím.

T: A jak jste se k této práci dostal?

R: Já jsem vystudoval Přírodovědeckou fakultu, následně postgraduální obor Aplikovaná krajinná ekologie a v rámci toho jsem se dostal vlastně k podobné problematice v Krkonošském národním parku a celkem mě to bavilo, takže když jsem měl následně možnost nastoupit, tehdy ještě na správu chráněných krajinných oblastí, tak jsem toho s chutí využil a během let moje pracovní náplň vykrytalizovala do týhle podoby.

T: Děkuji a teď blíže k té Odborné skupině. Kdy se objevila myšlenka založit něco jako je Odborná skupina pro sport, turistiku a rekreaci, jestli to říkám správně v tomto pořadí.

R: Jmenujeme se Odborná skupina pro rekreaci, sport a turistiku. Myšlenka, jestli si to dobře pamatuju, my to máme na webových stránkách popsáno přesně, ale myšlenka vznikla myslím v roce 2005. Poté, co se právě řešily názorové spory na řešení některé problematiky související s využíváním chráněných krajinných oblastí pro sporty nebo rekreační aktivity sportovního charakteru.

T: A nějaký konkrétní...

R: Někteří ochranáři byli striktně proti tomu, aby chodili lidi do přírody jinak než pěšky. A naopak další skupina ochranářů zastávala názor, že je celkem jedno, jakým způsobem tam lidi chodí, ale spíš hrozbou je každý individuální jedinec bez ohledu na to, jestli tam jde pěšky nebo jede na kole nebo jiným způsobem. Tudíž nemá smysl, zakazovat jako celek některé aktivity v chráněných územích, ale řešit to nějak vhodně, vždycky s ohledem na specifika daného území a ty činnosti, který nevadějí nebo neškodějí principiálně, tak je

povolit nebo omezovat jenom nějakýma podmínkama, ale nezakazovat je šmahem.

T: Aha. A dokázal byste říct, jestli většina ochranářů je těch striktních nebo těch benevolentnějších. Nebo jak to vnímáte třeba teďka vy?

R: Já...si nemyslím, že by se dalo na jedné či druhé straně mluvit o většině, samozřejmě to názorové rozložení pokrývá úplně všechny polohy, s tím, že největší část ochranářů je v normálním rozložení tak někde uprostřed, ale vyskytují se samozřejmě i zcela extrémní názory, jak na jednu tak na druhou stranu vychýlené. A to se právě snažíme sladit, aby nedocházelo k tomu, že za stejných podmínek je daná činnost v jedné chráněné krajinné oblasti povolena a v druhé zakázána. Protože tahle situace může samozřejmě nastat, ale musí to být zdůvodněno tím, že jsou tam odlišné podmínky a skutečně v té jedné to vadí a ve druhé to nevadí, což se né vždycky stává. A snahou té naší odborné skupiny je právě posuzovat co nejobektivněji a nejstejněji tyhle všechny věci a rozhodovat následně nějak předvídatelně a srozumitelně.

T: Jak se to daří?

R: Myslím si, že se to daří docela dobře, protože o naší skupině vědí už na správách CHKO i správách národních parků a leckdy se na nás obracují i s prosbou o pomoc při řešení konkrétních kauz nebo abychom jim poradili v některých věcech. Zároveň teda máme hotový už první vydání té metodiky, která řeší v současné době cyklistiku, geocaching a horolezení. Plánujeme to rozšiřovat postupně o další aktivity, které se objevují v chráněných územích, takže i tohleto bude dobrým návodem při rozhodování.

T: Ta metodika bude vytištěna nebo distribuována pouze elektronicky?

R: S tiskem ve větším množství nepočítáme. Bude na našich webových stránkách, zároveň je to vnitřní předpis, čili v rámci našich informačních systémů je zpřístupněna všem našim pracovníkům Agentury.

T: Já se ještě vrátím trošku na začátek. Jak se odborná skupina utvářela? Jak jste to dali dohromady?

R: Více méně jsme oslovili tehdy správy chráněných krajinných oblastí, jestli mají zájem do této skupiny nominovat svého zástupce. Zhruba polovina správ této možnosti využila a jednoho člověka tam nominovala. Takže oficiálně má skupina kolem deseti až patnácti členů a scházíme se přibližně dvakrát až třikrát do roka. K tomu pořádáme různá tematicky zaměřená školení nebo besedy s veřejností, případně zajišťujeme účast na konferencích formou přednášek, kde vždy některý ze členů skupiny zajede s nějakým příspěvkem na dané téma a prezentuje v podstatě názory celé Agentury.

T: Když jste říkal, nominovala správa někoho. Já jsem se setkala často s tím, že ve správě není třeba člověk, který by se problematice rekreace, sportu a turistiky věnoval naplno. Jaká směs lidí se v té Odborné skupině objevuje.

R: Z poloviny jsou to vedoucí správ chráněných krajinných oblastí. Druhou polovinu tvoří referenti, kteří právě bývají vedoucím pověřování k řešení této problematiky. Ale tím, že standardně se to nevylišuje jako samostatná pracovní náplň tak právě dost často se tomu věnují sami vedoucí, protože nemají v podstatě komu...nebo nedůvěřují svým zaměstnancům specialistům, botanikům, zoologům natolik, aby je nechávali samostatně řešit problematiku takto průřezovou.

T: A vy třeba máte pocit, že by někdo takový na správě měl být, že někdo takový tam chybí? Nebo jak to vnímáte?

R: Netvrdím, že chybí, pokud to vedoucí správy zvládá udělat sám, tak to může dělat sám. Pokud tam je specialista, který dokáže obsáhnout svými zkušenostmi a vědomostmi všechny potřebné obory, kterých se to dotýká, tak to klidně může dělat on. Dělat na to úplně samostatné místo asi nemá smysl, protože ta agenda není zas tak velká v chráněných krajinných oblastech. Jiná situace může být u národních parků, kde jsou správy řádově početnější a i ta řešená problematika je významnější. Takže tam asi jo, ale správy národních parků my žádných způsobem neřídíme. Pod nás spadají jenom správy chráněných krajinných oblastí.

T: Dobře, děkuju. Už jsme to trochu natukli, ale kdybyste měl říct, co je tedy hlavním cílem Odborné skupiny ještě jednou, vypíchnout opravdu to podstatné.

R: No nejlepší by bylo to uvést přímo tak, jak to máme v našich dokumentech, například na té naší webové stránce. Ale je to hlavně sladění názorů na řešení jednotlivých případů týkající se této problematiky na správách chráněných krajinných oblastí. To znamená zajistit stejnoměrné posuzování těch případů, srovnatelné mezi jednotlivými správami navzájem. A zároveň poskytovat tedy metodickou podporu v této oblasti tam, kde nemají třeba dostatek zkušeností, jak pro ty správy CHKO, tak potažmo pro ty další organizace - Ministerstvo životního prostředí; správy národních parků – případně i další.

T: Dobře. A ještě mám tady otázku. S kým Odborná skupina komunikuje, když tedy vynechám ty správy samozřejmě. Jestli jsou jiné subjekty, s kterými vy jako Odborná skupina se snažíte komunikovat.

R: No mimo Agenturu ochrany přírody a krajiny je to celá řada dalších subjektů, se kterými komunikujeme, buď v případě jednotlivých kauz, které se nějakým způsobem řeší a nebo to jsou subjekty, se kterými se

pracuje na obecnější úrovni i v širší problematice jako je třeba ČEMBA nebo Český horolezecký svaz a tak podobně. Jsou to tyhle subjekty, se kterými spolupracujeme, ať už proto, že chceme my nebo proto, že oni nás osloví s tím, že chtějí sami aktivně navázat spolupráci a třeba i kvůli tomu, aby měli v podstatě zaštiťenou svoji činnost spoluprací s námi a měli tak ohlédáno, že se nedostávají do konfliktu se zákonem o ochraně přírody nebo s obecnými principy ochrany přírody.

T: A jak ta komunikace probíhá. Třeba když jste zmínil tu ČEMBu tak konkrétně s nimi...v jaké chvíli se na ně obracíte nebo oni na vás?

R: Podle potřeby, nedá se to zobecnit. Prostě v jednotlivých případech se zkontaktujeme po telefonu, po emailu nebo se sejdeme osobně, vyřešíme danou věc. S ČEMBou pracujeme na uzavření nějaké dohody o vzájemné spolupráci, podobně uzavřenou dohodu máme už několik let s Klubem českých turistů a tak podobně.

T: A konkrétně s Klubem českých turistů komunikujete tam konkrétním člověkem?

R: V rámci té dohody jsou stanoveny kontaktní osoby, přes které ta komunikace probíhá, ale pokud jde potom o nějaký konkrétní problém, který je třeba řešit, tak se k tomu samozřejmě zvou i specialisté na danou věc.

T: Dobře, děkuju. A k té metodické příručce. Jak vznikala, jak tam ten proces probíhal. Vy jste se začali scházet a už byl cíl, že vznikne nějaká metodická příručka?

R: Ne, ze začátku to rozhodně nebylo cílem, nicméně to tak nějak v celku logicky vykristalizovalo s tím právě, jaká možnost je dosáhnout těch cílů, které jsme si na začátku vytyčili, tak to směřovalo k tomu, že musíme metodicky působit. A to je v Agentuře standardně nastaveno právě přes vydávání metodických listů. Takže jsme došli k tomu, že jsme ty naše výplody takto daly dohromady. Teda poprvé v loňském roce, v tom prvním vydání metodických listů a předpokládám, že každý rok je budeme rozšiřovat a aktualizovat o ty další aktivity a nové poznatky. Ty metodické listy vznikají v podstatě dvoufázově. Tou první fází je zpracování analýzy pro danou aktivitu. Máme mezi sebou rozdělené, říkáme tomu aktivity, jako je třeba cyklistika nebo sjezdové lyžování, jízda na koni a tak podobně, a vždycky konkrétní člověk, který se danou aktivitou zabývá, tak zpracuje takzvanou analýzu aktivity, která má předem dohodnuté členění. Kde jednak jde o popis, o čem to vlastně je. Tak jednou ze stěžejních kapitol je možný vliv na přírodu, jak pozitivní, tak negativní, možnosti řešení, analýza legislativy, jakým způsobem to ovlivňuje, případně, jaké nám dává nástroje k řešení v případě se vyskytnuvší problémů a tak podobně. Na základě této analýzy, když projde tedy přes všechny členy skupiny, je opřipomínkována vnitřně, tak se zpracovává metodika jako taková, čili už přímo doporučení, jak konkrétní případy my doporučujeme řešit, co všechno je třeba posoudit, na co se má člověk soustředit při rozhodování.

T: A když jste zmínil, analýza možných vlivů toho daného sportu, té dané aktivity na přírodu nebo na to dané CHKO, vycházíte přitom z nějakých studií? Kde vlastně čerpáte ty informace? Nebo jestli to vychází z nějakých vašich pozorování. Jako na čem stavíte tu analýzu?

R: Pokud jsou nějaké studie k dispozici, snažíme se s nimi maximální možné míře pracovat, nicméně z velké části to vychází z osobních zkušeností všech členů skupiny, právě s řešením dané problematiky. Čili na základě toho se tam i přímo dostávají konkrétní komentáře ke kauzám, které se v minulosti objevily, jak se řešily, jestli se to mělo řešit jinak, případně jak to řešit v budoucnu, aby to bylo dostatečně efektivní.

T: Oblast terénní cyklistiky, která je zahrnuta v cyklistice obecně, má na starosti pan Bartoš?

R: Hlavní kontaktní osobou pro cyklistiku je v naší skupině magistr Ivan Bartoš z Poodří.

T: Takže případně z čeho on tedy...z jakých studií vycházel mám řešit přímo s ním?

R: To se budete muset zeptat konkrétně jeho.

T: Jasně, skvělý. Takže jestli můžu mít další dotazy.

R: Určitě.

T: Tak já jsem tam u každé té kapitoly, u každého toho sportu máte vyjmenovány partnery, s kterými vlastně...Partnery pro tu danou problematiku. Ono to možná souvisí s tím, co jste říkal už k té Odborné skupině...jestli právě při vytváření té metodiky jste s nimi komunikovali nebo jednali, když je tam tedy máte.

R: Ta metodiky je vnitřním materiálem. To znamená, primárně s těmito lidmi nekomunikujeme při sestavování metodiky, ale jde vlastně o to upozornit orgány ochrany přírody, až budou rozhodovat o konkrétním případě, tak koho všeho by měly přizvat k tomu jednání. Nicméně například ČEMBA měla možnost se vyjádřit k té naší metodice a také to udělali a do určité míry to upravili. A zrovna tak se nebráníme tomu, aby se k těm metodickým listům vyjádřil kdokoliv jiný a je na nás, jakým způsobem jejich případné připomínky do toho zapracujeme.

T: Děkuju. Takže smyslem...zase to už zaznělo, té metodické příručky, jenom, jestli jsem to dobře pochopila

je dát podklad správám, k tomu, aby věděly, jak s daným problémem nakládat. Na co si třeba dát pozor.

R: Ano, pochopila jste to velmi dobře.

T: Tak a teď otázka trochu odjinud. Jak se stavíte k terénní cyklistice na území CHKO?

R: No na obecné úrovni se k ní stavíme vcelku pozitivně, protože našim základním, nechci říct přímo mottem, ale motivem pro práci v té skupině je fakt, že nechceme dostávat člověka ven z přírody, ale naopak ho chceme dostat do přírody tak, aby mohl si aktivně vytvořit nějaký prožitek, zkušenost přímo v přírodě. Protože se domníváme, že jedině tak lze v podstatě vytvořit a zlepšit vztah člověka k přírodě a následně po něm chtít nějaké pochopení pro naše aktivity nebo aby sám aktivně šetřením energií nebo materiálů přispíval zprostředkovaně i k ochraně té přírody nebo celého životního prostředí. Takže chceme umožnit lidem, aby v přírodě byli a to, aby tam byli v takové podobě nebo ten prožitek měli takový, jaký jim zrovna vyhovuje. Pokud tam někdo chce jezdit na kole, tak ať tam jezdí na kole, pokud to je možné, pokud tím neporušuje nějakým způsobem přírodu nebo tak. To znamená, jsou místa, kde třeba danou aktivitu vykonávat nelze, včetně jízdy na horském kole, ale jsou samozřejmě plochy a spousta míst, kde to lze připustit zcela bez omezení nebo s nějakým omezením. Myslím si, že problémem terénní cyklistiky nejsou terénní cyklisté jako takoví, ale spíš stav cest, po kterých se cyklisté pohybují. Protože některé cesty svým stavem neodpovídají tomu využití pro horská kola a nejsou na to stavěny. Následně tedy může dojít k poškození, jak té samotné cesty, tak následnou erozí i k plochám okolo. Což samozřejmě je třeba nějakým způsobem eliminovat takové škody. Nicméně v případě terénní cyklistiky se spíše nabízí jako řešení rekonstrukce cesty, zejména jejího povrchu, než omezování cyklistiky jako takové.

T: A setkáváte se ještě s některými dalšími problémy?

R: Hlavní problémy a to nejen ve vztahu k cyklistice, ale u té cyklistiky je to specifické, je právě eroze, která je způsobovaná. Málo kdy se cyklisté pohybují zcela mimo cesty, pěšiny, takže se můžeme soustředit na ty cesty a bavit se v podstatě o rekonstrukci té cesty tak, aby unesla využití pro cyklistiku. Další věcí je samozřejmě plašení zvěře a tak podobně, což je specifická věc, a pokud máme vylišená území, která chceme udržet v podstatě jako klidová území, aby tam ta zvěř nebyla rušena vůbec, to znamená, nesměřujeme tam ani pěší turisty, tak tam nebudeme směřovat ani ty cyklisty. Ale jinak těch vlivů u cyklistiky, myslím, moc není. Dost často se setkáváme s tím, že v podstatě jsme nuceni srovnávat tyto různé aktivity s pěší turistikou jako jakýmsi základním způsobem využití přírody nebo pohybu člověka v přírodě. A tady jsou pro i proti při srovnání tedy pěší a cyklista, jak v podstatě v působení na ten povrch půdy, tak i v tom rušení, kdy leckdy zvěř se nenechá vyrušit relativně rychle jedoucím cyklistou, protože v něm nespátňuje nebezpečí, ví, že je mine bez povšimnutí. Kdyžto pomalu jdoucí chodec pro ně představuje větší nebezpečí, v tom, že je snáz zahlédne třeba a musí se před ním aktivněji schovávat nebo přímo prchat. Takže to už jsou takový různé návaznosti, kdy je opravdu potřeba vidět i ta pozitiva, i ta negativa vedle sebe a posuzovat to šířeji.

T: A tyhle ty příklady, které jste uváděl. Zase se zeptám, jestli vycházíte...z čeho tak soudíte? Jestli jsou to třeba nějaké hlubší studie nebo je to zase z nějaké osobní zkušenosti.

R: No studií se neprovádí zas tak moc...Zahraniční studie jsou někdy dobře využitelné, ale ne vždycky právě s ohledem na to, že různé pokusy a podobně jsou dělány často ve velmi specifických podmínkách a přenesení těch výsledků do jiného území je problematické. Takže, hlavně vycházíme z vlastních zkušeností, i díky tomu, že v naší skupině jsou sdružení lidi, kteří nejen posuzují a rozhodují za orgány ochrany přírody, ale zároveň se aktivně věnují té problematice, respektive těm sportům nebo aktivitám ve svém volném čase a mají s tím tedy zkušenost z obou stran a dokáží to objektivněji posoudit, než člověk, který je na jedné straně barikády.

T: Hm to je zajímavý.

R: Pokud můžu mluvit o barikádě. A myslím si, že tohleto je velmi důležitý aspekt.

T: A vy osobně se věnujete nějakému sportu?

R: Já osobně se snažím věnovat pokud možno všem sportům, i když ne úplně aktivně, tak alespoň abych si každý vyzkoušel. Což se nám daří i na setkáních naší odborné skupiny, že vždycky tam máme tématicky nějakou ukázkou dané aktivity, tak, aby si jí mohl každý vyzkoušet. Čili už jsme se sešli na sjíždění řeky na kánoji, s horolezectvím po skále v Jizerských horách. Věnovali jsme se geocachingu, orientačnímu běhu a tak podobně. Čili nějakou zkušenost s tím v podstatě už máme všichni. Já osobně jezdím rád na kole, jsem občasným vodákem, věnuji se aktivněji geocachingu a nebráním se v podstatě jakékoliv další aktivitě, kterou si vždycky rád vyzkouším.

T: Teď další otázka. Jak si myslíte, že by se mohla vyvíjet na Křivoklátsku situace po vyhlášení národního parku?

R: Myslíte ve vztahu k terénní cyklistice?

T: Ve vztahu k terénní cyklistice. A jestli i vy třeba jako odborná skupina byste nějakým způsobem, i když se to týká především CHKO, to budete třeba nějak řešit.

R: No zatím jsme to v žádném způsobu neřešili a ani jsem neměl čas si na to udělat nějaký svůj názor. Nicméně obecně platí, že národní parky podléhají přísnější ochraně než chráněné krajinné oblasti. To znamená, že ta změna by měla logicky přijít v tom, že terénní cyklistika bude omezenější, než je dnes v CHKO. Na druhou stranu je pravda, že přímo terénní cyklistika jako subobor celé velké cyklistiky se rozvíjí v poslední době poměrně intenzivně a to nejen v počtu cyklistů, kteří se v terénu objevují, tak hlavně z pohledu v podstatě přípravy infrastruktury pro ně. To znamená, že v důsledku to vyhlášení národního parku může přinést ne úplně omezení oproti stávající situaci, s tím, že budou jasněji definované podmínky, za jakých se může terénní cyklistika v národním parku provozovat. Kde případně vybudovat nějaké singltreky, které by proto mohly sloužit. Což dneska vlastně neexistuje, že jo, nebo je jen takových míst pár a v podstatě se to teprve připravuje.

T: A kdo si myslíte, že by měl podle vás takovouto strategii utvářet? Nebo takový nějaký koncept, jak by se tady mohla řešit terénní cyklistika. Ať už je to území CHKO nebo národní park. Teď se tedy bavíme o té možnosti národního parku.

R: Bavíme-li se o území národního parku, tak vždycky musí být hlavním partnerem v tom jednání správa národního parku, která v podstatě zodpovídá za to, že ty dané aktivity nepoškozují přírodu v tom území. Nicméně sama o sobě to dost dobře být nemůže, protože ona, tak jak je česká legislativa postavena, tak správa je vždycky jenom jakýmsi pasivním hlídačem toho, aby k poškození nedošlo. To znamená, musí se tam najít aktivní partner, který přijde s tím, jaké jsou potřeby a co navrhuje, aby se v dané oblasti udělalo, a správa mu bude v podstatě akorát říkat, takto ano, takto ne, tohle by bylo dobré změnit. A na základě v podstatě těchto dvou partnerů, případně za spoluúčasti dalších zúčastněných subjektů by se takovéto schéma využití mělo vytvořit.

T: Ideálně by se to asi mělo dít před vyhlášením. A nebo myslíte, že to potom není třeba překážkou.

R: Myslím si, že je to vcelku jedno, jestli se to dělá před vyhlášením nebo po vyhlášení. Pokud se to bude dělat v průběhu vyhlášení, alespoň ta hrubá představa, tak to bude dobře, aby se případné bližší ochranné podmínky národního parku rovnou formulovaly tak, aby tomu třeba v budoucnu zbytečně nebránily.

T: Tam jde o to, že má vzniknout nějaký plán péče, návštěvní řád a tak dále, což jsou asi věci, v kterých tyhle věci by měly zaznít.

R: Ty věci by se tam měly objevit. Nicméně spíše rámcově, v detailech to v podstatě nejde vyřešit dřív, než bude národní park vyhlášen právě se schválením všech těchto dokumentů, protože do té doby není jasné, kdo do toho vstoupí v procesu vyhlášení, jakým způsobem, jakou připomínkou a může se v podstatě cokoliv z toho změnit během vyhlášení. To znamená, řešit to úplně do detailů hned na začátku není vhodné, ale umožnit tam v podstatě vytvoření rámce, v němž se následně doladí ty detaily, jak pro terénní cyklistiku, tak pro další aktivity, se kterými se musí v národním parku počítat. A k tomu by ideálně měl sloužit návštěvní řád, což je dokument, který lze i relativně často měnit právě dle konkrétních potřeb, a který to specifikuje na úplně nejnižší úrovni konkrétnosti.

T: A ten plán péče už nějakým způsobem teďka vzniká?

R: Plán péče v současné době je připravován.

T: Kdo to má na starosti?

R: Plán péče vytváří Agentura, v případě Křivoklátska je to hlavně dáno na správu chráněné krajinné oblasti, aby všechny tyto dokumenty připravila.

T: Tak jo. Tak já vám mockrát děkuji.

Rozhovor číslo 3

Den: 15.5.2009

Respondent: Petr Hůla (vedoucí Správy CHKO Křivoklátsko; člen Odborné skupiny pro rekreaci, sport a turistiku)

Dosažené vzdělání: Přírodovědecká fakulta, obor hydrogeologie, inženýrská geologie

Zaměstnání: vedoucí Správy CHKO Křivoklátsko

T: První otázka. Jak jste se ke své práci dostal a co je náplní vaší práce?

R: Tak já jsem se začal zabývat profesionálně ochranou přírody v roce 1990, to znamená po revoluci, někdy v březnu. Povoláním jsem hydrogeolog, inženýrský geolog, ale přišla tahle nabídka od tehdejšího vedoucího, pana inženýra Štěpánka a já jsem se vždycky zajímal, jednak o zoologii, botaniku a vůbec o

přírodní vědy jako takový, takže jsem to přivítal, protože v té době jsem dělal na šachtě. A začal jsem tedy pracovat pro ochranu přírody. No a co je obsahem naší práce? To by se dalo rozdělit asi do dvou takových částí. Jedna je výkon státní správy v ochraně přírody, na tom svěřeném území, a ta druhá je potom samozřejmě odborná. To znamená, monitoring, sledování toho území, tak, abychom byli schopní zodpovědně rozhodovat.

T: Děkuji. A další otázka. V čem vidíte hlavní význam vyhlášení velkoplošných chráněných území?

R: Tak když se podíváte na krajinu Evropy obecně, tak chráněná území a ta velkoplošná zvláště jsou vlastně takové poslední ostrovy přírody, která je buďto člověkem ovlivněná, ale neřekl bych přetížená a snoubí se tady, řekl bych nějaký vztah člověka a přírody nebo funguje tady určitá symbióza, takže ta krajina potom vypadá zdravě a je pěkná. Pokud se týče té nejvyšší kategorie ochrany, to znamená národních parků, tak to jsou vlastně poslední ostrovy neporušené přírody nebo málo člověkem ovlivněné přírody.

T: A co je tedy vaším hlavním zájmem, když...

R: Neboli jinými slovy ta velkoplošná chráněná území si myslím, že jsou naprosto nezbytná v tak zalidněném území jako je Evropa, především z hlediska zachování biodiverzity.

T: Takže to je i váš hlavní zájem chránit biodiverzitu?

R: Samozřejmě.

T: Teď se dostávám k tomu plánu péče. Jedním vlastně z dlouhodobých cílů stanovených je vyvážený stav mezi rekreačním využíváním území a ochranou přírody. Jak si vy tuto vyváženost představujete a jak chcete tohoto cíle dosáhnout?

R: To je velice složitá otázka a nedá se na to asi jednoduše odpovědět. Takzvané ty významy caring capacity, který se používají v literatuře, neboli únosnost toho území, to je opravdu velice složitá záležitost a odvisí to od mnoha faktorů a také místo od místa samozřejmě. Některá část toho území, pokud je na to třeba vybavená, tak vydrží nápor, řeknu řádově stovek tisíc lidí a nic moc se neděje. Naopak jsou potom lokality, které jsou velice citlivé, kde stačí pár desítek lidí nebo pár stovek lidí, a může dojít i k nevratným změnám nebo ke zničení. Takže to...leckdy se u toho, je potřeba i experimentovat, ale hlavně si myslím, že je důležitý dostatek potřebných dat pro to sebrat. To znamená sledovat zátěž toho území, což bývá u nás v ochraně přírody poměrně velký problém, protože to stojí poměrně hodně peněz a je to náročný jak na techniku, tak na lidi. Stálým monitoringem vlastně je potřeba vyhodnocovat, jestli to množství lidí nějakým způsobem ovlivňuje to území nebo ne. Ale říkám, je to velký problém a my tady na Křivoklátsku, zrovna včera jsme měli jednání, že bychom vlastně dvě takové nejcennější lokality a více méně potencionálně první zóny národního parku se pokusili začít sledovat už dneska. To znamená, ať už národní park bude nebo ne, pokud by byl, tak to bude každopádně dobrý výchozí bod pro to, abychom zjistili, jestli ta návštěvnost vlastně díky tomu národnímu parku se zvýší nebo ne.

T: Děkuji. A jaká je tedy návštěvnost současná v CHKO?

R: Současná návštěvnost, to jsou naše odborné odhady. My víme, že v letním období, kdy tady probíhá turistická sezóna, tak že je tady dvakrát až třikrát tolik lidí než je stálých obyvatel.

T: Teď bych přešla pomalu k té cyklistice. Jaký typ cyklistů navštěvuje CHKO? Jestli máte přehled.

R: Zase, nemáme nějaká přesná data, ale cyklisté tohleto území vyhledávají a jezdí sem jak na silničních kolech, tak na horských. Řekl bych, že ty horské kola v poslední době převládají.

T: Teď další otázka k plánu. Uvádíte, že vlastně do konfliktu s ochranou přírody se dostává mimo jiné terénní cyklistika. V čem vidíte vy hlavní problémy?

R: Tak tam se to může odehrávat v několika rovinách. Ta první je, že cyklisté na horských kolech jezdí tedy po stezkách, které jsou určeny pro pěší turistiku a dochází tam ke střetům tedy pěší turistiky s cykloturistikou. Potom samozřejmě se stává, že někdy se snaží jezdit terénem cyklisté, ale tady na Křivoklátsku bych řekl, že to není až zas takový problém jako třeba v Jizerských horách. To znamená, může docházet k erozi...prostě půdního povrchu a ničení vlastně mechanickým těma kolama. No a jinak si myslím ale obecně, že cyklistika pro tohle to území na Křivoklátsku je celkem příznivou aktivitou, kterou my považujeme za, pokud se provádí v rozumné míře a...říkám, nevytváří se tady nějaký trasy třeba pro mountain biky, tak by neměla vadit.

T: Když jste zmínil ten konflikt mezi turisty, pěšími turisty a cyklisty. Toto zjištění máte od někoho. Nebo jak...

R: To máme prakticky zjištěno. Příklad můžu dát tady v Přírodní rezervaci Brdatka, kde nám vede naučná stezka, tak tam je vjezd cyklistů...tam není povolen, do té rezervace. No nicméně je to vrstevnicová cesta, kterou si někteří neukázněně prostě zkracují nebo zjednodušují svůj pohyb v krajině a je to úzká pěšina ve svahu nad Berounkou, kde zkrátka ti cyklisti by si to mohli odpustit jo. Druhá taková lokalita může být třeba

přes Přírodní rezervaci Jezírka, kde se překonává takový skalní práh, kde prostě ty kola musí nosit na zádech a taky tam není povolený vjezd cyklistům. To je ale vždycky o lidech, ale děje se to.

T: Takže taková situace, kdy dochází k nějakým konfliktům nebo může být ten cyklista vlastně rušivým nebo narušitelem nebo dokonce třeba ničitelem toho terénu, tak má podle vás tato situace nějaká řešení?

R: No respektování pravidel pohybu v krajině, že jo. To znamená, jestliže mám třeba Národní přírodní rezervaci Vůznice a tam je jedna vratná turistická stezka, která slouží pro turisty, tak prostě nemůžu jezdit do rezervace. To je obecně o dodržování zákonných norem.

T: A teď se zeptám ještě na Odbornou skupinu pro rekreaci, sport a turistiku. Je někdo ze správy členem?

R: No tam jsem přímo členem já.

T: Jo.

R: Ano

T: A co si o této iniciativě myslíte?

R: No tak to je pracovní skupina, která vlastně vytváří určité metodické materiály pro sjednocení přístupu chráněných krajinných oblastí v České republice. To znamená, abychom nepostupovali jinak na Křivoklátsku a jinak třeba v Beskydech. Tak, aby v podstatě veřejnost mohla nebo měla nějakou možnost předvídat, jak se ten orgán ochrany přírody bude chovat. To znamená, abysme byli transparentní a aby...zkrátka jsme k veřejnosti vystupovali jako seriózní partner.

T: Takže vy jste tuhle tu iniciativu uvítal, přijde vám to přínosné?

R: Těch metodik už je několik. Tuším, že je metodika pro lyžování, pro cyklistiku taky, nevím, jestli už je schválená, protože ta pracovní skupina je složená z lidí z velkoplošných chráněných území, to znamená ze správ chráněných krajinných oblastí a ty zpracují nějaký materiál, který se potom předloží k poradě vedení a to, pokud s tím souhlasí, tak to vyjde formou metodických listů.

T: Já už jsem mluvila s panem Ondřejem Vítkem, o té Odborné skupině, takže ledacos vím. Teď bych přešla pomalu tedy k té možnosti vyhlášení národního parku. V jaké fázi jsou přípravy na vyhlášení?

R: Přípravy jsou tak daleko, že proběhlo několik jednání se starosty dotčených obcí. To znamená, jsme dneska ve stavu, kdy máme na stole první pracovní verzi zákona, návrhu zákona o národním parku. Máme zpracovaný návrh plánu péče, který ovšem v současné době je na Agentuře ochrany přírody a krajiny k oponentuře nebo k připomínkování a předpokládám, že se bude dál dopracovávat. A to jsou v podstatě dva základní dokumenty, které je potřeba mít připraveno, je to v souladu s vyhláškou Ministerstva životního prostředí, tuším šedesát, o vyhlášení národních parků.

T: A kdo se podílel na tom sestavování plánu péče?

R: Na sestavování toho plánu péče se podílí samozřejmě Agentura. To znamená, ať už formou kolegů na našem ústředí nebo tady pracovníků správy chráněné krajinné oblasti a kromě nich se na tom podílí ještě firma ekologické služby Hořovice, pan doktor Hošek a jeho tým.

T: A kromě plánu péče je vlastně ještě důležitý návštěvní řád a určitá zonace toho území.

R: Ano, to jsem zapomněl říct, zonace je taky navržena, ale nad tou se ještě dohadujeme. V podstatě máme celkem jasno o první zóně, ale dohadujeme se teďka o tom...o vedení hranic druhé a třetí zóny.

T: A jakým způsobem, jestli už to teďka jste schopni nějak říct, v těchto dokumentech bude řešena terénní cyklistika nebo vůbec cyklistika na daném území.

R: Já jsem tuhle kapitolu nezpracovával, ale...

T: A kdo jí měl na starosti? To by mi možná pomohlo.

R: Myslím, že to měl pan Jedlička, já se kdyžtak podívám, ale zatím je to pracovní dokument, tak ten vám dávat nebudu.

T: No tak to je jasný.

R: Nicméně v tom plánu péče se touhleto problematikou nijak do hloubky nezabýváme.

T: Možná právě v tom návštěvním řádu, jestli pro to není větší prostor.

R: Návštěvní řád ten vzniká vlastně, až když je park vyhlášený. Vznikne Rada parku, která je zastoupena, kde jsou zastoupeny všechny dotčené obce nebo jejich zástupci. A Rada národního parku v podstatě ten návštěvní řád musí schválit jo. To znamená, to je zatím ještě záležitost...

T: Budoucnost.

Pozn.: Pan Hůla hledá kapitolu Turistické a rekreační využívání v připravovaném plánu péče.

R: „Cíleně směřovat veškeré sportovní a turistické aktivity do nejméně zranitelných lokalit a do ochranného pásma národního parku.“ Protože ten park tvoří zhruba šestnáct procent chráněné krajinné oblasti, to znamená, že je tady dostatečně velký území pro to, kde je možný tyhleto sportovní aktivity, včetně cyklistických, jaksi provozovat. Protože tady ten Národní park Křivoklátsko se týká z nějakých devadesáti

sedmi procent lesa jo. A jsou dva základní momenty, které pro ten Národní park jsou důležité a to je citlivější způsob lesního hospodaření, protože se nám nelíbí to, co se děje dneska v lesích. A druhá věc, která s tím úzce souvisí je management zvěře, protože dneska Křivoklátsko, a nejenom Křivoklátsko samozřejmě, je přezvěřený, les se nezmlazuje a prostě...

T: Je to problém.

R: Je to problém. A je to problém i pro biodiverzitu.

Pozn.: Pan Hůla dále čte z plánu péče.

R: „Mimo národní park v rámci...informovat...“ To je jasný. „Dosáhnout vyvážený stav mezi rekreačním, turistickým a sportovním využíváním území národního parku...“ Jsou to takové obecné věci jo. „Vytvářet podmínky pro rozvoj infrastruktury související s turistikou a sportem.“ Pěší, cyklistika, jízda na koni, vodáctví...v obci Karlova Ves a v obcích spadajících do ochranného pásma národního parku. Pak je tady „Monitorovat, pravidelně vyhodnocovat vliv turistiky, sportu a rekreace na území národního parku, respektive na jeho přírodní prostředí. Snižovat ohrožení turistů v národním parku na turistických trasách, naučných stezkách, možnými riziky spojenými se samovolným vývojem porostu lesních dřevin. Včas asanovat stromy, které by mohly svým stavem způsobit bezprostřední ohrožení turistů. Hromadné akce sportovního a kulturního charakteru povolovat vždy s ohledem na místo či trasu akce a celkový počet účastníků.“ Jo. Tak a pak je tady pěší a tadyhle je cykloturistika. „Rychle rozvíjející se forma turistiky i sportu. V současné době je vyznačena na území národního parku poměrně hustá síť značených a ostatních cyklotras s rozlišením jejich náročnosti, zpevněný, nezpevněný, náročný povrch. Téměř ve všech případech jsou součástí dálkových cyklotras s celkovou délkou na území národního parku osmdesát čtyři kilometrů. Vzhledem k reliéfu národního parku se nepočítá s rozšiřováním sítě cyklotras. Cíle: Přehodnotit vedení značených cyklotras s nezpevněným a náročným povrchem. Průběžná údržba povrchu a zařízení značených cyklotras. Preferovat přírodní materiály originálního původu. Vybudování technických zařízení v problematických místech, kde může docházet ke kolizím s přírodním prostředím, první a druhá zóna národního parku, a střetům s ostatními formami turistiky – pěší, jízda na koni, mototuristika. Hromadné akce, cykloport, povolovat pouze na silnicích druhé a třetí třídy, v tomto případě umožnit pouze přejezd přes území národního parku. Nepovolovat umístění potřebné infrastruktury. Nerozšiřovat síť cyklotras o nové trasy.“ Jo. Takže to je v zásadě řekl bych taková obecná koncepce. Nicméně je potřeba tam zmínit jednu důležitou věc. To neznamená, že se do národního parku nebude moc jezdit na kole. Tady se jedná výhradně o značené cyklotrasy, cyklostezky jo. To znamená ty trasy, kam usměřňujeme ten turistický ruch. Jinými slovy, existuje síť lesních cest a individuálně si to tam lidé vyhledají a pojedou tam, nic se neděje. Tam neexistuje žádný zákaz jo. Respektive takhle s tím počítáme do návštěvního řádu.

T: Jo. To tam bude takhle zapracováno.

R: To tam bude zapracováno s tím...výjimkou je samozřejmě první zóna, ta je jasná, že jo. Ze zákona, tam se říká, že provozovat cyklistiku...nebo to se můžeme podívat. V základních ochranných podmínkách národních parků je v paragrafu šestnáct, písmeno ef, odstavec jedna. „Provozovat horolezectví, létání na padácích, závěsných kluzácích a jezdit na kolech mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánů ochrany přírody.“ Jo. Neboli orgán ochrany přírody tady má možnost prostě tyto místa vymezit. A z našeho pohledu prostě ve druhé a třetí zóně národního parku po zpevněných lesních cestách, to znamená, po stávající lesní síti není problém, aby veřejnost jezdila. Nechceme tam ovšem směřovat cyklistické trasy. Jo.

T: Dobře. Děkuji. A další otázka. Jestli probíhají nějaká jednání, jestli se na vás někdo obrací.

R: O tom jsem se už zmínil. Tento týden tady byli zástupci pan Kvasnička s kolegyní Hermovou z ČeMBY. A v podstatě jsem jim řekl to samé, co říkám teďka vám.

T: A z nikým jiným jste...Jako třeba místní lidé nebo...

R: Co se týče místních lidí, tak tahle otázka velmi zajímá pana starostu z Kublova, pana doktora Matějku. Pan starosta, pan doktor Matějka je, řekl bych velkým příznivcem vzniku národního parku a zároveň je teda vášnivým cyklistou. A toho samozřejmě tyhle věci zajímají a jsme...Domluvili jsme se teďka, že Kublov tam nebyl zahrnutý, takže tam zahrneme ještě do národního parku kousek obecního lesa, takže se bude toho procesu, toho vyhlásování i samozřejmě legitimně účastnit a slíbil, že by zkusil naformulovat nějakou svojí představu, jak by měl být řešen pohyb cyklistů. Pan doktor je právník, tak předpokládám, že nám s tím trošku pomůže.

T: Tak to je fajn. A na tom jednání s ČeMBou tam oni vlastně přišli jenom si od vás vyslechnout...

R: Oni přišli s určitou obavou, že má vzniknout národní park a co to bude znamenat pro turisty. Takže jsem jim vysvětlil prostě to, že stávající síť cyklotras, cyklostezek, která přes to území vede, že jí považujeme za dostatečnou, ovšem s tím, co jsem vám teďka řekl. Není problém, aby lidi jezdili po zpevněnejch lesních

cestách tam, kde se běžně používá lesní technika. Samozřejmě, že tam může dojít k nějakým časovým omezením, třeba v určitém období, já nevím, může tam, v určité části toho území může hnízdit nějaký důležitý pták nebo něco takového. A potom je možný samozřejmě to časově omezit.

T: Takže pochopila jsem to správně, že vy vlastně takové iniciativy lidí, kteří sem za vámi přicházejí, mají chuť to téma nějak řešit, tak uvítáte a jste vlastně ochotni ty jejich připomínky a návrhy nějakým způsobem potom zapracovat.

R: Určitě...Zpracovávat do toho návrhu. Určitě. Byl tady jeden kolega, taky z Kublova, ale to jméno si nepamatuji, bohužel.

T: To byl občan?

R: To byl občan, já se podívám, jestli ho tady někde nemám...

T: A ten sem přišel s čím konkrétně?

R: Taky kvůli cyklistice právě.

Pozn.: Pan Hůla hledá jméno občana.

R: Teď nevím, ale vim, že byl taky někde z Kublova.

T: Takže pan starosta Matějka a ještě nějaký jiný pan starosta třeba...

R: Co se cyklistiky týče, tak tam měl dotazy pouze pan doktor Matějka.

T: Skvělý. Tak jo. Možná jen, kdy by to tak reálně mohlo přijít, vyhlášení národního parku.

R: To je samozřejmě otázka, která asi by neměla být mířena na mě. To je věc především ministerstva a tam bych doporučoval se potom obrátit na pana doktora Pelce, náměstka ministra, který připravuje vlastně...nebo řídí tu strategii toho vyhlášení. Samozřejmě, že bychom byli rádi, kdyby se to podařilo někdy v průběhu příštího roku.

T: Jo. A když už jsme u těch jmen a kontaktů, možná bych se vás zeptala, jestli nevíte třeba o někom z Klubu českých turistů, na koho je třeba dobré se obrátit, kdybych chtěla právě s ním komunikovat ty problémy vznikající...

R: Tam asi na pana inženýra Markvarta, to je hlavní člověk na...v Klubu českých turistů, z hlediska značení. A protože my, jako chráněná krajinná oblast vlastně jsme iniciovali vznik cyklostezek a cyklotras tady na Křivoklátsku už někdy v roce 2000 nebo v roce 1999. Zpracoval to tady jeden student, tehdy Tělovýchovný...Fakulty tělesné výchovy a sportu, z Broum. To znamená místní člověk, který to tady projednal všechno a potom, když ukončil studia, tak my jsme sehnali peníze, to bylo tuším někdy 2002, a objednali jsme u něj proznačení těch cyklotras. Takže vznikly ty dálkové a regionální okruhy a takže...Jo v týhle souvislosti jsme právě diskutovali s panem inženýrem Markvartem způsob toho proznačení a převzali jsme ten...ty značky klasický, který jsou v celé republice, to znamená KČT.

T: Tak jo, tak já vám mockrát děkuji.

R: Není zač.

Rozhovor číslo 4

Den: 21.5.2009

Respondent: Michal Dalecký (pořadatel Berounského BikeMaratonu)

Dosažené vzdělání: FTVS, Management tělesné výchovy a sportu

Zaměstnání: pořadatel závodů; SportBusiness

T: Moje první otázka na vás je, jak jste se dostal k pořádání závodů?

R: Tak je to přes kamarády. Konkrétně v Berouně myslíte nebo obecně?

T: Obecně.

R: Já jsem dělal projekt Kolo pro život, se to jmenuje. To jsem vedl od roku 2000 do roku 2005. Pak jsem z toho odešel a tak jsem se dostal k závodům, přes kamarády.

T: A od kdy pořádáte MTB závody.

R: MTB závody od začátku, od roku 2000. Silniční závody jsem nedělal nikdy.

T: A vy jezdíte na kole?

R: Jezdím no, když mám čas, tak jo.

T: A jenom na terénním nebo i na silničce?

R: Na silničce taky jezdím občas. Podle chuti.

T: Jasně. A co je podle vás při plánování trasy důležité? Trasy pro závod.

R: Pro závod. Tak důležitý je...vstřícnost třeba tady ochranářů, když to vezmu k tomuhle, důležitá je vstřícnost obcí.

T: Když bych to upřesnila. Co podle vás dělá MTB závod závodem?

R: Samozřejmě terén. Dělán to vždycky tak, abysme tam tak deset procent měli asfaltu. Ten je tam důležitý, protože ty lidi si po nějakých těžkých pasážích určitě potřebujou odpočinout. Takže máme to vždycky rozdělený, deset procent asfaltu, pak je to takových šedesát procent vyloženě nějaký lehký cesty a potom těch zbylých třicet procent takový ty singltreky. Jo to znamená úzký cestičky a to může i drncat, můžete jet po kamenech, po kořenech a takový. A tam už je problém, tam už narážíme s lesákama v určitých pasážích. Záleží na tom kudy, když je to po veřejných cestách a po cestách, který jsou značený, tak je to v pohodě, ale nemůžeme do volného terénu. Podle toho vlastně i hledáme trasu, podle těchto kritérií. No a samozřejmě známost, protože já mám vlastně v (pozn.: v nahrávce nebylo rozumět) chatu, což je kousek od Berouna a vlastně kilometr od chaty mi vede trasa, tak prostě tam jezdím. Tak jsem to tak dlouho najížděl, až jsem si řekl, tak tady to udělám.

T: To by mohla být pěkná trasa.

R: Že by to bylo dobrý. Vlastně na Beroun jsem se dostal náhodou, to jsem vyloženě šel na radnici. To ani nebylo přes známý. Jsem si řekl, Beroun mám kousek, zkusím to. Kolega mi doporučil, na koho se mám obrátit, no a už děláme čtvrtý ročník, za čtrnáct dní. Se můžete přijet podívat nebo chcete si to zajet?

T: Mám to v diáři.

R: Jezdíte?

T: Jako jezdím, ale nevím, jestli tak dlouhou trasu...ona je tam teda i nějaká kratší, jsem se koukala.

R: Je to třicet osmička, je to jedno kolečko a jako jestli jezdíte, tak je to úplně v pohodě.

T: No tak možná se přijedu podívat.

R: Tak si to tam vyplňte, já vás tam přihlásím. Si to zkusíte, ať to uvidíte, na vlastní kůži.

T: To je docela dobrý nápad.

R: No jasně, v neděli sedmýho.

T: Tak to já se přijedu podívat.

R: No jasně.

T: Tak ještě k tomu...tahleta následující otázka souvisela trochu s tou předchozí. Podle čeho vybíráte místo pro MTB závod? Takže aby tam byly všechny tyhle ty tři terény.

R: Měly by tam být všechny tři. Záleží samozřejmě...ono je to spojený s tím samozřejmě, když to uděláte sjízdný pro ty lidi, řekněme nějaký fitness styl, tak prostě to je ta masovost, že jo. Masovost je důležitá, aby jsem měl příjem ze startovního. Oni jsou to takový spojený nádoby a je potřeba to najít tak, aby byli spokojení i ty i ty. I ty vyložený bajkeři, ale těch je menšina.

T: Kolik se tak účastní toho Berounského mataronu.

R: Jezdí tak pět set, šest set lidí.

T: Pět set, šest set.

R: Hm hm.

T: A pokud tedy chcete trasu vést přes území CHKO, co musíte zařídit, na koho se obracíte?

R: Postup je následující, jelikož já jedu přes dvě CHKO, Český kras a Křivoklátsko, tak je to všude stejný. Samozřejmě je v zákoně o ochraně přírody, že se nesmí do prvních zón se sportovní akcí, do druhých taky ne, to už máme vychytaný. I když je tam turistická, i když je tam dálnice, tak tam ty závody nesmí být jo. To je prostě v zákoně. Takže samozřejmě to musíme respektovat. Je to vždycky o tom, že my zasíláme dopis, je to žádost o vyjádření nebo souhlas. Oni vlastně potom vedou s námi jednání, eventuálně upřesnění tras, a pokud se to nemění, že jo. A na základě tohohle toho nám dají souhlas. Tam jsou podmínky daný. V tom smyslu, že...nesmíme tam jezdit...máme to vždycky povolený jen na dobu konání akce, nesmíme tam jezdit, jakoby dělat hluk a takovýchle věci, nesmíme dělat trvalý značení na stromech, všechno přenosný. To znamená děláme to dočasně, to znamená máme fáborky, nějaký cedule, který zatloukáme nebo dáváme na stromy, ale všechno vlastně v den závodu se uklízí a druhý den vlastně to tam osobně s kolegou projíždíme a čistíme to od těch obalů, od těch sportovních výživ a takovýchle věci. Takže v pondělí je to za náma, respektive druhý den je to za náma čistý a předáváme to zpátky CHKO. Takže vždycky je to povolení řekněme, sobota, neděle a pondělí, kdy to musíme vyklidit kvůli zvířatům a takhle. Teď je doba hájení, tak tohle všechno nás upozorňují, abysme to. Samozřejmě to, že dostaneme povolení, vždycky jakoby na rok následující, znamená, že s námi nejsou problémy.

T: A konkrétně se správou nebo vedením správy jednáte?

R: No s panem Hůlou. Od něj vždycky dostáváme...prostě posíláme to nějakýmu referátu, který to zpracuje a pan Hůla to vždycky podepíše.

T: A třeba z lesů?

R: Lesáky, lesáky samozřejmě. Musíme mít povolení vlastníků pozemku. To znamená, ať je to soukromej les, kterej tam mám, ať už je to lesní správa, v tomhle případě je to Nižbor a vojenský lesy. Dřív jsme ještě zasahovali do Křivoklátska, ale tam už teďka nejedeme. To znamená, máme tam tři lesní správy. To znamená z hlediska papírování, když to vezmu k tomu životnímu prostředí, jsou to dvě CHKO, Český kras a Křivoklátsko, tři lesní správy, jeden soukromý vlastník a odbor životního prostředí v Berouně. To je to, co se musí vyřešit všechno, když se dělá ta trasa. Jo a plus obce, ale obce jsou pouze na oznámení.

T: A u vás teda vlastně v té oblasti CHKO Křivoklátsko, já jsem se trošku dívala na tu trasu, se jedná o Nižbor.

R: Tam je lesní správa Nižbor pouze.

T: Tam jednáte s kým?

R: Tam je referentka paní Fišerová, velice příjemná paní, včera jsem za ní byl. Jo to znamená, na ní se můžete obrátit, když řeknete moje jméno, tak si mě bude pamatovat.

T: Dobrý. Děkuji.

R: Ta vám k tomu určitě taky něco řekne.

T: A které důvody jsou zmiňované, kdybyste neměl získat povolení. Nebo jaké hlavní důvody jsou. Já jsem vlastně zjistila, že došlo ke změně vedení trasy v průběhu těch čtyřech let, co to pořádáte. Jaký byly hlavní argumenty pro změnu třeba té trasy?

R: Tak bylo to samozřejmě nevhodný vedení trasy, my jsme do toho CHKO zajížděli moc do hloubky jo, což je problém. My teď vlastně jedeme těsně po hranici, dá se říct, to znamená, že tam nezasahujeme. Jedeme vlastně po lesních cestách širokejch. To znamená, že jakoby tam vjedeme u Nižbora a vyjedeme u Chyňavy, takže jedeme jenom tím údolím, to byl ten průjezd pro nás důležitěj. Jo to znamená, tam byly argumenty prostě, že vjíždíme do druhý, do první zóny. Teď jenom míjíme třetí zónu. To znamená to je...to ještě se dá. Jo takže pak jsme tu trasu změnili.

T: A nebylo to tak, že jeden rok to šlo, pak nešlo a pak to znovu šlo?

R: Ne, ne, ne. Tam to samozřejmě...je to ten zákon prostě. To znamená, že první rok se to udělalo, pak jakoby asi...ono jo to těžký. Já doteďka nevím, jak to bylo. Samozřejmě je to o tom, že musíme ctít ten zákon a pokud chceme ten závod dělat dál, tak vlastně to nemůžeme dělat takhle. A chce to vyložene...vždycky je to o té dohodě spíš jo. To znamená, že jsme se vlastně dohodli, že tu trasu změníme. Pro nás je to samozřejmě organizačně jednodušší, když jedeme dvě kola, jako stejný, než kdybysme jeli jedno jiný a jedno jiný. Takže v tomhle smyslu...tam jde o to, že vlastně z Nižbora...argument byl další ten, že z Nižbora se nemáme jinak dostat než touhle cestou. Jo to znamená, že nemůžeme po silnici a tak dále. To znamená z Nižbora, po té modrý značce nahoru, po té širokánský lesní cestě, kde jezdí, tahají klády všechno. Takže tam není důvod, proč tam nepustit cyklisty na jeden den, když to řeknu lidsky, logicky a tak dále. Takže jsme našli tuhle trasu, která je mimo jiné nádherná, to až uvidíte, to je krásný. Takže vlastně vyjedeme tam a jedeme čtyři kilometry vlastně jakoby CHKóčkem a pak jedeme pryč. Tu trasu, pokud budeme měnit, tak budeme měnit mimo, už nebudeme zajíždět víc.

T: A když jste říkal, že je to hodně o těch lidech, takže třeba pro vás ta komunikace s panem Hůlou?

R: Já už to mám tak, že vlastně dneska mi v tomhle pomáhá město. Jelikož jsme si tam za ty léta udělali kamarády, tak jakoby Odbory rozvoje tam mi vyložene tohleto udělaj, protože tam děláme ještě Berounskou čtyřřadvacítku, kterou děláme částečně taky malinko po hranici, cesta vede po hranici s CHKO. Takže vlastně, když to děláme, tak požádáme najednou. Takže už o nás vědí. Vědí, že s námi není problém, tak jakoby je to jenom formalita jo. Takže o lidech...i když se měnilo vedení. Ale tam taky nad Berounem jedeme po asfaltu a jedeme zase nějakých padesát metrů CHKóčkem. Tam potom je první zóna, tam by nás nepustili. Takže tohle je to hledání trasy.

T: Jasně. Nejmenší odpor.

R: Přesně tak. Je to lepší a nemá smysl jakoby to dělat a zkoušet to každý rok. To uděláme takhle, zkusíme to znova. To jsme udělali jednou, jsme počítali, že to vyjde, ale pak jsme to měnili týden před závodama. Člověk si myslí, že to půjde, dokud to nemá na papíře. Pak jsme to změnili. Teď jezdíme okruh, který je už ustálenej.

T: A ještě k těm lesákům. Jestli se vás můžu zeptat na konkrétní jména. S kým hlavně na tom Nižboru jednáte?

R: Tak vždycky je to na ten referát. Jsou to vojenský lesy, tam to dělá pan Tesař. Vždycky je to tak, že mi to tam pošleme, oni nám to schválí, kontaktujeme místní hajný nebo lesáky z lesů, kterými vedou ty závody a vlastně ti to kontrolují po nás, jestli to dáme do původního stavu, jo. No a když oni zjistí, že je to v pořádku...k nám se ještě nedostala nějaká stížnost.

T: Aby to bylo v pořádku, to je hlavní priorita.

R: Máme i takový nápad, že bychom udělali brigádu, někdy na podzim nebo a jaře, uklidili to od bordelu, který tam prostě je, nejspíš příští rok.

T: To je dobrý nápad.

R: Třeba na Brdech, tam tedy není CHKO, tam stavíme pro lidi takový posezení, lavičky a tak. Nebo na to přispíváme. Je to taková vzájemná podpora.

T: I přesto, že po sobě uklidíte všechno, máte vy pocit, že by ten závod měl dopad na životní prostředí.

R: Namám ten pocit. My máme výhodu, že když jedeme přes to CHKO, tak jedeme do kopce, to znamená, že tam se ten povrch nijak neruší, jo. Všichni jedou pomalu, žádný hrabání, orání. Je to zpevněný šterkem ještě navíc. Já myslím, že pokud to po sobě uklidíme, tak nezanecháme žádný stopy.

T: A ty vaši účastníci závodu, jak se chovají? Jak to sledujete po dobu těch čtyř let.

R: Ono se to mění. Ono to jde těžko...Chování samozřejmě...cyklisti nekřičí, když jedou. Jediný, co jim vždycky říkám, aby když...myslím si že osvěta se mi daří, já jim vždycky dám takový desatero. Aby jeli po trase, aby odhazovali, když někdo neunes papírek v kapse do cíle, tak aby to odhodili pod sebe, aby to neházeli do boku, a to se mi daří. Kromě toho, že neznečišťují okolí, tak nám ulehčují práci, protože my potom jedeme jenom po té trase a nemusíme koukat kolem. Já vždycky napíšu takový povídání před závodem, tak se mi stává, že je toho čím dál tím méně. A stačí jenom napsat maila dva dny před závodem, z té databáze.

T: Už je máte vycvičený.

R: Přesně tak.

T: A zeptám se, jestli víte o plánovaném vyhlášení Národního parku Křivoklátsko?

R: O tom nevím, nevím o tom. Ale zase vím o závodech, který se konají taky na takových územích. O tom nevím, ani nevím, kdy by to mělo být. Řekněte?

T: No tak já nemám taky nějaké přesné informace, ale když jsem se bavila s panem Hůlou, tak on říkal, kdyby vše dobře dopadlo, že by to mohlo být někdy v průběhu příštího roku.

R: O tom nevím. A mělo by to být celé CHKO nebo jenom část.

T: Část CHKO. Já jsem měla dokonce k dispozici nějakou mapu jako návrhu.

R: A spadáme tam i my? U toho Nizbora nebo to bude ta druhá strana jakoby.

T: Tady teda já mám mapu, kde jsou vyznačený první zóny.

R: Hm tak to jsme na hraně, to by neměl být problém. Tady je ta cesta. No to je to údolí, kterým jedeme. Já nevím jak je to teda. Přiznám se, že neznám ten zákon. Jestli to spadá pod zákon nějaký nebo nespadá. Jestli to má svůj zákon nebo to spadá pod zákon o ochraně přírody a krajiny.

T: Já myslím, že jsou tam rozhodně přísnější podmínky než v CHKO.

R: Uvidíme. Možná nastane to, že se to nějak změní.

T: Je to v jednání.

R: V jednání. Pro nás je dobrý, že jedeme po hranici. Jestli je to tohle, tahle by byla horší. My tam vjedeme tady a jedeme tudy. A koukám, že to končí ještě dřív než...my vyjždíme z lesa někde tady.

T: Tak jo. A ještě se vás zeptám na jednu věc, jestli víte, že existuje něco jako Odborná skupina pro rekreaci, sport a turistiku.

R: To mi nic neříká.

T: Ne?

R: Ne.

T: Tak to je další taková aktivita vlastně AOPK a jejich snahou je, jednak usměrňovat ty sporty, ale nějakým rozumným způsobem, na území CHKO. A zároveň dělat podobný podmínky ve všech CHKO a uvádět nějaké rozumné důvody, proč to třeba jde a proč to nejde. A najít nějaké vhodné sladění zájmů ochrany se sportem a rekreací obecně.

R: Já si myslím, že když jsou někde zákazy, že se tam nesmí, že to není špatná věc, když to dělají ochránáři smysluplně. Zrovna v tomhle případě já to tak cítím, že to prostě tak je. Takže jakoby, když my se nesnažíme se k té přírodě chovat špatně, tak si myslím, že tam problém nebude. Samozřejmě, když vjedeme do volného lesa, že prostě odbočíme svévolně někam, tak máme smůlu. To nemusí být CHKO ani jiná chráněná oblast, to je problém. Uvidíte sama, když si projedete tu trasu, třeba po tom závodě se můžete jet podívat, že kde je to tvrdý tam není vidět vůbec nic. Tam kde je to měkký, tak tam je vidět nějaká vyjetá koleje. Kdyby tam projel traktor tak je to tam vidět víc, když tahají klády tak je to tam prostě rozvoraný. Lesní správce dělá větší nepořádek, což je normální. Co problém je, čtyřkolky a tak dále. To je, to je metla. Jen aby nás neházeli do stejného pytle.

T: A máte pocit, že se to děje?

R: No jako u laický veřejnosti, která není odborná, to znamená normální člověk, tak si myslím, že to budou spojovat.

T: A třeba při těch závodech narážíte na konflikty mezi vlastně účastníky a turisty?

R: Ne. Tam je to taky tak, že protože to není tak frekventovaný...tam když potkáte člověka tak...Nemáme s tím problém. V životě se mi nestalo...když tam vedou cesty, tak tam mám pořadatele jo, který když tam jdou turisté, tak jim vždycky řeknou, že tam je závod. Nebo to uzavřeme, dáme tam cedule nebo to napíšeme do místních novin a tak dále. Je to v pohodě samozřejmě do té doby, než se stane nějaký problém. Nám se ještě žádný nestal. Může se stát, že někdo někoho sestřelí.

T: Ale zatím to vnímáte jako bezproblémový?

R: Zatím to vnímám jako bezproblémový. Samozřejmě máme na trati asi padesát pořadatelů, což s tím souvisí. Místa, která jsou klíčová, tak ty nám obhospodařej.

T: Tak jo, děkuji.

R: Nemáte zač.

Rozhovor číslo 5

Den: 15.6.2009

Respondent: Josef Matějka (starosta dotčené obce v rámci vyhlášení NP Křivoklátsko)

Dosažené vzdělání: Právnická fakulta

Zaměstnání: starosta obce Kublov

T: Jak jste se dostal ke své práci?

R: No protože já jsem druhé volební období v zastupitelstvu a zemřel tady ke konci roku starosta. Takže mě zastupitelstvo zvolilo starostou. V podstatě jde o to, že v naší obci se buduje kanalizace za šedesát šest miliónů, větší část těch prostředků byla poskytnuta vlastně z evropských peněz a ona je to obrovská zodpovědnost a ne každé se o to hlásil. Jo takže...

T: Takže jste tady krátce.

R: Čili jsem se stal starostou, ale během pár měsíců. A od té doby, možná jste si všimla, v podstatě ta stavba započala v letošním roce.

T: Takže to je běh ještě na dlouhou trať. Jste tady krátce, vy jste říkal, ještě jednou, od...?

R: Od února.

T: Tak já už jsem zmiňovala, že tedy jsem na vás narazila díky rozhovoru s panem Hůlou. A on mi řekl, že jste s ním jednal ohledně cyklistiky právě v plánovaném národním parku. A co bylo impulzem pro tohle setkání? Jak vůbec jste na to přišel, že jste se na něj obrátil?

R: Tak samozřejmě mě jako starostu, který zastupuje kublovské občany zajímá, co by zřízení národního parku pro obec Kublov a pro ně samotný znamenalo. Protože každopádně z jedné strany jsou ty nesporné pozitiva ohledně vyšší ochrany přírody, z druhé strany to s sebou vždycky nese i určitá omezení. A v podstatě od okamžiku, kdy se...táhou obcí a potažmo i Kublova a tedy i občanů, jestli jsou pro nebo jsou proti, tak my, abysme takovou otázku mohli položit, tak musíme znát všechny odpovědi. To znamená, jak se to těch lidí dotkne. Jestli budou moct chodit do lesa. Kam nebudou moct chodit. A jak to bude s cyklistikou. Problém ještě Kublova je vyloženě specifický, protože on má historicky, tak jako všechny obce konečně, daný docela malý území katastrální. Je to tím, že to vznikalo v dobách ještě takzvaného prvního...tereziánského katastru. Je jen škodou, že nikdy nikdo nenašel vůli, aby udělal v podstatě řádnou revizi tohoto rozdělení, na který se dneska váže i řada dalších souvislostí a výhod či nevýhod jednotlivých obcí. Jde zejména o rozsah výkonu té místní samosprávy. No a tak vzniklo historicky to, že tady my máme v podstatě dneska už na dohled obec Broumy. Obec Broumy má jeden z největších katastrů v přepočtu na jednoho obyvatele a vlastně tvoří takové území kolem Kublova a v podstatě ta část nezalesněná včetně toho...(pozn.: v nahrávce nebylo rozumět) pak patří Kublovu. A proto, když se jedná...nebo začalo jednat o národním parku, tak se s Kublovem vůbec nejednalo, jo. Jednalo se nejdříve vlastně tady s Broumama, protože pouze do jejich katastrálního území ten národní park zasahoval. Nicméně nikdo nemůže popřít to, že jestliže občani Kublova se přímo ze svých oken dívají do národního parku a v podstatě zasahuje les, do kterého od nepaměti chodí a mají ho zhruba dvě stě metrů od svých baráků. Tak tvrdit, vás se to netýká, vy nejste dotčená obec, protože to nevede po vašem katastrálním území, to se mi vůbec nelíbilo jo. Takže svým způsobem jsem se do těch jednání z vlastní iniciativy zapojil. Protože si myslím, že to není jenom otázka výkonu nějaké místní samosprávy, to znamená, teď mluvím o tom hledisku katastrálním a nebo otázka jenom vlastnictví. To znamená, kdo tam má či nemá

vlastnictví, v tom území, které má ten národní park zahrnovat. Ale že by za dotčeného měla být považována i obec a občané, kdy jsou dotčeny jiná jejich práva, to znamená zákonem o lesích. To znamená právo chodit do lesa, sbírat tam lesní plody, větve do sedmi centimetrů a tak dále. Nakonec jsme našli společný řešení, dneska obec Kublov je považována za dotčenou obec, protože tam byl zahrnut kus obecního lesa. A v tomto okamžiku my se vlastně rovnocenně, tak jako ostatní obce podílíme při výměně názorů, jak by...jaká by měla být ta představa o tom národním parku a vyjadřujeme se i k těm jednotlivým omezením. Teďka při posledním jednání, které jsme měli minulý týden, tak jsme diskutovali nad návrhem zákona, kterým by ten národní park měl být zřízen.

T: A co teda jste na té schůzce konkrétně probírali ohledně cyklistiky?

R: Takže ohledně cyklistiky jsem tam vznesl dotaz právě já. A teď proč. Protože zkrátka já už tu několik let jezdím na kole. Jinak já z Kublova pocházím odjakživa. Jsem zvyklý tady jezdit na kole. Někdy tak ještě před třema rokama jsem jezdil, já nevím, čtyřicet kilometrů každé den nebo pětkrát v týdnu. A samozřejmě mě zajímá, jestli pak náhodou by nemělo dojít k tomu, že až pojedu na kole, tak mě někdo chytí a řekne mi, tak tady jezdit nemůžete a já přitom budu kousek od baráku. Takže my jsme zatím ujišťování, že ne, nicméně musíme vycházet z právních předpisů. To znamená, zatímco v CHKO je ten režim volnější, může se v podstatě jezdit všude tam, kde to není zakázáno, tak v národním parku můžeme jezdit jenom tam, kde jsou k tomu určené cesty, to znamená, kde jsou třeba ty cyklostezky. A s tím je problém, na který já jsem upozorňoval. Protože cyklostezky vznikaly v podstatě z různých iniciativ, různých skupin lidí, sice obce se k tomu třeba i v minulosti vyjadřovaly, ale nikdo tomu nekladl žádný větší důraz, protože ať vedla cyklostezka kamkoliv a odkudkoliv tak samozřejmě mě tady to nebránilo, abych jel někudy jinudy. A pozor, když já mluvím o cykloturistice, tak nemám na mysli, že si vezmu skutečně horský kolo a začnu likvidovat nějaký porosty na skalách a stráních, což se mi taky nelíbí jo. Takže takovou tu vyloženě horskou...a jet si až takovým devastujícím způsobem někde, tak toho já rozhodně podporovatel nejsem. Takže nás samozřejmě zajímá, kudy se bude jezdit. A problém je v tom, že ty cyklostezky mají nějakou logiku, ale z hlediska těch, který je kdysi navrhovali. A většinou to byli lidé odjinud. To znamená, ony samozřejmě splní svůj účel, když někdo v Berouně vystoupí z vlaku, vyzvedne si z nákladního vlaku kolo, nasedne, a teď mu různě přes tu krajinu navazují cyklostezky. Když ale já si vyjedu ze svého domu, kdekoliv v Kublově a chci si zajet okruh, tak v podstatě jsou mi cyklostezky naprosto k ničemu. Takže kdyby měl platit argument, že budeme moci jezdit jenom po cyklostezkách, tak v podstatě my nemáme kam jet. Pokud nebudu chtít tady někde si po silnici najet na cyklostezku a jet někam do Berouna, jo. Takže tady to má trošku chybu. A další, co se mi na cyklostezkách nelíbí, že alespoň v tom našem kraji téměř vedou po silnicích, po komunikacích třetí třídy nejméně. A to opravdu už musí být člověk téměř sebevrah, aby měl pocit z toho, jak teda jezdí po silnicích, jo. Takže já jak jsem vám říkal, že mám třeba okruh čtyřiceti kilometrů kolem Kublova, tak za celou tu dobu, jestli jedu kilometr po silnici, tak je to hodně. A přitom jedu po krásnejch spevněnejch vlastně místní, ale účelových...to jsou účelové lesní komunikace, z nichž některé jsou asfaltky, dokonce v lepším stavu než ty, které jsou na těch silnicích, jo. Takže my jsme o tomhle jednali a v podstatě ten zákon tam umožňuje ještě jednu variantu, že budou...že ta správa národního parku potom může určit vlastně místa, kam se může. A jediné to by bylo vlastně cestou, jak v podstatě zajistit, abysme mohli třeba kolama nejenom po těch cyklostezkách, ale i tak, že bude pozitivně vyjmenováno, kde kromě těch cyklostezek ještě se může jezdit na kole. Já třeba, protože by to měl být předpis právní povahy, tak asi by se mi nelíbilo a rozhodně budu navrhopvat, aby to nebylo jakýmsi výčtem cest, kdy na některý můžeme zapomenout, ale já třeba bych viděl cestu, že by v tom předpise bylo, že ty cyklisti můžou jezdit, teda kromě těch cyklostezek i na účelových, na zpevněných účelových komunikacích. Jo, abysme z toho vyloučili takovýto jenom jak v lese po mechu, zajedou si dřevaři někam, kde vytěžují paseku, to rozhodně ne, ale když to bude normální leta užívaná byť kamenitá nebo šterková cesta nebo dokonce asfaltová, tak nevidím z hlediska ochrany přírody jedinej důvod, proč bych po takovýhle cestě neměl přejet na kole.

T: Dobře. Děkuji. A tedy závěry jsou jaké? Vy jste přislíbil tedy nějakou spoluúčast na tom formulování nějakých takovýchto...

R: Takhle, zatím připravujeme v podstatě a diskutujeme nad zákonem, kterým bude provedenej...kterým by mělo být provedeno zřízení národního parku. V podstatě tohle by se vázalo na rozhodnutí toho národního parku, který...To už bysme byli někde dál, zatím nejsme ještě. Nicméně chceme mít dopředu nějaký jistoty a záruky, ale já si myslím, že ta spolupráce jak s panem Hůlou, tak vlastně i každého toho jednání se účastní i náměstek ministra životního prostředí Pelc a další...ted' si nevzpomenu na jméno, která to má na starosti na Ministerstvu životního prostředí, tak mi připadá velice seriózní a solidní. Takže já neočekávám, že by nám tady něco slíbili, jo vy tam můžete po těch cestách, to je jasný. Protože takhle když volíme, tak jednoznačně

vyplývá, takže já zatím nemám důvod podezírat kohokoliv, že nám to takhle slíbí a pak v podstatě nerozhodnou. Protože tohle...to není věc, která by byla nebo by měla být řešena přímo v tom zákoně. Ten zákon jenom umožňuje, aby ta správa národního parku vlastně rozhodla o tom, že ještě ty další...vlastně vyčlenila místa vstupu nebo kam se ještě může jezdit. Jo, ale to poté, co bude národní park.

T: Tak určitě do plánu péče nebo do návštěvního řádu se dají tyto věci nějak konkretizovat, speciálně v tom návštěvním řádu. A ještě kromě pana Hůly komunikujete s někým ohledně této věci? Teda zmínil jste toho pana Pelce na těch jednáních...

R: Takhle, my se tam v podstatě scházíme všichni starostové dotčených obcí, takže tam vlastně vzájemně si starostové sdělují své obavy a dotazy. A v podstatě snahou je, alespoň ze strany Ministerstva životního prostředí na ty dotazy zodpovídat. My máme vlastně, tak jak měly jednotlivé obce zájem, tak budeme pořádat v jednotlivých obcích možnost diskusí, kdy občané se můžou sejít, a my budeme, protože jsme s těma Broumama kilometr daleko a zase ty lidi jsou docela vytížený, tak jsme se dohodli, že Kublov a Broumy uděláme společně, protože oni mají velký kulturák a tam přijede jak pan Hůla, tak náměstek ministra a budou zodpovídat, pokud by měli někteří obavy. Protože je fakt, že i ve vztahu ke mně se různě ptali, a to už nebudeme moct chodit do...mít vysekávku? Třeba. Takže na to je jednoznačná odpověď, že to jsou naprosto zbytečné obavy. Protože ten národní park se nebude sestávat pouze z prvních zón, že jo. Ten má druhý a třetí zóny, kde se hospodaří. A takové to odpadové dříví palivový, to bude produkovat vždycky a v takové míře, která pokryje to, co lidi potřebují někde na pálení nebo na zatopení. Takže to samé je i s tím omezením toho vstupu. Protože především ty první zóny zahrnují místa, kde už dnes jsou národní přírodní rezervace. A už tam nesmíte, že jo a je to v rámci CHKO. Pravdou je, že ty první zóny se teda nebo by se v národním parku dál rozšířily, jo. Jedna z těch prvních zón vlastně vznikla přímo před náma v oblasti Dlouhý skály a Výrovky. Ale zase, Výrovka už dnes je národní přírodní rezervací. Jo takže, já si totiž myslím...já třeba, pokud bude splněno všechno to, jak je to postaveno, že opravdu pro ty místní obyvatele...Protože vezměte si, že bydlíte na vesnici, kolem dokola jste obklopená lesem, do kterého byste nemohla, no tak to by se přeci nikomu nelíbilo. A i ze mě by se v tom okamžiku stal odpůrce národního parku. Ale pokud budou přijata nějaká rozumná řešení, alespoň těm místním, tak já sám se považuju za podporovatele té myšlenky, protože vidím při průjezdu těma lesama, jezdím v podstatě, každé tejdne tu projíždím, jak třeba vypadá těžba v těch lesích. A spoléhám na to, že pokud ten národní park vznikne, takže to bohatství, které tu naši předkové zanechali, takže se podaří zachovat i pro další generace.

T: A když jste zmínil starosty z dotčených obcí, kteří se spolu s vámi a s panem Hůlou a dalšími scházejí na těch jednáních. Tak jednak se zeptám, jak často probíhají a jestli je tam někdo i z jiných obcí, kdo to vnímá podobně jako vy? Kdo se třeba ohledně té cyklistiky taky nějak pozastavuje nebo má chuť to řešit. Jestli je někdo takový?

R: Tak vysloveně ohledně cyklistiky jsem nezaznamenal, že by tam někdo se na něco dotazoval.

T: A jak často se scházíte?

R: No ty jednání jsou na samém začátku, takže...Já jsem se zatím účastnil třech setkání a celkem byly čtyři, jo. Takže...protože to první, to nás ještě nepovažovali za dotčenou obec. Právě proti tomu jsem se tenkrát ohradil. Takže zatím byly tři, protože to je docela složitější proces, aby ten národní park vůbec mohl vzniknout. Teoreticky by se dalo říct, že to ministerstvo, ne že by vůbec nemuselo s těmi obcemi jednat, to asi by neudělalo, ale v podstatě, když si vezmete, jak vzniká národní park, že vzniká zákonem, tak by se dalo svým způsobem tvrdit, tak oni ty názory těch obcí nejsou až tak důležité. Prostě poslanci odhlasují v parlamentu a vzniká národní park, jo. Pokud tam ty obce nebudou mít nějaký spřízněný poslance, kteří tam budou tlumočit názory těch či oněch. Ale to ministerstvo k tomu přistupuje tak, že v podstatě by chtělo jít s tím návrhem do toho parlamentu poté, až bude mít opravdu podporu, a proto se snaží vysvětlovat, a proto se nás ptá, co by chtěli lidi vědět a je ochotno na to odpovídat. Takže proto i my jsme teďka uspořádali, teď vám z hlavy neřeknu termín, mám ho napsanej, že budeme mít besedu, kde teda lidi se můžou přímo ptát no.

T: A je tady někdo v Kublově třeba, koho by to zajímalo? Nebo jestli už třeba někdo byl za vámi kvůli tomu? Ohledně cyklistiky, jestli je tady nějaký občan?

R: Jo, je tady. To bych vám potom našel.

T: Tak ten to s vámi nějak komunikuje?

R: No, ne. Jednou se tady zastavil a jenom mi sdělil, že to sleduje, že taky jezdí na kole do lesa a projevil obavu, co by bylo, kdyby nám tu jízdu s těma kolama do těch lesů zakázali. Ale to skončilo zatím.

T: A jaká je vaše představa o využívání, ať už to bude CHKO nebo národního parku, do budoucna? Právě využívání...třeba ta cykloturistika.

R: Tak já rozumím těm obavám těch, kdo ten národní park mají mít na starosti, protože oni říkají...potvrzuje

se, že třeba v jiných národních parcích největší zlo dělají cyklisti. Tohle jsem tam přímo zaslechl. Protože nedávno, jsou to asi dva dny, jsem viděl v televizi, jak někde v Krkonoších, kde jsou vyznačené cyklostezky a tam...nevím přesně, v kterých místech to končí, tak oni nedisciplinovaně pokračují a likvidují jim tam někde ty horský porosty. Dokonce se jedná o tom, že ještě na rok to zkusí s cyklistama a pokud nezmění své chování a nepřizpůsobí, takže úplně cyklostezky zruší, jo. Takže tomuhle já rozumím. Rozhodně nejsem pro to, aby Národní park Křivoklátsko nebo CHKO sloužila pro nějaký terénní jízdy napříč lesama, to ne. Ale myslím si, že jestliže tvrdíme, že národní park by měl i povznést tuhle tu krajinu a něco jí přinést a svým způsobem i podnítit zájem, například i turistů a tedy i cyklistů, o tohle místo, tak nemůžeme je současně z toho života vyloučit. To znamená, my musíme zachovat možnost, aby tím národním parkem mohli projíždět, a v tom případě už nám nestačí ty cyklostezky, jak tu v minulosti vznikaly nějakým způsobem živelním, ale nikoliv vlastně logicky z pohledu těch obcí.

T: Takže si myslíte, že třeba do budoucna je možné to řešit nějak dál, třeba nějaké trasy nebo cyklostezky?

R: Já si myslím, že určitě. Samozřejmě to vždycky závisí i na souhlasu vlastníků toho lesa. Tam, kde bude vznikat národní park, v naprosté většině, já si nepamatuju to procento, ale hodně přes devadesát procent, v podstatě bude zahrnovat les, který je ve vlastnictví státu. S tím, že zbytek je obce a to už je opravdu nepatrná část. Jinak v našem okolí je i velké území, kde je soukromí vlastníků. Tam ale, jak jsem zjistil, i když tam původně záměr byl, aby tam zasáhl národní park, tak nakonec k té dohodě nedošlo a to je les, který je od Janušek tam dál ke Zbirohu, který je Mansfelda.

Rozhovor číslo 6

Den: 17.6.2009

Respondent: Vojtěch Pátek (vedoucí lesní správy Křivoklát)

Dosažené vzdělání: Lesnická fakulta

Zaměstnání: lesní správce

Poznámka: Respondent nechtěl být nahráván, z rozhovoru jsou k dispozici pouze poznámky.

LČR:

Péče o státní majetek

Nejsou napojení na státní rozpočet

Od roku 1995 neberou dotace od státu, hospodaří sami

Lesní hospodářský plán (LHP):

Je k dispozici na správě (tištěný i na CD)

Hodnotí stav lesa

Dělá ho nezávislá firma na 10 let

Je kontrolováno, jestli nebyl porušen lesní zákon

Oblastní plán rozvoje (OPRL):

Je k dispozici na správě (tištěný i na CD)

Je na 20 let

Plán péče:

Promítá se do LHP

Je plně respektován v LHP

Dělení lesů:

Hospodářský

Zvláštního určení

Ochranný

Rekreační funkce (RF):

Spadá do mimoprodukčních funkcí lesa

Podle pana Pátka by měla být RF na úrovni hospodářské funkce lesa a mimoprodukční by měla nad hospodářskou převažovat.

Správa má 9 revírů:

Jsou to soběstačné útvary

Pořádání cyklozávodů:

2-3 závody ročně.

Křivoklátské Peklo

Kdo povoluje: vlastník lesa; CHKO; Odbor životního prostředí – Rakovník, Beroun

Program 2000:

Zdroj financí na veřejné věci

Správa lesů navrhne, co by chtěla během roku realizovat pro veřejnost.

Lze čerpat 600 000,-

LČR Křivoklát dává ročně do služeb veřejnosti celkem 1 600 000,-. Část zdrojů je pro Informační středisko pro veřejnost.

Jak se staví Lesní správa k cyklistice:

Cyklistika nevadí

Podporují některé projekty

Nabídlí pozemky pro realizaci jedné navazující cyklostezky se šotolinovým povrchem

Lesní hospodaření má v případě potřeby – těžba atd. – na stezce přednost

Názor pana Pátka na cyklistiku v lesích:

Na Křivoklátsku je skvělá síť stezek. „Lidi zde jezdí mraky.“

Velké množství pěšin, které jsou zakresleny pouze v porostní mapě, ale v turistické nejsou.

Místní lidé tyto cesty znají, vyberou si je, jezdí po nich, ale turisté tuto znalost nemají, vybírají z předkládané nabídky.

Rád by podpořil i nějaké projekty, které by oslovily i lidi, kteří rádi jezdí v terénu.

Například zbudováním resp. vyznačením vhodných stezek či singltreků.

S tímto nápadem přišel za prodejci kol v Roztokách (cykloservis)

Bohužel se myšlenka zatím nezrealizovala.

Ideální by bylo, kdyby přišel někdo s konkrétním návrhem/projektem, plánem tras či potřebnými úpravami.

O aktivitách ČEMBy ví, nebránil by se spolupráci a setkání s panem Kvasničkou.

Je možné, že se narazí na problémy, zejména se správou CHKO či konzervativními lesníky.

Takovýto projekt by pravděpodobně vyžadoval stavební povolení. Nutný souhlas CHKO a stavebního úřadu.

Záleželo by, kudy by byly trasy vedeny.

Ve chvíli, kdy lidem nabídneme cestu, můžeme usměřňovat jejich pohyb po CHKO.

Pan Pátek sám jezdí na kole.

Svazek měst a obcí Rakovnícka:

Mnoho cyklotras, stezek

Aktivní pan Dvořák

2/3 jedné z tras vedou přes CHKO

2/3 jsou asfaltové

Cyklostezky:

Začaly být aktuální asi před 10 lety

Někdo z CHKO vydal soubor map – Ing. Markvart z KČT spolu se studentem, který stezky navrhoval a poté je značil.

Dělali to bez vědomí správy lesů. Je to jedno, nic se nestalo, ale bylo by slušné to prodiskutovat.

„Kola jsou menší problém než koně“ – vlastní zkušenost, potvrdili i další přítomní lesníci

Kůň zanechává hluboké stopy, narušuje stezky. (obec Pustověty – hipoturistika)

Někteří cyklisté jezdí mimo cesty, terénem. Hlavně nad Beroučkou kolem Týřova. Zkouší, co zvládnou, dostávají se všude, ale drtivá většina je těch, kteří jedou po asfaltu.

Lidé mohou v lese jezdit kdekoliv na cestách až do 3L.

Komunikace s CHKO:

Se Štěpánkem (bývalým vedoucím správy) byla nadstandardní

Pan Hůla je ve své funkci od ledna minulého roku.

Problém začal při definování jeho cílů (co ve své funkci chce prosadit):

Zřízení NP; Zlepšit hospodaření lesní správy

Od té doby jsou vztahy mezi CHKO a lesní správou vlažnější.

Hledání řešení pokud nastanou problémy.

V souladu se zákonem je potřeba žádat CHKO o souhlas.

Národní park:

Pan Pátek je proti vyhlášení parku.

Péče o chráněné území neznamená nechat to ladem.

V plánu je nechat 30% a pak až 75% (tzn. území 1. zóny) vlastnímu vývoji tzn. až 8 000 ha.

Zákon jasně říká, jak se má hospodařit v 1.zóně, existují pouze výjimky. Problém je, že ty se můžou kdykoliv zrušit, podle toho, kdo bude ve vedení.
„Zablokují to nejhezčí, co tu je.“

Rozhovor číslo 7

Den: 18.6.2009

Respondent: Karel Vančura (tajemník České lesnické společnosti; pořadatel konferencí a odborných seminářů)

Dosažené vzdělání: Lesnická fakulta

Zaměstnání: tajemník České lesnické společnosti

Poznámka: Respondent nechtěl být nahráván, z rozhovoru jsou k dispozici pouze poznámky.

T: Jak jste se ke své práci dostal?

R: Byl to vlastně návrat k oboru. Vystudoval jsem lesnictví v Praze, v Suchdole, ale začal jsem pracovat mimo obor.

T: Co je náplní vaší práce?

R: Organizační a manažerská činnost spojená s fungování kanceláře.

T: Co je hlavním posláním ČLS?

R: ČLS vznikla někdy kolem roku 1951. Hlavním posláním je vzdělávání odborné lesnické veřejnosti. Ve stanovách je přesně definovaný předmět činnosti. Sledujeme lesnickou politiku a snažíme ji ovlivňovat ku prospěchu lesa. Hájíme zájmy vlastníků a členy lesnické společnosti. Členy jsou LČR, ÚHUL, vojenské lesy, lidé z ochrany přírody, zástupci více profesních organizací. Existuje republikový výbor, který reaguje na aktuální témata. Vydává prohlášení a stanoviska.

T: Jaký význam má podle vás rekreační funkce lesa?

R: Jedním slovem vzrůstající. Lesníci s tím budou muset do budoucna více počítat. Nelze se orientovat pouze na hospodářskou činnost. Měla by se připravit infrastruktura pro lidi.

T: Řeší se to?

R: Jak kde. Například městské lesy v Hradci Králové nebo v Ostravě to řeší. Snaží se velmi dobře prodat, co může les poskytnout a není to dřevo.

T: Loni proběhla odborná konference na téma Mimoprodukční funkce lesa, cyklistika v lesních majetcích. Konferenci jste pořádali. Co vás přimělo k zorganizování této konference?

R: Konference se začala organizovat ještě před mým příchodem. První impulz dala paní Čacká, která tehdy pracovala na Krajském úřadě Libereckého kraje a musela řešit věci s tím související. Například nevyhovující zákony, střety mezi lesnickou společností a státní správou atd. Na pořádání konference se podílel pan Kvasnička z ČEMBy. Měl zde i řadu příspěvků.

T: Jaký byl ohlas?

R: Nečekali jsme tak velký zájem. Lidé si do teď píšou o sborníky, které jsou již rozebrané.

T: Cyklistika je jednou z oblíbených forem rekreace. Jak tuto aktivitu vnímáte vy jako zástupce České lesnické společnosti?

R: Já na kole jezdím. V sedle kola se na věci dívám jinak, než když jdu pěšky. Cyklista má nějaké požadavky, nároky, jiné je mám jako chodec. Může dojít ke konfliktu. Je fajn, že pan Vítek z AOPK to řeší. V hustě navštěvovaných oblastech je důležité to regulovat, aby všichni měli prostor pro tu svou aktivitu. Což nelze realizovat všude.

T: Jste s panem Vítkem v kontaktu.

R: Nejsme, potkáváme se jen na konferencích.

T: Jaký je podle vás mezi lesníky názor na cyklistiku v lesích?

R: Názory se budou lišit.

T: Jak by se podle vás mohla vyvíjet situace do budoucna?

R: Záleží na environmentální politice MŽP. Pokud se budou rozšiřovat zvláště chráněná území viz pokus o vyhlášení Národního parku Křivoklátsko, může dojít k omezení turistiky a to nejen na kole. To neznamená, že by to ovlivnilo cyklistiku na území České republiky. Budou muset jezdit jinde, pokud je budou z toho lesa vyhánět.

Rozhovor číslo 8

Den: 23.6.2009

Respondent: Ivan Bartoš (člen Odborné skupiny pro rekreaci, sport a turistiku; tvůrce Metodických listů pro oblast cyklistiky)

Dosažené vzdělání: Pedagogická fakulta v Ostravě, obor Vv a Čj; Energetický institut Praha, Ochrana ŽP

Zaměstnání: vedoucí Správy CHKO Poodří

T: Jak jste se dostal ke své práci vedoucího Správy CHKO Poodří?

R: Tak já už jsem vystřídal těch devatero řemesel a vlastně původní profesí jsem učitel, tak když jsem potom dělal v samosprávě dvě volební období, tak jsem si doplňoval vzdělání ještě na ochranu životního prostředí. Potom jsem podnikal, spolupracoval s regionem a potom jsem byl de facto vyzván hned z několika míst, abych se účastnil výběrového řízení, protože jak v regionu, tak v té ochrannářské rovině, já jsem členem Českého svazu ochránců přírody, takže v podstatě mi bylo naznačeno, tak ukaž, že nekecáš, že to jde nějak komunikativněji a podobně. Tak jsem se přihlásil, opustil jsem svojí profesi, jsem se živil projektováním různých rozvojových projektů a strategií i cyklotras tehdy a přípravě cyklostezek, čemuž se věnuji jako zálibě. V tom regionálním rozvoji do teďka pomáhám kolegům jako více méně ze záliby. No a tak teda jsem byl vybrán, no a je to zajímavá zkušenost. Možná, že mám...je to výhoda i nevýhoda, že nejsem třeba profesí botanik nebo zoolog, ale že mám to pedagogické vzdělání spíše širší pro samosprávu. Je to hodně zajímavá práce.

T: Jak dlouho to děláte?

R: Teď to dělám pátý rok, kolegové jsou tu mnohem déle.

T: A co je tedy náplní vaší práce?

R: My tu děláme výkon státní správy, to znamená to, co nám ukládá náš zákon sto čtrnáct, který momentálně konečně chvála bohu je novelizován do trochu smysluplnější podoby. Takže to děláme v rámci CHKO, vlastně ochranu těch předmětů ochrany. Takže vytváříme podmínky pro ty předměty ochrany, což jsou tady hlavně mokřadní záležitosti. Takže mokřadní společenstva, vodní režim, který vytváří podmínky pro ty rostliny a živočichy. No a kromě toho jsme pro třetinu Moravskoslezského kraje dělali ještě rezervace, přírodní památky. To znamená, že nám přibýlo takhle těch rezervací včetně kusu Olomouckýho kraje a ještě děláme druhovou ochranu. To znamená ve vyšším zájmu, v tom evropském, silně a kriticky ohrožené druhy a na našem území samozřejmě druhy evropské soustavy Natura a další oblasti Poodří. S deseti lidma to prakticky není zvládnutelné, takže si vybíráme jenom podstatné věci a některé musí jít stranou. Ale novelou sto čtrnáctky nás doufám vrátí opět do hranic CHKO a budeme se moci věnovat více tomu, protože ten potenciál tam je.

T: Jste členem Odborné skupiny pro rekreaci, sport a turistiku. Jak dlouho jste jejím členem?

R: To kdybych si vzpomněl? Nejspíš od začátku.

T: A jak vy vnímáte Odbornou skupinu?

R: Byl jsem tam delegován, více méně na to nešlo říci ne, takže tak to chodí. A vnímám jí za prvé, je to platforma výměny názorů, protože ty problémy jsou různé, názory jsou různé. Hodně to pomáhá a ten vývoj za tu dobu, těch tři a půl roku nebo kolik zase od nějaké té konfliktní ochranařiny, prostě zakážeme všechno a máme to vyřízeno. Takže vidím ten vývoj ve velké komunikaci hlavně, měli jsme nějaká komunikační školení a tak dále. Takže vývoj od té konfrontace ke komunikaci, to myslím, že prochází celou Agenturou a že to je hodně pozitivní. A to bylo i to, s čím jsem já tady šel, mně to hrozně vyhovuje tady tohleto. Někdy to samozřejmě nejde, někdy k té konfrontaci musí dojít a musí dojít k těm sankcím, aby si darebáci uvědomili, tam, kde končí legrace, tam už není zbylí, aby se vystoupilo v zájmu ochrany přírody. Ale tou komunikací jde mnohem víc. Takže takto řeší ta skupina, která si zve zástupce těch konfliktních aktivit a projednává s nimi, někdy však není s kým jednat, že. Zatím co s cyklisty je výborný partner jak ČEMBA tak v tom druhém Nadace Partnerství, samozřejmě někde regiony. Když se vrátím k tomu budování cyklostezek, tak to je věc samospráv v podstatě jo. Takže do toho už se těžko, na nějaké vyšší úrovni, máme jak míchat, že jo. Snažíme se skrz ty partnery jako je ČEMBA nebo Nadace Partnerství nějak zapůsobit. Takže když to shrnu, vidím tam příznivý obrat v té komunikaci, předávají se informace, informace se šíří dál. Já z toho čerpám u sebe, z toho taky něco musím mít, takže když se z těch dalších rekreačních aktivit něco dá použít u nás, tak to rád použiju. Jsem například loni použil skvělou tabulku z Jizerských hor, kde udělali tabulku na vyhodnocení vlivů aktivit. Jsem použil v plánu péče dokonce. No a funguje to znamenitě. Hned teď tu tabulku překlápíme do...protože se asi podaří získat finanční prostředky na to, že tady vznikne studie hodnocení té turistické a rekreační struktury a vlivu té turistiky, já říkám rekreace, protože je to hodně příměstská rekreace, na CHKO. Takže budeme mít nějaký konfrontační výkres a návrhy, co prostě...jak to řešit, zpracované někým jiným,

trošku už z jináčího pohledu, ale ještě hodně ochrannářského. Takže budeme pak moci žádat z operačního programu na nějaká dílčí opatření v té infrastruktuře, tak už to budeme mít podložené touto studií, nebude to výmysl, řekl bych sice komunikujících a fundovaných ochrannářů, ale bude to návrh konzultovaný se samosprávami, zpracovatelem, námi ochrannáři, ještě třeba nevládkami.

T: A ten přehled vlivů, který jste v první fázi převzal, to vypracovával kdo?

R: To vymysleli, jako takovou tabulku pro všechny vlivy, vymysleli to v Jizerských horách. Docela jsem s tím spokojený. A parádně jsme si tady, když jsme na tom pracovali, když jsme dělali plán péče, tak jsme si to samozřejmě promítli a probírali jsme to v celém týmu a ukazovalo se, jak různí mají různé hodnocení váhy té aktivity. A když se to upřesnilo a řekli proč jo, tak jak se to začalo vyrovnávat, to bylo parádní. Když se ukázali ty odborné argumenty a tak dále, já jsem byl v roli toho, kdo to spíš obhajoval, kolegové mi to zase likvidovali a nakonec myslím, že tahle ta volba je docela...Třeba za pět let, když se porovná s tím, co bude, to by mohlo být docela zajímavé.

T: A pro vás už víte, kdo bude dělat tu studii?

R: Bude to dělat Český svaz ochránců přírody, který tady je organizací poměrně silnou, má tam vzdělané lidi.

T: Já se vrátím ještě na chvíli k té odborné skupině. Dokázal byste říct, co je tedy hlavním zájmem té Odborné skupiny.

R: V podstatě ta chráněná území mají nějaké předměty ochrany, něco se tam chrání, je to různé. A v podstatě jde o to, že rekreační využití a turistické využití by nemělo přesáhnout tu míru, která začne ohrožovat ty předměty ochrany. A ta skupina je tady pro to, aby našla nějakou metodiku, jak určit tu míru, našla způsob, jak komunikovat s partnery třeba a samozřejmě navrhla, jakým způsobem, ve spolupráci s těmi partnery, ty vlivy eliminovat. Jo k tomu nedojde, když tam bude zákaz. Hnízdí tam sokol, prostě vy tam chodit nebudete, dokud nevyvede mládě, tečka. Protože to je jeden z opravdu vrcholných předmětů ochrany, ten se bude chránit až takhle na tvrdo. Ale že tady táhnou záby jenom čtrnáct dní, tak tam bude po čtrnáct dní vyhlášeno přechodně a potom je tam zase pustím ty cyklisty. Žádný problém, jo. Takže úměrně tomu, u nás třeba tímto způsobem je, a to platí i pro terénní cyklistiku...já to vidím jako obrovský přínos pro ty oblasti, které jsou krásné a není tam v podstatě žádná významná územní ochrana, jsou tam nádherné terény a my ty cyklisty, kteří jezdí teďka úplně bezprizorně, více méně někde bloudí, můžeme díky tomu, že budou singltrekové tratě, ještě kultivovat jo, zavést je do území, kde budou ekonomickým přínosem. Z těch hodně zatížených částí CHKO je prostě dostat jinam, třeba i mimo CHKO. Tady jsou nádherné vrchy, kde jsou na to stvořené cesty nebo staré myslivecké chodníky přímo v hraně té terasy s krásnými výhledy, cyklisticky pestré. To by se panu Kvasničkoví strašně líbilo. Úvozy po Němcích dělané s citlivostí toho hospodáře jo. Dobře odvodněné, to funguje dodnes, tam není, na rozdíl od lesních cest, žádná eroze. Objekt si vojenské újezdy na kole, trek jako blázen jo. A žádný konflikt s ochranou přírody, když se to vyhne dvěma, třem hnízdištím černého čápa a víra velkého, o nic nejde. Teď je jiný problém, my třeba podpoříme cyklisty, ale už méně podporujeme motorkáře, ty my vůbec, leda, že by nám někde dělali management na takových místech, kde je to potřeba dělat. Ale už tu dochází k poměrně silnému konfliktu mezi cyklisty a motorkáři, protože když si ČeMBA ve spolupráci s nějakým regionem udělá krásné treky udržované a pak tam projede motorkář, tak on jim to zlikviduje. Když je mokro, jedou tři motorkáři za sebou, oni ty chodníky můžou dělat znovu. A tady my už nechceme být soudcem, protože to není cílem naší skupiny.

T: Další otázka. V odborné skupině máte na starosti cyklistiku a proč právě tento sport?

R: No, mně to přiklepli, protože jsem se při nějaké příležitosti ozval, nějak se to na mě profláklo. Já jsem strávil hodně let, přes deset let ve Správní radě Nadace Partnerství, kde jsem přičuchl samozřejmě k vinařským stezkám a nějak se profláklo, že jsem projektoval před tím ty trasy, a tak se to nějak sešlo, že to prostě někdo řekl, že jsem v tom oboru dělal, tak to na mně asi spadlo.

T: A vy sám jezdíte na kole?

R: Jezdím pořád no.

T: A na kterém?

R: Nejezdím na horákovi. Já jezdím na takovém tom trekáči z části ještě poupravovaném různě.

T: Jak dlouho vznikaly metodické listy pro oblast cyklistiky?

R: Tak asi rok. Protože tam byl tlak, aby něco šlo nejdříve a abysme měli výsledky. Ono to taky bylo nejdál, protože s těmi cyklisty byly problémy v Českém ráji a nějaké zkušenosti tady. Já jsem měl nějaké texty, co jsem psal pro region a tak, tak jsem to prostě poskládal dohromady a bylo to připomínkové. Už teď jsou zase...zase by potřebovaly aktualizovat, jenže momentálně já na to nemám čas. Vy jste to četla, tak to je vidět jo. Je to zajímavé. No tak je to tím, že chtějí prodávat kola, takže se objevují pořád nové stroje pěkné. Dneska už je to i zboží, které reprezentuje toho cyklistu, že. Takže je hodně takových, kteří jezdí na kole,

které je o tři třídy výš, než jejich cyklistické schopnosti. Naopak je tady zábava pro mladý lidi a tak dále. Takže chtějí jezdit, nabízí se jim pořád nové možnosti zážitku a je to dobře.

T: Ještě se zeptám, s kým jste na nich spolupracoval? Jestli jste na nich s někým spolupracoval.

R: Tak já jsem si...Takhle, většinou jsem posháněl od kolegů, kdo co k tomu měl, nebo poslali, mě to potom připomínkovali. Samozřejmě jsem probral stránky, jak Ministerstva dopravy a Centra dopravního výzkumu, vlastně cyklokoncepti, kterou oni dávali dohromady, která je stále hodně živá. Tehdy vlastně ještě z těch CHKO, když to tak bereme, se tam bralo, že když už tam nějaký cyklista přijel, tak bychom ho měli vychovávat a podobně, což taky trochu ukazuje, že já jsem se tam více zaměřil na tu poznávací cyklistiku a podobně než na tu terénní, která se začala rozvíjet prakticky ve chvíli, kdy jsem to dokončoval. Ještě tehdy to nebylo až tak jako mocné jak teď. No a samozřejmě zkušenosti, kde co ještě bylo k máni...Bylo možno srovnat strategie, třeba Moravskoslezského kraje a Olomouckého, cyklistické dopravy, které byly diametrálně různé. A ještě...měl jsem myslím tři na srovnání. Ještě je někde mám. A taky jsem se účastnil nějakých jednání. Opravdu to, že jsou ty cyklistické koncepce závislé na samosprávách, tak to je sklápí do těch stezek asfaltových, jo. Ti starostové dělají všechno pro své voliče a ti voliči si potřebují dojet na nákup, na koupaliště a tak, do sousední vsi dětska na tancovačku a nebo bezpečně do školy, že. Takže tady s tím se nic nenadělá. Já myslím, že to je dobře, navíc ty děti se taky někde musí naučit na tom kole jezdit. No ale...bylo třeba zajímavé sledovat Olomouc, jak tam mají přímo program kraje na podporu tohoto, kde oni si svolají starosty a slíbí jim, že jim dají na projektovou dokumentaci, že je motivují, že jim budou kofinancovat jak projektovou dokumentaci, realizaci prostě, že to sedí v té koncepci. Tady přesně naopak, kraj přijal naprosto tak obłudnou koncepci, že se to nedalo...v tom se nikdo nevyznal, to vlastně ani nebyla koncepce, to byl blábol. Prostě se vyhodili těžké peníze, i když jsme to oponovali. Prostě bylo to účelové, aby se tím nemusel nikdo zabývat. Takže prakticky tady cyklistická doprava s podporou kraje neexistuje, v Moravskoslezském kraji. Jedině ta Odra, Morava a to je, to tlačí region a teďka Ostrava se přidala. Na té úrovni samosprávné nebo regionální nebo krajské, když už se bude něco podporovat, tak se budou podporovat spíše ty cyklostezky pro tu rodinnou, poznávací a podobnou. Ta terénní to bude něco jiného, to by taky šlo dostat do podpory kraje, ale jako jednotlivé projekty, které budou využívat potenciál nějakého území, dejme tomu vyšší zaměstnanosti nebo něco takového. Tady vidím, že ten potenciál je velký, že to, kdyby se nabídlo v nějakých těch vhodných krajinách a ještě kdyby na rozvoj nějakých těch rekreačních areálů, které tam jsou, myslím si, že by to nebylo špatné.

T: Vy jste mluvil tedy o těch strategických plánech, že jste třeba srovnával a odtamtud jste čerpal informace. Opíral jste se třeba o nějaké studie právě, co se týče různých vlivů terénní cyklistiky na přírodu?

R: Tehdy žádné nebyly. Opíral jsem se o to, co jsem měl z Českého ráje, kde probíhala, to jsem si celkem tu kauzu prostudoval, ale už si to moc nepamatuji, byl jsem tam i na jakémsi veřejném setkání vzájemném těch aktérů a těch protihráčů, které výborně moderovala Bláža Hušková. A takže jsem se více méně trochu prokousával tou kauzou. To byla klasika jako úplně, jak v době toho ochránářského nadšení, kdy cyklistika byla brána jako všeobecně šetrný způsob dopravy, tak mnohde ochránáři v chráněnkách vyznačili spoustu, hlava nehlava, cyklistických tras a potom, když začal obrovský provoz cyklistů, tak se divili a chtěli je zrušit. A najednou zjistili, že je to daleko horší zrušit, než to vyznačit. Tak tam se objevily takové modelové konflikty, že. Takže dneska už málo kdo z ochránářské veřejnosti v těch chráněnkách, nevím jak v parcích, by se odvážil navrhnout, tudy povede, dejme tomu, terénní stezka. Spíš je to na takové rozumné oponování, ano tady to nebude vadit, tudy může vést, když se to bude hodit partnerům. To musí vznikat jako partnerství, přinejmenším vlastníci, nějaký profesionál, co to bude navrhovat, teda ČEMBA, pokud možno, samozřejmě orgán ochrany přírody a kdekdo další. Takže už ta divočina skončila dávno. No takže tyhle ty kauzy...

T: Vám pomohly.

R: Pomohly, ano.

T: Jsou tam vyjmenovaní partneři. Někteří už zazněli, ČEMBA, KČT, kraje a tak dále. Jaký způsobem probíhá nebo by mohla probíhat spolupráce, komunikace? Jak si to představujete nebo jestli jste s nima ohledně něčeho komunikoval? Jak se vám s nima komunikuje?

R: To je právě ta věc, že komunikace jakoby na republikové úrovni nebo něco, co by to zastřešilo, to prakticky nejde, jenom to jde na obecné rovině, když se něco domluví. Protože tohle, to je záležitost samospráv, by se dalo říct, prakticky ze zákona, obcí, krajských úřadech, a tak dále. To budování těch cyklistických záležitostí není v kompetencích ministerstev, oni jsou rádi, že to mají dělat kraje. Kraje to hází na obce. Takže ono se to vždycky setkává při jednotlivém nějakém problému nebo při jednotlivém projektu. Takže obecná diskuse třeba o to, že povrchy přírodě bližší jsou lepší, začíná. Probíhají cyklokonference, kde se o tomhleto diskutuje nebo při nějakých dalších setkáních. Ale že by vzniklo něco, co by bylo platformou

komunikace, to není, a já pochybuji o tom, že to vznikne. Protože ono je to takové různorodé, takže spíš se budou, dalo by se říci, představitelé jednotlivých názorů potkávat nad jednotlivými projekty.

T: A třeba ty metodické listy jste s někým, z těch uváděných partnerů konzultoval?

R: Posílali jsme to ČeMBě, oni...to musím pochválit pana Kvasničku, napsal dost obsáhlý k tomu komentář tehdy. Dneska by napsal, o tom jsem přesvědčený, jiný. Protože ty metodické listy byly psány v nějaké době. Kdy do CHKO najíždělo daleko víc cyklistů za poznávací turistikou, než za tou terénní, jo. Ono se to začalo měnit, dává to ve vývoji za pravdu panu Kvasničkovi do značné míry, i když ani těch poznávacích nebylo. Dalo by se říct, že té poznávací cyklistiky nebylo, ale ještě přibýlo té terénní, asi takhle. No takže, něco z té jeho oponentury jsem tam samozřejmě dopsal. U něčeho on oponoval, dalo by se říci, no plakal na nesprávném hrobě, jak se to říká, takže asi tak. A oponovali mi to kolegové, samozřejmě náměstek Pešout, no to je všechno.

T: A ta komunikace, kdo vlastně se obrátil...jestli vy jste se obrátil na ČeMBu nebo ČeMBA na vás. Nebo jak tam vůbec vzniklo to, že jste nějakým způsobem si teda komentovali to, co vznikalo v té době.

R: My jsme se vlastně potkali na cyklokonferenci, kde ČeMBA měla vynikající prezentaci těch singltreků a začala probíhat komunikace. Nejdřív pan Kvasnička do toho šel, že nejlepší povrchy jsou takové. Prostě každý, když takhle začíná tak v zájmu si, a to je v pořádku, hájí jakoby agresivněji, aby si vybudoval mantinely. Takže upozornil na sebe velice kvalitně zpracovanými prezentacemi. No a já si myslím, že to byla dohoda, oficiálně to posílal Ondra Vítek. Určitě to bylo z naší strany, než že by si to vyžádal on. Jako že jsme říkali, že to připravujeme a co on na to říká.

T: Takže ta komunikace, to hodnotíte spíš kladně?

R: Kladně v každém případě, jo.

T: Jedna z posledních otázek. Jak se stavíte tedy k terénní cyklistice na území CHKO obecně? Vy jako ochranář.

R: Zase, kde není konflikt opravdu s tím, co je posláním CHKO, tak jako já s tím nemám problém, nakonec jsem to i kdysi propagoval, když jsem se tím jako živil. Protože to pro mě bylo kritérium, když jsem projektoval, ať to byly trasy tehdy nebo jsem navrhoval tehdy i tu stezku. Za prvé nikdy nesmí dojít k tomu, že je nějakým způsobem porušováno to přírodní prostředí nad únosnou mez a za druhé ta bezpečnost těch cyklistů. Prostě, co jsem projektoval já, tak to bylo takové kritérium, že dítě, když už umí jezdit na kole, tak by po tom mělo bezpečně projet. Neděláme to proto, aby se tam lidé zabíjeli. Takže pro mě vždycky ta stránka té ochrany přírody byla důležitá. Tak když to hájím teď, tak na tom trvám. Mělo by to být podmínkou vedení těchto terénních treků, že to nebude na úkor té ochrany přírody samozřejmě. A já si myslím, že to jde, že v téhle chvíli, kdy ti cyklisté, kteří jdou za těmi zážitky z toho terénu, tak jim se už taky nelíbí, když je to přečpané, když jedou ve frontě v podstatě, nemůžu nikoho předjet a tak podobně. Takže oni chtějí ten terén spíše volnější. Neříkám, že když jsou sami nebo jsou ve skupince s přáteli. No a to nám umožňuje zase to, vytáhnou to z těch exponovanějších míst v CHKO. Většinou CHKO jsou pěkná, ale mají i krásné okolí, proč to nevést CHKO jenom kousek, nechat tam třeba ty peníze, když tam jsou ta střediska, ale posílat je taky na opačnou stranu, z části. Takže pro tu kombinovanou, kde v tom CHKO jede bezpečně, aniž by to poškozovalo předměty ochrany a ještě využívat to území kolem, nechá tam ty peníze, tak já jsem velice pro. Nakonec to vidím sám, když jedu na tom kole, se mi nestalo dlouho, že bych nějaké zvíře přejel. Tady je třeba problém s malými žabkami a tak dále. Vidím, jak ty zvířata jsou zvyklá, toho cyklistu ignorují daleko víc než pěšího nebo pěšího se psem. Já jsem třeba projel mezi stádem divokých svíní, ty svíně jenom zvedly hlavu. Já jsem se lekl docela hodně, ale oni docela v klidu, když viděly, že jedu, nic neříkám, nemám flintu, tak normálně jsem projel, jo. To samé, když tady jedu kolem rybníka, močálek je pět metrů od břehu, sesednu a pomáhá si pryč, ale dokud jedu, tak se nic neděje. Takže ten zvyk, rovnoměrně pohybující se po vyhraněné cestě, protože když odbočím, tak to zvíře okamžitě reaguje, něco se děje. Takže já to vidím, že na opravdu dobře připravených terénech nebo těch komunikacích, stezkách, trasách tak tam problém není.

T: Tak vám děkuji za rozhovor.

Rozhovor číslo 9

Den: 24.6.2009

Respondent: Karel Markvart (Klub českých turistů)

Dosažené vzdělání: Pedagogická fakulta, obor matematika, deskriptivní geometrie

Zaměstnání: člen předsednictva, předseda rady značení

T: Má první otázka zní. Jak jste se ke své práci dostal? K práci v KČT.

R: Já jsem původně vystudovaný učitel, matematika, deskriptivní geometrie, ale turistiku dělám od mala. Takže už asi od sedmnácti let maluju taky značky, nejenom po nich chodím. A když se vlastně před dvanácti lety jednalo, že by měl být nějaký profesionální člověk, který bude organizovat turistiku nebo organizovat značení nejen teda pěší, ale v té době právě vznikající cyklistické trasy, tak jsem se nabídl a byl jsem přijat a od té doby tady jsem.

T: Dobře. A náplní vaší práce, kdybyste to měl nějak upřesnit?

R: Náplní mojí práce je vlastně organizační činnost spojená se značením tras. Čili Klub českých turistů značí pěší trasy, udržuje značení cyklotras, značí lyžařské trasy, poslední dobou, poslední asi tři roky, značí trasy pro turistiku na koni a teď v červenci budeme otvírat první význačnou trasu pro vozičkáře.

T: Opravdu?

R: Takže toho je...Bude u Brna. A tohle všechno mám na starosti. To znamená nakoupit veškerý materiál k tomu značení potřebnej, projednat s těmi svými spolupracovníky na krajích a na okresech, co všechno, v jakém množství se bude dělat, objednat i třeba výrobu směrovek, zajištění různých úprav cest, to znamená, někde na našich trasách lávky, o který už se nikdo nestará, takže se o ně musíme starat my. Takže musíme to nejen zajistit, vlastně nějakou firmu, která to vybuduje, ale taky zajistit dostatečný počet peněz pro celou tu činnost. Ročně spotřebujeme čtrnáct a půl miliónu na to. Takže vlastně to je ta moje práce.

T: Děkuju. Tak já se na vás obracím tedy ohledně těch cyklostezek, které KČT vyznačilo na území CHKO Křivoklátsko. Jak probíhalo plánování a značení tras, které tam jsou?

R: To musím říct trošku ze široka. My jsme v roce 1996 společně s Centrem dopravního výzkumu v Brně, Ministerstvem vnitra a Ministerstvem dopravy a spojů dali dohromady metodiku značení cyklistických tras v České republice. To znamená tak, jak už se přes sto dvacet let značí pěší trasy podle jednotné metodiky, tak chtěli jsme totéž udělat pro cyklotrasy. No a tehdy vznikl taky projekt cyklotras první až třetí třídy. To znamená těch hlavních cyklotras, které asi v celkové délce šest a půl tisíce kilometrů pokrývají celou Českou republiku. A Klub českých turistů, potažmo já osobně teda, jsme byli pověřeni, abychom pro další cyklotrasy místní, to znamená pro cyklotrasy čtvrté třídy, které mají ty čtyřmístná čísla, tak abychom se starali o vlastně jejich evidenci a přidělování těch čísel. To neznámá máme nějaký záměr, kudy by měly vést hlavní trasy a doplňujeme je pro ty trasy místní. Takže Klub českých turistů není tím, kdo by byl zřizovatelem většiny cyklotras v České republice. Občas nějaké cyklotrasy také vlastně jsme sami zřídili, vyznačili a udržujeme. Třeba v Národním parku Šumava nebo v Jeseníkách nebo ve vojenských újezdech v Boleticích nebo tady v Brdech, ale jinak vlastně ty cyklotrasy navrhuje většinou obec, sdružení obcí, dřív okresy nyní kraje a další subjekty. A my se snažíme, aby ty cyklotrasy v těch okolních územích na sebe navazovaly, aby v těch projektech cyklotras byly zahrnuty i ty dálkové cyklotrasy, což jsme si tehdy domluvili. No, a protože o cyklotrasy se zatím nikdo nechce starat, tak provádíme i údržbu značení těch cyklotras. To znamená vyškolil jsme naše cykloznačkáře, kteří tu trasu projedou a zjistí, kde značka chybí, kde je zničená. Potom vlastně soupis po krajích, o těchto závadách, dáváme firmám, které pro to mají oprávnění a ty ty značky vyrábějí a instalují potom venku. No a platíme to z dotace Ministerstva pro místní rozvoj na značení nebo na údržbu značení plus z dotací jednotlivých krajů.

T: A konkrétně na tom Křivoklátsku? Já právě jsem se doslechla od pana Hůly, že myslím právě tam proběhla nějaká spolupráce se studentem, který psal diplomovou práci a navrhnul tam nějaké trasy a vy jste se na tom podílel.

R: Na tom Křivoklátsku to konkrétně bylo tak, že tam prochází asi dvě hlavní trasy třetí třídy, třímístným číslem značené a právě CHKO bylo takovým organizátorem nebo zřizovatelem těch dalších tras. Čili oni si tam zřejmě pomocí toho studenta nechali zmapovat vhodné trasy, které by pro cyklistiku mohly být jako přínosem. To znamená nejen z hlediska pohybu cyklistů, ale i tak, aby vlastně neškodili té přírodě tam. No a pak jsme se domluvili na vedení těch tras, které očíslováme. Já jsem jim k tomu přidělil čísla, oni si tam sehnali nějaké peníze, za které se to vyznačilo. No a od té doby my se tam o ty cyklotrasy pak už staráme.

T: A vy osobně jste s tím studentem nějak byl v kontaktu nebo ne?

R: Já nevím, jestli to byl ten student, ale jako je pravda, že někdo z CHKO tehdy za mnou byl, že jsme dostali ten náskres a že vlastně se tam vyráběl potom projekt toho značení, takže spolupracoval jsem na tom svým způsobem, jako jsem spolupracoval na vzniku cyklotras v jiných krajích. Čili nebylo to nic nadstandardního, mimo vlastně to přidělení čísel a nějakých připomínek k tomu, aby ta síť cyklotras tam navazovala na ty sousední prostory, a aby třeba nevznikaly nějaké okruhy, které se třeba s těmi okruhy ze sousedních prostorů budou překrývat, tak mimo toho si to dělali samostatně.

T: A komu, jakým cyklistům, jsou tyto trasy určeny?

R: No tam na Křivoklátsku, protože hodně těch cyklotras jsem taky sám projel, protože na kole samozřejmě

jezdím a jezdím rád, tak tam je to prima v tom, že hodně velká část těch cyklotras vede po silnicích nebo těch účelových komunikacích bez automobilového provozu. Takže, a není to, a nejsou to trasy, které by byly vysloveně terénní, čili podle mě jsou určeny pro takovou pohodovou rekreaci pro rodinu s dětma. Ale jako vzhledem k tomu, že je to poměrně dost velký prostor, takže dá se tam i vymyslet nějaká trasa nebo okruh hodně dlouhý, takže je to i pro ty, kteří chtějí ujet třeba sto kilometrů za den. Ale jinak po tom, to byl vlastně první krok tahle síť těch cyklotras a potom tam vznikaly ty cyklostezky, čili speciální vlastně komunikace, tam vlastně kolem řek, kde jsou, které jsou určeny výhradně pro cyklisty a pro pěší. Tak ty vznikaly až jako později, kdy se tam vlastně upravovala, překládala ta cyklotrasa hlavní, která původně vedla po silnici, tak se překládala kolem té říčky, já nevím, jak se jmenuje, po té speciálně vybudované cyklostezce.

T: A jak vnímáte nárůst cyklistů? V dnešní době je to velmi oblíbený sport, aktivita.

R: No nárůst cyklistů vlastně vznikl už po tom roce devadesát, kdy kolo se dalo konečně dostat normálně ke koupí, kdy vlastně nebylo jenom takovým podpultovým zbožím jako před tím. Vznikaly trekkingová kola a vlastně i různé modifikace, které jsou vhodné pro jízdu terénem, které mají spoustu převodů, takže jako s tím vyšlapete každé kopec a i nějakou horší cestu. Takže jako myslím si, že to není móda, že to je jako v podstatě takový výsledek současné doby, kdy pěší turistika některými lidmi je dost opomíjená, protože tvrdí, že poznají malý kus cesty. Ono to má taky něco do sebe, pěší turistika. Ale jako rádi jezdí na kole, protože toho projedou víc. Je to přeci jenom v těch našich nadmořských výškách. Je to větší třeba i sportovní výkon nebo pro ty pohodlnější zase naopak. Prostě ujedou čtyřicet kilometrů za den a moc se k tomu nenadrou, jo. Takže já si myslím, že ty jednotlivé druhy, ta cyklistika umožňuje prostě se vyřadit těm, co chtějí se zapotit pořádně a podat nějaký výkon a umožňuje poznat to území těm, kteří se zase jako moc fyzicky snažit nechťejí. Takže ty cyklotrasy jsou dobré z toho důvodu, že ten člověk nemusí moc umět hledat v mapě, že si naplánuje doma nějakou cestu značenou a pak po ní jede. Může si dopředu vymyslet nebo zjistit, co tam je zajímavého. Takže já si myslím, že jako tahle v uvozovkách móda určitě nepřestane a že ty lidi budou chtít do té přírody jezdit dál a budou jezdit po těch značených trasách, protože podle mapy spousta lidí jezdit neumí nebo orientovat se a GPSky sice už teď existují a už vás navedou, kam si určitě nebo prostě, když se ztratíte, tak vás navedou zpátky k autu nebo domů. Ale jako neumějí vám zatím říct, která cesta je dobře sjízdná na kole, která cesta je zajímavější na kole, než ta sousední. Takže já si myslím, že jsou značené trasy, které vlastně už s tímhle byly postavené. Že jako vedou ty turisty po těch nejhezčích cestách a po těch nejzajímavějších místech té oblasti, takže že prostě vydrží, no.

T: Možná je to způsob, jaký volí většina cyklistů, že šáhne pro mapu, podívá se, kudy vede tedy cyklotrasa a možná ještě terénní cyklistika vyžaduje nebo terénní cyklisté mají zájem třeba i o jiné trasy než třeba ty, které jsou navrženy. Jak se stavíte k terénní cyklistice, jejíž obliba stále roste?

R: No ona je terénní cyklistika a terénní cyklistika, že jo. Pro ty, co chtějí jezdit po zpevněném povrchu, jsou vlastně určeny ty naše číslované cyklotrasy, značené těmi dopravními značkami. A těmi v podstatě pokrýváme celou Českou republiku. Je jich k letošnímu dni přes třicet dva tisíc, v republice vyznačených. No a mezi nimi jsou takové ostrůvky, kde jsou značené cyklotrasy pásovým značením, to znamená tím značením vlastně podobným tomu pěšimu. A to jsou ty úseky, kde je trošku horší povrch, větší stoupání. Třeba jednotlivé pohoří mají takto vyznačenou síť tras. Čili to už moc taková pohodová cyklistika pro rodinu s dětmi není, ale je to spíš také o výkonu a o tom, že člověk i kolo, na kterém jede, musí něco vydržet. No takže to samozřejmě od začátku podporujeme taky. No a poslední dobou vlastně vznikají i MTB trasy nebo trasy opravdu jenom pro bikery. To znamená, na to jsou lidi, kteří mají rádi vlastně ten adrenalin, ten sportovní výkon. To znamená, čím víc kořenů a kamenů v cestě, čím větší klesání nebo stoupání, tak tím líp. Jo takže pro tyto skupiny jsme vymyslely ty značky, kterými by se mohly tyhle trasy značit, ale nechceme do toho jako Klub českých turistů přímo zasahovat, protože si myslíme, že to už vlastně není poznávací turistika spojená s nějakým sportovním výkonem. Myslíme si, že to už je čistě jenom ten sportovní výkon, to sportovní vyžití a ten adrenalin. Takže jako jsme ochotni na nich třeba spolupracovat, už i z toho důvodu, že pokud takovéhle cyklotrasy nebo bikové cyklotrasy vzniknou v nějakým trošku větším měřítku, tak ubude těchto cyklistů na našich pěších trasách, kde v některých úsecích ty trasy jsou pro cyklisty vysloveně nevhodné, ať už z důvodu schůdnosti nebo sjízdnosti, tak i z důvodu toho, že při setkání se s pěšími turisty je tam nebezpečí úrazu dost vážné a v takové případy máme, že se staly. Protože ne všichni cyklisté dovedou jet tak, aby v každém okamžiku mohli, když za rohem, za skálou uvidí pěšáka, na té pěší trase, tak aby se mu dokázali bezpečně vyhnout nebo zastavit a počkat až přejde. Takže z tohohle důvodu samozřejmě tyhle trasy, máme zájem, aby vznikly, ale zase nechceme se na nich přímo podílet nebo je zřizovat. To by měli dělat sami ti bikeři.

T: A vy říkáte, že tedy máte vymyšlenou nějakou značku, že byste byli ochotní s někým spolupracovat.

Rýsuje se nějaký partner pro vás třeba v téhle té věci?

R: Tak my už spolupracujeme v tomhle s několika organizacemi. Asi v pěti případech tu značku použily, jsou ty značky pro tu terénní cyklistiku vyznačený a nějak poslední dobou spolu docela často mluvíme a diskutujeme ze zástupci ČeMBy, což je vysloveně organizace, která se zabývá těmi bikerskými trasami.

T: A vy jste zmínil, s více organizacemi. Mohl byste některé z nich jmenovat, kromě tedy té ČeMBy.

R: No to je spíš obec nebo sdružení, který prostě řekne, my bychom si tady chtěli vyznačit vysloveně terénní okruh, pro terénní cyklistiku. Takže takovýhle okruh je třeba značenější v okolí Teplicko-Adršpašských skal a v Broumovských stěnách. Jednou ročně se tam dělá nějaký, ono je to hrozně dlouhý, takže nějaký takovej bikerskej závod, že jo, maraton.

T: Ve středočeském kraji třeba někdo?

R: Ve středočeském kraji nevím, že by něco takového bylo. Byly vyznačené ještě různé trasy třeba v příhraničí s Německem, které vedou vlastně po té bývalé signálce, bývalých drátech, takže je to nahoru dolů. Ale říkám nevidujeme to. Spíš pokud se na nás někdo obrátí, nabídneme jim metodiku, nabídneme jim způsob toho značení. Ale to značení svými členy Klubu českých turistů neprovádíme.

T: A komunikace s ČeMBou probíhá...kdo se na koho obrátil? Vy na ně nebo oni na vás?

R: No my jsme se potkali, první vlastně kontakty byly na takzvané celostátní cyklokonferenci, kterou pořádá Centrum dopravního výzkumu, a která se obrok dělá pokaždé někde jinde v Čechách. Takže tam jsme vlastně se prvně poznali, potom byli, jak zástupci z Liberce, tak i z Brna na jednání tady, když jsme měli sekci cykloznačení. No a naposledy jsem se s nimi viděl asi a jednal před měsícem na další cyklokonferenci ve Špindlerově Mlýně.

T: A jak se vám s nimi komunikuje?

R: Tak oni ze začátku měli představy vlastně trošku, který se mi moc nelíbily, ale potom, vlastně v současné době, kdy se snaží vlastně budovat, skutečně budovat tyhle, teď nevím, jak se tomu, oni tomu nějak...

T: Singltrek?

R: No, tyhle singltreky. Dokonce s tím, že by umožnili chůzi pěším turistům po těch trasách. Tak jako se mi to začíná líbit čím dál tím víc a myslím si, že je to dobrý nápad a že by se to rozvíjet mělo. Tak, jde o to, ošetřit provoz na těch trasách, protože já tvrdím, pětadevadesát procent turistů, ať už jakýchkoliv, jako vyznavačů pohodové cyklistiky nebo bikerů jsou zkušení, jako s těmi problémy nejsou a dovedou se vždycky vyhnout a tak, ale těch pět procent prostě, kteří jedou bez ohledu na to, že by se někde něco mohlo stát, no tak ty jsou samozřejmě nejvíce vidět. A naše skupiny pěších turistů si na takovýhle skupinky nebo jednotlivce si pak stěžují. A samozřejmě cyklisté si stěžují zase na pěšáky, že nejdou třeba tam, kde je vozová cesta v jedné půlce a ve druhé se dají bezpečně předjet. Je to o ohleduplnosti vlastně obou těch skupin, jak těch cyklistů, tak těch pěšáků.

T: Já jsem se chtěla zeptat na problémy, se kterými se setkáváte, takže cítím, že podle toho, co jste řekl, že ten střet těch zájmů cyklistů a turistů tam, tedy když dojde k nějaké kolizi na jedné trase, je asi největší problém.

R: Jako je to o té ohleduplnosti. A jde o to, že v nějakých prostorech, kde se hodně chodí pěšky, hodně jezdí na kole, by se měly vlastně tyto dvě skupiny pokud možno oddělit. Konkrétně, protože jsem z Jižních Čech, hodně často jezdím na Šumavu a trasa z Kvildy k prameni Vltavy, což je taková pohodová silnička, většinou asfaltová, ale jde po ní každý den v sezóně, desítky pěších turistů a jezdí po ní další desítky, možná stovky cykloturistů. A tam třeba jet na kole s dětmi, vyhybat se těm pěšákům, jít tam pěšky na výlet zase s rodinou a malými dětmi, to je prostě jeden stres vedle druhýho. Takže bychom asi měli říct, prostě, že budeme společně usilovat o oddělení těchto dvou druhů rekreace v místech, které jsou hodně zatížené. To znamená, já nevím, v Krkonoších, tam jsou třeba ty dlouhé sjezdy, že jo. Takže ty by měly vést mimo pěší trasy, což oni většinou vedou. Ale největší problémy jsou v Českém ráji, a jak už jsem říkal, hlavně na té Šumavě. Tam prostě je spousta lidí, těch i těch, a nemůžou se tam vejít.

T: Na těch hodně frekventovaných místech.

R: Na těch hodně frekventovaných místech.

T: Dobře a moje poslední otázka na vás. Jak se podle vás bude vyvíjet situace do budoucna? Jak by to tady mohlo vypadat za pár let?

R: Já nejsem prorok, ale myslím si, že budou tady, tak jak se to už vyprofilovalo teď. Budou tady lidé jezdící nebo pěstující takovou tu pohodovou cykloturistiku, byť třeba většina z nich má trekový nebo horský kola, tak stejně pokud nemají krásný rovný asfalt nebo třeba nějakou uvalcovanou šotolinu nebo písek, tak už je to pro ně problém a nechtějí tam jezdit. Budou si vybírat spíš takový pohodový cesty. Tak tady budou lidé, kteří budou chtít střídat to i to, lidí, kteří budou jezdit po těch singltrecích a nic jiného je neuspokojí. Možná

vzniknou ještě i další aktivity, už teď třeba víte, že jsou různé ty sjezdy po sjezdovkách, že jo. A takové věci. Je třeba tam rozlišovat, podle mě, co je ještě turistika a co už je jenom prostě sport, sportovní vyžití. A jak už jsem říkal několikrát, tak Klub českých turistů se chce skutečně věnovat cyklistice jenom v tom směru, kde je spojená s tím poznáváním a rekreací. A aby člověk něco viděl, něco mohl navštívit, ne jenom ten sportovní výkon. Byť si uvědomuji, že v současné době to kolo už je tak drahá věc, že prostě nechat kolo někde a jít si prohlédnout hrad nebo jít do restaurace je problém. Takže v budoucnu budou muset vznikat i hlídaná parkoviště nebo uzamykatelná parkoviště nebo alespoň uzamykatelné stojany pro kola. Oni už takové jsou jo, ale asi ve větším množství. Aby ten člověk mohl to kolo někde nechat a dojít si na oběd nebo dojít si prostě prohlídnout nebo i třeba obejít si pěti kilometrový pěší okruh v Prachovských skalách a vrátit se k tomu kolu a pokračovat. Jako nemyslím si, že převáží pěší turistika nad cyklistikou nebo obráceně. Ale bude prostě muset vznikat víc služeb pro ty cyklisty, aby na tom kole jenom nejezdili.

T: Dobře.

R: Stačí takhle.

T: Určitě. Já vám mockrát děkuji.

Rozhovor číslo 10

Den: 24.6.2009

Respondent: Jana Čacká (členka České lesnické společnosti; pořadatelka konferencí a odborných seminářů)

Dosažené vzdělání: Lesnická fakulta

Zaměstnání: Ředitelka Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů

T: Jak jste se dostala, ke své práci?

R: Jak jsem se dostala ke své práci? Myslíte teďka konkrétně práci na ÚHULu?

T: Teďka na ÚHULu no.

R: Tak já jsem vystudovala Lesnickou fakultu, tenkrát to byla Vysoká škola zemědělská v Brně, dneska to je Mendelova universita. Začala jsem pracovat na Okresním úřadě v Liberci a po reformě veřejné správy jsem se dostala na Krajský úřad Liberec, tam jsem pracovala pět let. No a na ÚHUL jsem se dostala tak, že jsem dostala nabídku od pana ředitele Vašíčka, jestli bych nechtěla jít dělat sem na pobočku. Tak jsem to zvážila, čtrnáct let jsem úřadovala, tak jsem chtěla zkusit něco nového, tak jsem šla sem na ÚHUL. Takže já jsem tady taková hodně čerstvá, nemám to tady ještě všechno zaběhlý. Víc jsem státní úředník, než pracovník ÚHULu.

T: Takže kdybych se vás zeptala, co je náplní vaší práce?

R: Tak ředitel pobočky má v náplni práce, musím se starat o budovu, o lidi, o práci, o finance, takže to je taková...ředitel pobočky se prostě stará a stará a stará. Shání peníze, shání práci a tak.

T: Teďka konkrétně k problému rekreace, jaký význam má podle vás rekreační funkce lesa?

R: To je hodně široká otázka.

T: Je no.

T: A teď ze mě budou spíš mluvit ty zkušenosti z té státní správy. Obecně, funkce lesa, to si nikdo neuvědomuje, když se řekne, lesy mají ty a ty funkce, samozřejmě, že lesy samy o sobě mají nějaké funkce, ale vždycky je vztahujeme k tomu, co člověk nebo ta společnost, od toho lesa a od těch funkcí v podstatě očekává. Takže je logické, že nějaká funkce našich lesů, třeba českých, která v minulosti měla velmi vysokou důležitost, vysokou prioritu, třeba jako obranný charakter. Tato funkce plnila obrovskou...nebo měla vysokou prioritu. Dneska by se tomu každéj pousmál, protože v podstatě tato funkce není dneska důležitá. To samé je s tou rekreační funkcí, v podstatě lidí více a více se dostávají do volné krajiny, mají více a více těch outdoorových aktivit a jakoby více a více vnikají do lesů, protože té volné krajiny třeba v okolí města a obcí je méně a méně, protože se stále zastavuje. A takže ty lidi logicky více inklinují k tomu, aby se dostali na ten čerstvý vzduch do toho lesa, protože tu volnou krajinu nemají už k dispozici. Takový ty louky, kde byste si šla vyvenčit psa nebo pustit draka, tak ty už dneska v okolí takového města, jako je třeba Liberec, to už dneska nenajdete. Je tam samozřejmě taky větší klid, větší pohoda. Ta rekreační funkce určitě velkou důležitost má a myslím si, že se s ní zachází velmi darebně, právě ve vztahu k vlastníkům těch pozemků. Myslím to tak, jako že obecné užívání lesa tak, jak je pojmáno v Českých zemích má nějakou dlouhou tradici a v té právní úpravě se ctí prostě od dob skoro Marie Terezie, ale už si myslím, že by se mělo k této otázce přistupovat jinak, protože ten vlastník je velmi ostře někde omezován ve svých právech a někde ta rekreační funkce se dostala, takovým tím živelným způsobem, do naprosto neúnosný podoby. Je to myslím

neúnosný i pro zájmy ochrany přírody, protože samozřejmě každý kousek přírody má nějakou omezenou kapacitu. A třeba ze zkušenosti z Jizerských hor, které jsou velmi příznivé svými podmínkami třeba pro cykloturistiku, tak v některých těch místech jsme se, podle mého, dostali nad nějakou únosnou mez využití toho lesa, jako takového. Takže rekreační funkce v globálu, ano, je určitě strašně důležitá, ale myslím si, že dnes už jsou velmi nešťastně nastavené parametry. Parametry vůči vlastníkovvi, vůči uživateli, i jinými uživateli toho lesa, protože v podstatě ten vlastník je povinen zákonem některé věci strpět a nejsou tam jasné nastavené mantinely, kam až to musí strpět. A samozřejmě je otázka velmi důležitá, jestliže musíte něco strpět, tak byste za to měl dostat nějakou náhradu a tady nic takového není. Já si myslím, že by to mělo být postaveno v té roli, že ten vlastník lesa, jako dobrý hospodář, by s touto funkcí lesa měl mít právo hospodařit a ne že teda je ten trpitel, kterej teda chudáček někde žadoní o nějakou kačku, aby dostal náhradu za něco, za nějaké poškození, protože určitě vznikají nějaké škody rekreační funkcí. Ale že by měl být v té roli, já hospodařím s touto funkcí, mám les v blízkosti velkého města, je tam vysoká návštěvnost, já poskytuju v podstatě tento požitek těm uživatelům, ať už jsou to sportovci nebo jsou to běžní návštěvníci, obyvatelé toho města, tak já bych asi za to mohl něco získat. Jo, protože já do toho taky něco vkládám, opravuju cesty, cyklisti mi tam mohou jezdit a tak dále. Ráda bych opustila toho vlastníka v té roli toho trpitele, který očekává, že by mu mohl někdo něco dát. A měl by se dostat do té role toho hospodáře, který s touto funkcí může nějak nakládat. Dnes nemůže.

T: A koho byste viděla, jako toho, kdo by mohl nějakým způsobem, tomu vlastníkovvi lesa na něco takového přispívat?

R: Mohl by to být jak stát, obce a samozřejmě by to měli být i ti, kteří z toho lesa mají užitek. A kdo má z toho lesa užitek? Ten, kdo tam třeba provozuje ten hotel nebo hospodu, ten, kdo z té vyšší návštěvnosti toho území něco má. Ten vlastník z toho nemá nic, ten jenom nese ty negativní důsledky. To znamená, že jezdí a uklízí ten nepořádek. Samozřejmě ta vysoká návštěvnost s sebou nese i zhoršení některých parametrů lesa, který třeba já si vysoce cením, a který se nedají změřit ani zaplatit, to je ticho a klid. V lesním zákoně je na prvním místě, kde je zakázané činnosti v lese, je rušit ticho a klid. Proč? Protože ten parametr toho ticha a klidu, to je to, za čím ty lidi do toho lesa většinou jdou, protože si potřebujou zregenerovat ty síly a chtějí na to mít ten klid. To že se to zvrhlo a někde si připadáte opravdu jak na Václaváku v pět hodin odpoledne, protože těch lidí je tam velké množství, je spíš o tom, že se prostě koncentrují jenom do určitých míst. Ale jinak ten parametr ticha a klidu je tím naprosto narušen. Takže to je taky nějaké poškození toho prostředí. Samozřejmě to má velký vliv na škody zvířít. To si nikdo neuvědomuje, že ta zvíř je vystresovaná a samozřejmě se potom zase koncentruje tam, kde má ona ten klid a tam páchá mnohem větší škody, to je v některých oblastech zcela zřejmý. A vznikají i jiné škody, jestliže nějakou oblast otevřete těm návštěvníkům, tak samozřejmě návštěvníci, jako jiná lidská populace, má nějakých osmdesát procent slušných lidí, pak je deset procent lehkých lumpů a deset procent těžkých lumpů. A ti těžký lumpové jsou ti, kteří se nenechají nikdy svázat, jakoby nějakými pravidly. Takže nebudou jezdit na kole po cestách, budou vjíždět i do lokalit, kde by neměli co dělat, případně tam budou stavět nějaký stavbičky, budou si přizpůsobovat to prostředí, tomu svému využití, i když už se pohybují nad rámec třeba zákona. To tak většinou bývá. Ale když se dneska podíváte na ty právní předpisy, na to, jak se to děje, tak všechny tyhle negativa jsou k tíži toho vlastníka a pozitivum on tam vlastně nemá žádný. Leda by si ten vlastník sám na kraj toho svého lesa postavil tu hospodu a v podstatě mohl z toho taky něco těžit. Já vždycky říkám, kdybych byla vlastník lesa, třeba někde na Českolipsku a měla bych pekárnu, tak já bych byla velmi naštvaná, že já jako vlastník musím nechat ty návštěvníky sbírat ty borůvky, protože to musím ze zákona, jakoby strpět, když já bych si ve svém lese mohla natrhat ty borůvky na to, abych já mohla péct ty koláče borůvkový. Ale já v podstatě nemám šanci, protože já nemám šanci předběhnout tyhle ty živelny návštěvníky, který...a v zákoně je, pro vlastní potřebu, a pak toho tahaj kýble a prodávají to. Zase, je to k ekonomické tíži toho vlastníka, že nemůže z toho mít tenhle užitek a nemůže to třeba ekonomicky nějak zhodnotit.

T: Já ještě k tomu jsem si vybavila, pan Pátek mluvil o Programu 2000, který vlastně poskytuje nějaké finance pro ten veřejný zájem.

R: Tak Lesy České republiky mají jako každý podnik, jako každá firma možnost se s tímto úkolem nějak popasovat. Mě je ten Program 2000 v něčem sympatický, v něčem mi není sympatický. Myslím si, že třeba ta kampaň v televizi, která proběhla, „Vstupte bez klepání“, mě nebyla sympatická právě proto, že to utvrzuje v lidech dojem, že můžou do toho lesa, kdykoliv, jakkoliv a můžou tam cokoli dělat. Já si myslím, že je to u nás zvykový, jinde v Evropě, v ostatních státech není možné takhle volně, bez ohledu na vlastnictví, kamkoliv chodit a ještě si cokoli odnést. Ne, že bych chtěla ty návštěvníky nějak razantně omezit, ale domnívám se, že to prostě posiluje takovéto vědomí v těch lidech, že se nemusejí řídit vlastně

žádnými pravidly. Mě se ta kampaň zrovna moc nelíbila. Ten Program 2000, samozřejmě jsou to lesy v jejich správě, mají právo s ním nakládat a to je i o tom, jak jsem říkala, jsou to ti hospodáři, kteří s tím nějak naložili. To znamená stavějí altány, upravují cesty, připravují to pro ty návštěvníky, samozřejmě sanují ty škody, odvázejí ty odpadky, to pochopitelně.

T: Dobře. Další otázka už konkrétně na cyklistiku, jako jednu z oblíbených forem rekreace. Jak tuto aktivitu vnímáte vy, konkrétně cyklistiku v lesích?

R: Cyklistika je taky hodně široký pojem. Já jsem uspořádala v rámci České lesnické společnosti dva celostátní semináře. Jeden byl velmi obecně na vůbec turistické využití nebo vůbec sportovní a rekreační využití našich lesů. Byl to dvoudenní seminář, kde jsem došla k některým velmi překvapujícím zjištěním, protože mě nenapadlo, jak ta laická veřejnost nebo jak tahle ta veřejnost vnímá v podstatě to lesní prostředí. Došla jsem třeba k poznání, že ty skupiny mezi sebou vzájemně nejsou schopny se vůbec tolerovat nebo respektovat v těch lesích.

T: Který skupiny myslíte?

R: Třeba právě cykloturisté a turisté pěší. Já jsem se s tím samozřejmě setkala na Jizerských horách. Cykloturisti jsou většinou hodně agresivní, teď nemyslím takový ty rodiny s dětmi, ale ty hodně zavilí sportovci, který chtějí nalokat těch devadesát, sto kilometrů denně a nevidí vpravo, vlevo. Já si kolikrát říkám, že je škoda, aby jezdili po hezký přírodě, protože oni stejně vpravo, vlevo nekoukají, protože prostě musej jet nějakou tou rychlostí, aby splnili nějaký svůj limit, který si dali. Takže to je v podstatě jedno a mohli by si jezdit někde v hale dokolečka a ono by to bylo, jako opravdu to na mě dělá ten dojem. Takže jsem zjistila, že některé ty skupiny vzájemně jsou netolerantní k sobě, těžko se snášej na těch cestách. Teď to třeba vidím v oblasti Mimoně, kde hodně na těch cestách hezkých, lesních, upravených jezdí inlinisti a ty se vůbec s těma cyklistama těžce snášej. Takže oni vůči sobě... Já nemám ráda slovo tolerance, protože, když máte něco tolerovat, tak tam hned je něco proti vaší vůli. Já si myslím, že se musej respektovat, to lépe vyjadřuje, jaký by měl být jejich vzájemný vztah. A potom jsem uspořádala, protože jsem viděla, že to je velice široké téma, když řeknu obecně rekreační využití lesů, protože těch skupin zájmových je tam velké množství. Takže v loňském roce, tady v Jablonci jsem uspořádala přímo jenom na cykloturistiku. A spolupracovala jsem s jedním zajímavým člověkem, to je takovej odkaz, s člověkem, s kterým byste se určitě měla pobavit, pan Kvasnička z ČEMBy. A to je zastánce takzvaných singltreků a vlastně takových opravdu úzkých outdoorových cestiček vrstevnicových, ale nezpevněných, žádný asfalt a nic podobného. A tam jsem také zjistila na tomto semináři, že i ti cyklisti mají velké množství, jakoby vyhraněných skupin. A ty taky mezi sebou se nemusej zrovna dvakrát. Takže i třeba ten pan Kvasnička, když jsme domlouvali tenhle seminář, chvíli nám to trvalo než jsme si sedli do noty, protože naše první setkání, takový osobní, nad tím seminářem, bylo takový, že on doslova rozrazil dveře mé kanceláře a zahlaholil, vy lesníci jste zapoměli, že existují i jiní cyklisti než ty blbí rodiny, co jezděj po tom asfaltu. Tak to bylo takový moc hezký. Takže jsem si říkala hned v duchu, mám ho vyhodit nebo se s ním mám chvíli bavit? A chvíli opravdu to trvalo, než jsme si to trošičku vyřikali, že on musí taky pochopit, že ty lesníci mají úplně jiné zájmy v těch lesích a za druhé, že lesník je nějaký služebník, který plní přání v podstatě toho vlastníka. Ten vlastník je někdo, a že si prostě nemůžeme myslet, že bude všechno podle něj. A ten seminář mi právě ukázal, že třeba takhle úzká skupina lidí, jako je ČEMBA, protože těch nadšených cyklistů tohoto typu je velmi málo. Jak malá skupinka lidí v podstatě dokáže ovlivnit přemýšlení o celé té problematice. Takže cyklisty v lesích, jak já je vnímám. Já je vnímám, nevadí mi, když to řeknu takhle. Dokážu si představit, že pro ně budou vytvořeny podmínky pro to, zvláště i pro tyhle úzké skupiny zájemců.

T: Myslíte si, že je to úzká skupina?

R: Myslím si, že ano. Protože i na tom semináři, tam bylo strašně moc cyklistů, cykloturistů nebo aktivistů z různých nějakých oddílů a podobně, který prostě takhle bokem, aby to pan Kvasnička neslyšel říkali, ale kdo ti tam bude jezdit, my chceme něco jiného. Takže já jsem z toho pochopila, že jich zas tolik není jo.

T: A co chtějí ty lidi? Chtějí ten asfalt nebo...?

R: Tak asi myslím si, bylo tam i hodně lidí, který jezděj ty freeridy, to znamená ty zase chtěli ostřej terén, prostě absolutní terén. To znamená nikde nic, možná někde nějaký mostky a skokánky a podobně. Ale přesto si myslím, že tak devadesát procent tý populace, když se podíváte napříč těma cyklistama, tak kdo je ten cyklista? Jsem cyklista i já, když si ráda na sobotu, na neděli vezmu kolo a zamluvím si někde chaloupku támhle někde na Jizerkách a pak si tam prostě dva dny jezdím. Nebo cyklista je ten, kdo používá to kolo, když jezdí do práce a nezajímá ho vlastně žádná outdoorová aktivita a opravdu bere to kolo jako dopravní prostředek, aby se dostal z bodu A do bodu B. A nebo to je ta rodinka, která maximálně dvakrát za sezónu vyjede na ty Jizerky a komplet se všema dětma. To je prostě otázka, zabývat se, kdo to vlastně je ten cyklista.

T: Já konkrétně v té své práci budu klást důraz na terénní cyklistiku, tudíž ty cyklisty, kteří vyhledávají právě ty nezpevněné cesty, spíš jízdu tím terénem, v lese, a neberu to jako cyklistiku, jak jste říkala, jako dopravní prostředek a nebo klasická taková ta cykloturistika po asfaltových cestách. Protože jsem se zaměřila na tu oblast Křivoklátska, kde je teda většina toho prostoru zalesněná, tudíž i většina těch cest je v lese a tak.

R: No, tyhle ty terénní cyklisty, já prostě moc pozitivně nevnímám, protože oni nechtěj ctít žádná pravidla. Oni se o ně vůbec nezajímají a je jim to hodně jako jedno a jezdějí si prostě. Ten, kdo chce ten terén, tak mám tu zkušenost, tu úřední zkušenost, že to jsou lidi, když jim nabídnete nějaký omezený prostor, aby se tam teda vyřádili, takzvaně bych řekla, nějaký prostor oželíte, a řekneme, tenhle kus lesa jim necháme, ať si ho teda zničej, tak oni ho zničej a pak jdou prostě dál, protože tenhle ten kousek už je nebaví. Takhle to vnímám já. Docela negativně to vnímám.

T: Pak je asi teda ještě důležitý rozlišovat, jestli jsou to takzvaní downhilláři, co opravdu jezdí střemhlav někde a staví si tam různé ty můstky a nebo jsou to prostě lidi, který mají horský kola a využívají ty jeho možnosti toho kola, aby mohli jet třeba tím terénem, nějakou zajímavou cestou.

R: Tam jde potom asi, já se třeba domnívám, že lidi, který chtějí ten terén a jsou takhle nespoutaný, to jsou prostě lidi, který nikdy nebudou chtít, a bude jim jedno jestli se budou pohybovat na kole nebo to budou umělci, který támhle budou sprejovat někde, nebo já nevím, jak to říct. Ale to jsou lidi, který nikdy nebudou chtít ctít žádná pravidla hry nebo nějaký zákonný mantinely. Opravu se domnívám. A prostě s nima těžko já můžu sympatizovat.

T: A co s nima, když jsou, a když do toho lesa jezdí? Máte nějaké řešení?

R: Ne. Nemám.

T: Nemáte řešení.

R: Ne. To máte úplně stejný, jako jsou ty čtyřkolkáři, jako jsou lidi na motorkách nebo v zimně na skútrech. Já si myslím, že to prostě nemá řešení, pokud trošičku nestoupne, a v českých zemích je to hodně nízko, nějaký právní vědomí. Já si myslím, že to právo hodně máme, že je to náš nepřítel nebo že ho musíme tak jako obejít, takovýto švejkování a očůrávání, to je přesně taková ta typická česká vlastnost. Pokud by byl vytvořený mechanismus nějaké důsledné...nevím jak to říct, kontroly nebo důsledného potírání některých těch nešvarů, kdyby opravdu se policie občas třeba zajímala, nemusela by to být jenom policie, mohla by mít větší pravomoc třeba lesní stráž, aby toho člověk mohla zastavit a dát mu třeba pětistovku pokuty, že se pohyboval v místech, kde prostě nemá co dělat, tak...Ale já jsem dost velkej pesimista, já si myslím, že prostě se tomu těžko dá zabránit.

T: Takže tu cestu tím směrem, že se pro ně vytvoří nějaká nabídka.

R: Určitě bych...Jo ono to vždycky stáhne. Určité procento těch cyklistů to stáhne a budou využívat to, když jim nabídnete nějaký prostor, který oni budou využívat. Ale přesto si myslím, že tam vždycky zůstane určitá početná skupina, která prostě, když vybydlí tento prostor, tak půjde za něčím dalším. A to samozřejmě i vás by prostě nebavilo, když chcete, když jsou to ty lidi, který to mají jako životní styl. Třeba pan Kvasnička, to bylo vidět, že ten nemluvil o kole, ale můj bike. A bylo to prostě, byl to životní styl, byla to jeho láska a takových lidí je furt ještě dost. Tak si myslím, že ty prostě nemůže uspokojit to, že budou v sobotu, v neděli jezdit po jednom vyhrazeném prostoru. Protože jak velký by ten prostor musel být, aby je to uspokojilo?

T: Asi by to muselo být na více místech.

R: Asi ano.

T: Děkuju. Další otázku. Já jsem vlastně chtěla přejít právě k té odborné konferenci, o které jste mluvila, v Jablonci, která proběhla loni. Já jsem tam shodou okolností byla se podívat a chtěla jsem se vás zeptat, co vás tedy přimělo k tomu zorganizování té konference? Vy už jste to nastínila, že vlastně jste vnímala, že je spousta zájmových skupin a nějak se to tam mísí. Mohla byste k tomu ještě něco doplnit.

R: Já jako totiž dlouhodobě, protože mimo to, že jsem pracovala na tom krajském úřadě, tak mám ještě nějaké funkce v České lesnické společnosti. A tam se dlouhou dobu pereme s tou otázkou, jak pracovat s veřejností, protože bohužel ta laická veřejnost dneska vlastníka vnímá jako darebáka, kterej prostě támhle kácí ty chudáky stromečky a ještě do toho vraždí ty chudáky zvířátka a jsme vnímání velmi negativně, tou laickou veřejností. Hodně...něco jsme si způsobili sami, hodně hlavně v tom, že jsme nedementovali takový ty útočný a agresivní zprávy, který se na nás valej z médií, ať je to televize nebo ať jsou to noviny. A já si myslím, že není jiné cesty, že rozhodně nikoho neosvítí najednou shůry, že ty lesáci mají pravdu a že třeba dřevo je úžasná surovina hlavně v tom, že to je obnovitelný zdroj, že prostě v tom lese to stále roste a že nedojdeme na dno, jako jednou s uhlím nebo s nějakým jiným neobnovitelným zdrojem a že není možný potlačovat tu produkční funkci lesa ve formě produkce dřeva a že trošičku je to takové pseudo humánní, to čím operují dneska některé ty ekologické aktivity. V podstatě jak to bude úžasně, že tady budeme mít prales

a jak to nebudeme využívat a jak nebudeme kácet. Prostě je to úplně nesmyslný, je to prostě úplně nesmyslný. A já vidím prostě jedinou cestu, jak tenhle ten pokřivený názor, a jak trochu rehabilitovat jak ten lesnický stav, ale taky já bych řekla, se dostat do nějaké sféry zdravého rozumu, v tom využívání té krajiny, je to, že povedeme s těmi lidmi neustálý nějaký dialog a budeme si vzájemně vysvětlovat. Tak jako já s tím Kvasničkou jsem musela teda asi čtyřikrát si sednout, než jsem byla, ale taky já než jsem dokázala pochopit to, o co jemu jde a že by to v podstatě do té přírody mohlo klidně být zasazeno, ty jeho singltrekové tratě, a že by to v podstatě nebyla žádná újma pro to hospodaření, a že by tak, jak on tam nastínil na tom semináři, vy jste tam byla, mě se tam hrozně líbily ty prezentace toho, já nevím, jestli byl ze Skotska nebo z Irska. Tak mě se velmi líbila, protože on tam v žádném případě nebyl agresivní v tom směru, že by potlačoval práva toho vlastníka nebo toho hospodaření, že on to prostě jasně bral, že ten vlastník je ten na prvním místě, kterej když řekne, ne, teď tady budeme hospodařit, protože teďka od dubna do května musím něco vytěžit a bude se to tady tahat, tak se prostě ta cesta uzavře a hold ty lidi svým způsobem mají smůlu po tu dobu, ale musej to přijmout. Takže je to o tom, že si musíme spoustu věcí vyřikávat, vůči té veřejnosti, abychom se mohli vzájemně pochopit. Protože když se vzájemně nepochopíme, tak tam nebude ani ten vzájemný respekt a prostě nemůže to nikdy vyústit v nic dobrého. A když půjdete do nějakých ostrých sporů, tak to nemá řešení. Jo takže semináře tohoto typu, které přitáhnou nejen ty lesníky, ale prostě i ty z té druhé strany, tak si myslím, že to prostě má ten efekt. Jako každé vyřikání problém...

T: Jasně, poloviční problém.

R: No.

T: Takže ta komunikace s panem Kvasničkou, nejdřív tedy velmi náročná, a teďka to vnímáte jak?

R: Teď to vnímám tak, že víme, co od sebe můžeme očekávat. A teď už v podstatě spolu moc nekomunikujeme, protože dokud jsem byla na úřadě, tak jsem v podstatě bděla nad tím, jak třeba dají ty cyklostezky do územního plánu, z hlediska zájmu ochrany lesů a tak dále. Takže to tady v této práci už nemám na starosti, takže teď už s ním do styku tak nepřicházím. Ale teď to prostě vnímám, že už víme oba, co kdo vlastně chce, a že to lze skloubit.

T: A řešíte ještě nějaké další věci týkající se cyklistiky. Respektive s kým jiným ještě komunikujete, pokud řešíte něco k cyklistice, je to pan Kvasnička, je to ještě někdo jiný?

R: Teď na tomhle postu bych řekla, že jsem se cyklistikou už hodně dlouho nezabývala. Ale jinak asi bych se snažila mnohem víc vtáhnout do téhle problematiky, a měla jsem to tak jako v úmyslu na tom úřadě, aby se tím víc zabývaly právě samotné obce a samotná města. Protože, jakoby města a obce se nestarají o ty své občany, myslím v tom smyslu, jako že by taky měli myslet na právě ty rekreační funkce, na to...

T: Něco nabídnout.

R: Přesně. Že je potřeba něco nabídnout. Jo, třeba výborně v tomhle postupují Hradecké lesy, jako město Hradec Králové. A tam si myslím, že to mají velmi dobře zmačknuté. Takže určitě na ty obce, na ty města a na jiné vlastníky lesa než jsou Lesy České republiky. Protože není možné tuto otázku stále stavět na tomto státním podniku, protože určité oblasti by vám z toho úplně vypadly, kde jsou jiní vlastníci. A za druhé, ten charakter toho státního podniku samozřejmě neumožňuje, nebo takhle, nemůžou se potom obce nebo vlastníci jiných lesů se nemůžou opičit jako po tom státním podniku, protože tam jsou úplně jinak postavené parametry. To je prostě úplně o něčem jiném. Takže asi víc bych se snažila spolupracovat s jinými vlastníky lesů.

T: Já jsem tady měla otázku, která taky částečně zazněla. Na té konferenci se řešily věci týkající se právě lesního zákona nebo zákona o lesích. Mě z toho vyplynulo, že tenhle ten zákon není dostačující nebo v těch částech, které řeší pohyb v lesích na kole.

R: Já si myslím, že to tak není. Já si myslím, že ta právní úprava dostačující je. Jenom jde o to, jako každé právník, tak i... Žádný právní předpis nikdy nebude tak dokonale napsaný, aby mohl obsáhnout všechno, co vám reálný život přinese. Ten lesní zákon platí od roku devadesát šest a teď se mluví o tom, že se bude otevírat nebo dělat nový právní předpis. Nemyslím si, že je nedostačující, tam jenom bylo v podstatě takovýto slovíčkaření, který ale nastane vždycky, u každého právního předpisu, protože říkám, to se nikdy nedá jakoby ten paragraf napsat tak všeobjímajícím, aby obsáhl všechno, co vy potřebujete. Protože ještě většinou v době, kdy ten právní předpis vzniká, tak vzápětí, za dva, za tři roky se najednou objeví problém, který ani nemohl v tu dobu být obsáhnut. Takže já si myslím, že ten lesní zákon není nedostačující, a že jako se musíme bránit takovým těm účelovým výkladům, třeba právě pana Kvasničky, že ten vstup, volný vstup do lesa, je vlastně vjezd na kole, jak on to interpretoval. Já si myslím, že to je špatně, protože tam prostě jednoznačně potom v tom paragrafu dvacet, v rámci toho obecného užívání, je prostě jednoznačně napsaný, „mimo lesní cesty a vyznačené trasy jezdit na kole, na koni, na lyžích nebo na saních“. To kolo je tam jasně

obsažený v tom právním předpise. A je to prostě mimo lesní cesty a vyznačené trasy. A to, že on si vyložil, v tom paragrafu devatenáct, že každý má právo vstupovat do lesa na vlastní nebezpečí, že to vstupovat je vlastně ten vjezd na kole, to je nesmysl. Jo, kdyby to kolo nikde jinde v tom právním předpise se neobjevilo, tak bych mohla, mohla bych polemizovat o tomto výkladu, ale takhle v žádném případě.

T: Takže je to spíš o tom, jak si to člověk vykládá.

R: To je spíš, no je to do nějakého prvního průšvihů velkého, který se dostane až k soudu. Protože jediný, kdo má právo vykládat zákon, je soud. Takže sice nějaká metodika třeba ze strany ministerstva může přijít nebo třeba ze strany krajského úřadu, ale přesto vlastně je to až do výkladu soudu. Ale já si myslím, že tady byla i debata, poměrně hluboká nad tím, co je ta lesní cesta. Protože i třeba pan Kvasnička taky má ten výklad, že v podstatě každá svážnice, každá vyjetá kolej od traktoru je ta lesní cesta. Jo, to je prostě spíš o tom, jak se nastaví ty mantinely pro to. Ale říkám, že by ten právní předpis byl napsaný tak dokonale, aby... To je nesmysl. Takže já se domnívám, že ten právní předpis není nejasný. Mě tedy připadal dostatečně jasný.

T: Jasně. Dobře. A poslední otázka na vás. Jak se podle vás bude vyvíjet situace do budoucna. Myslím teďka právě ve smyslu rozvoje cyklistiky, terénní cyklistiky. V tom, jak se nahlíží na les, na vlastníky lesů a na jejich využívání.

R: Tak teď nevím, jestli mám říct své katastrofický vize. Já bych byla ráda, kdyby došlo k tomu, co jsem říkala. Kdyby vlastníci lesa si uvědomili, že nemají přijímat tu roli toho trpitele, to bych já byla ráda. Kdyby prostě došlo k nějakému zvýšení sebevědomí vlastníků pozemků v České republice, aby dokázali účinněji hájit svá práva. A to je věc, která mě by dostávala, protože to by vyřešilo všechno ostatní. Kdyby ten vlastník lesa... Vemte si, na mnoha místech došlo k vyznačení cyklostezek a ten vlastník to vůbec nevěděl. Jo, došlo k tomu prostě nějakým živelným způsobem, kdekdo měl prostě pocit, že si může v podstatě kamkoliv dát tu cedulku a nikomu to nevádí. Já jsem četla rozhodnutí soudu, které se týkalo Boubína, asi před dvěma nebo třemi roky to proběhlo v televizi, paní, kterou zabil padající strom na stezce, nebyla na kole teda, šla pěšky. Ten soud se zabýval do takové podrobnosti tou cestou, že se v podstatě i pídil po tom, kdo tam vyznačil tu turistickou cestu a to byla turistická cesta, která tam prostě byla z doby první republiky. A opravdu se zabýval ten soud tou otázkou, jestli ten vlastník toho lesa, jestli ten vlastník té cesty, souhlasili, byli s tím obeznámeni, byli schopni přijmout na sebe ty povinnosti, které z toho taky vyplývaly. A to je to, kam bychom měli taky ubírat svou mysl, jestli v podstatě opravdu ten vlastník si to přeje nebo nepřeje, a jestli, když to teda strpí, tak jestli na sebe taky dokáže přejmout tu povinnost. Protože, co tedy zůstalo jako nevyřešené, je i to, jestli ten cyklista, když na té cestě, kam ho v podstatě musím pustit, jestli když se mu tam něco stane, jestli jsem za to já právně odpovědná nebo nejsem za to právně odpovědná. A to je, podle mě, hodně důležitá otázka. A pokud by ten vlastník lesa byl za to právně odpovědný, tak já rovnou říkám, že tam nikoho nechci. Protože já přeci nebudu ještě někomu hradit to, že... Jo, je to i o sjízdnosti té komunikace, jestli prostě na sebe přijímáte jako cyklista, který teda má rád ten terén, přijímáte na sebe tu zodpovědnost, že když si tam zlomíte ruku, protože tam spadnete v nějakém výmolu. Jo, jestli to jde k vaší tíži nebo k mojí tíži. Pro mě je to teda hodně, hodně důležitá otázka. A kdyby ta otázka se spíše klonila k tomu, že je za to zodpovědný ten vlastník toho lesa, tak já bych byla docela hodně proti tomu, aby se mi tam ty lidi volně pohybovali.

T: Aby to neskončilo tak, že se oplotí lesy.

R: Tak asi to ne. Protože to si myslím, že proti plocení, tak daleko ta politická... Já si myslím, že politická situace se ještě nedostala tak daleko, aby vůbec jsme ty lidi v lese nějakým způsobem omezili. Myslím si, že i kdyby se ten lesní zákon otevíral, tak že, kdo by přišel s tímhle tím návrhem, tak potom neuspěje ve volbách. Takže určitě s tím nikdo nepřijde. Ale já to vidím tak, že ta doba už je tak daleko, že by se trošičku ten pohyb lidí v lesích omezit měl, ale to je můj odborný názor. Myslím si ale, že se to bude vyvíjet tak, spíš takovým živelným způsobem, se bude víc a víc ten les využívat pro tyhle ty aktivity. A ono to hodně souvisí i s určitou módou. Jeden čas se jezdilo na takových těch kolech...

T: BMX?

R: Jo, byla to hrozná móda, tak se stavěly různé dráhy, protože ty kluci na tom chtěli něco vyvádět. To je hodně i o tom, že dneska nedokážu odhadnout, co v podstatě bude móda za pět let. A teďka ještě lesníci jsou hrozně konzervativní a vychází to prostě z celé ty disciplíny, která musí být konzervativní, protože ten les roste těch sto let minimálně, než z něj je ten užitek. A nemůžete dělat v té krajině nebo v tom lese takové ty změny. Jo když prostě letos špatně vysejete kukuřici, no tak tam příští rok dáte brambory, ono se nic nestane. Ale v tom lese jakákoliv chyba a jakákoliv velké změny prostě se sanují desítky let. Proto ty lesníci musí být konzervativní, protože kdyby nebyli, tak tady dneska žádný les nemáme. Takže to je to, co někdy ty lidi

nechtějí pochopit, že prostě ty lesáci se k těm změnám dostávají pomalu, protože ty rychlé změny většinou tomu lesu neprospěly. Takže opatrně reagujeme většinou na to, co je letos rychle móda, protože třeba za tři roky nebude a my kvůli tomu přeci nevykácíme půlku našich lesů, jenom abychom připravili prostředí pro takovouhle aktivitu. Ale myslím si, že se to dál vyvíjet bude, ta cyklistika si myslím, že bude módní, jako stále, a že bude víc a víc lidí se věnovat těmto aktivitám a že by se mělo nějaké prostředí pro ty cyklisty prostě vytvářet, to si myslím, že ano. I pro takový ty freeriderový a jiný aktivity. Ale myslím si, že by si to měli vzít za své jakoby ti cyklisti. Nemůžou přeci očekávat, zvláště pak, když je to v té poloze, vlastník za to nic nemá, jenom prostě sklízí ty trpké plody. Samozřejmě, Lesy České republiky jsou státní podnik a musí s tou veřejností nějak pracovat, ale kdyby se třeba ten podnik rozpadl, jako že to tak taky někdy skoro vypadá. Nebo na těch celcích, kde nehopodaří státní lesy, tak tam je to, podle mě, z toho, jak ten vlastník se k tomu postaví. A tam bych očekávala, že prostě ty sportovci sami budou vyvíjet nějakou aktivitu a budou mimo to, že něco chtějí, tak budou za to taky něco nabízet. Takže není možný neustále očekávat, že něco se bude dostávat zadarmo. Krom toho ty cyklisti vlastně mají jakoby všechno zadarmo. Jo, když jdete na sjezdovku, tak tam platíte draze za to, že vás vytáhnou nahoru a tady jako. Já neříkám, že se musí platit úplně za všechno, taky mě to vadí, když stále někde za něco platím, to je pochopitelný. Ale jestliže za to něco chci, a tady třeba ti cyklisti, kteří chtějí ten terén, a zároveň si neuvědomují, že opravdu někde způsobují škody, které se musí nějak nahradit, nebo omezí to hospodaření, o tom se taky nechce moc mluvit, ale vlastně v letních měsících na těch Jizerkách v podstatě nemáte možnost dělat třeba se dřevem, protože ti cyklisti jsou někdy agresivní v tom, že jakoby ty cesty byly vybudované pro ně. To tak není, ty byly vybudované pro to hospodaření v lesích a prvotně by stále mělo být na těch cestách, že se tam hospodaří, že tam může projet ta vyvážka s tím dřevem, že se tam pohybuje ta lesní technika. A opravdu někdy ti cyklisti, to každé hajnej vám může vysypat z rukávu deset, patnáct takových historek, jak ho cyklista seřval, že on tam jel hajnej do svého vlastního lesa autem. Protože ten cyklista to vnímá strašně negativně, on se tam chtěl projet. Jo ale ten cyklista tam negativně vnímá i toho inlinistu nebo člověka se psem, protože on prostě si jede na tom kole a chce mít ten prostor jenom pro sebe. Jo to je o tom, obecně, jak jsem mluvila, o tom, že se nechtějí respektovat navzájem, ty skupiny.

T: A další škody, které způsobují cyklisté v lese?

R: No tady zrovna, teď jsem byla nedávno v Českém ráji, a to byste koukala, jak na tom pískovci, jakým způsobem, jak velké škody v podstatě ti cyklisti, jak je tam vidět, jak moc je tam vidět, že tam po některých těch skalách a po některých těch kamenech jezdeji cyklisti, protože jsou tam velmi výrazně vyjetý rejhy a ty škody tam vznikají. Samozřejmě já vím, hnedka se ozve někdo, a ty když jedeš s tím traktorem do lesa nebo když se vyklízí dřevo, tak samozřejmě tam ty škody vznikají taky. Ano, ale to je prostě hospodářská činnost, protože hold to dřevo se nedá vytáhnout bez škody, takřka. A samozřejmě ten vlastník s tím počítá, že když prostě vyklízí tu dřevní hmotu, tak tuhle škodu musí sanovat. Cyklisti tam škody někdy způsobují taky. Když jsou to měkké cesty, tak když se jezdí a je tam mokro, jako třeba teď, tak samozřejmě ty škody tam nastávají taky. Pochopitelně po těch cyklistech nejsou zdaleka takové škody jako po motoristech a po těch čtyřkolkářích. Jedna věc, o které se většinou nemluví, protože to je taky takový hodně vypjatý, já jsem sama myslivec, ale vůbec už nelovím, ale prostě když sedíte večer na posedu a vjede vám tam ten cyklista, no tak to je na zastřelení. Ty cyklisti nerespektují samozřejmě... Takhle, když si vezmete, jak se ty lesy navštěvovaly před sto, osmdesáti, padesáti lety, bylo to prostě úplně jiné. Dneska můžete do toho lesa nebo do té přírody, protože ty vybavení jsou mnohem lepší a lepší, tak vlastně můžete takřka celý rok. V podstatě ani ta zima vás nějak moc neohrozí. A od rána do večera, protože i se v podstatě změnil úplně ten životní rytmus těch lidí. To znamená, že když dneska někdo pracuje do sedmi, tak si klidně ještě v těch osm, když se teprve o půl desátý smráká, prostě do toho lesa jede. Jakoby v té krajině nebo v tom lese není vůbec žádný denní doby, kdy by v tom lese byl klid. Není tam prostě nikdy klid. A je tam velký rozpor s tou myslivostí, že opravdu ta zvěř nemá jakoby klid nikdy, ale ani ten myslivec na ten lov tam měl nějaký možnosti. A ty myslivci, musím říct, za to dobře platí, za tu honitbu, za to využití toho prostoru, za to, že tam realizují svůj koníček. Kdežto všichni ostatní neplatí vlastně vůbec nic a působí tam mnohdy mnohem rušivěji. Dneska jsou území, kde se nedá vůbec realizovat myslivost, protože je to samozřejmě velmi nebezpečný, abyste tam někde střelila po zvěři a někdo vám tam vjede, abyste mu neublížila. Na prvním místě je samozřejmě ta bezpečnost. Takže je to o to, že si myslím, že ty cyklisti nebudou chtít dodržovat žádná pravidla hry. Já bych je klidně do toho zákona dala, já jsem určitě ten kverulant, že kdyby se otevřel ten lesní zákon, tak bych křičela, aby ten paragraf devatenáct a to obecné užívání lesa nebyl takhle všeobecně otevřený. Ale nedomnívám se, že kdyby se napsalo, že se může jezdit do osmi do večera, to by asi nic nevyřešilo. Hlavně, kdo by to kontroloval, kdo by to vymáhal, dodržení těch zákonů. Já si myslím, že málokdo, kdo si sedne na to kolo, se

zajímá, kde může jezdit. Prostě jede, kde se mu chce, takhle to vidím. Samozřejmě, když se pohybujete v národním parku nebo CHKO nebo v NPRce nebo někde, kde teda jsou ty cedule, ale nemůžete je mít na začátku každého lesa. Ale zase na druhou stranu pár demonstrativně potrestaných lumpů, který by se protáhl televizi, takže to samozřejmě zamezí...protože vždycky bude nějaký procento lidí, kteří si nechají poradit, nechají se navést, raději budou dělat všechno v souladu se zákonem, nemají chuť si od někoho nechat nadávat a podobně.

T: Dobře. Tak jo, já vám mockrát děkuju.

R: Nemáte za co.

Rozhovor číslo 11

Den: 30.6.2009

Respondent David Jedlička (majitel cykloprodejn Velocentrum v Roztokách u Karlštejna)

Dosažené vzdělání: Agronomická fakulta

Zaměstnání: majitel cykloprodejn Velocentrum, prodej a servis kol

T: Tak. Vždycky na úvod se respondentů ptám, jak se dostali ke své práci?

R: No tak přes moje koníčky a přes moje hobby. To znamená dlouholetá láska k cyklistice.

T: A jak dlouho pracujete, tady v prodejně kol?

R: Tady v prodejně je to asi deset let. A celkově v branži cyklistický, v době jakoby zaměstnanecký, tak nějakých patnáct let.

T: A před tím jste dělal?

R: Já jsem agronom. Děla jsem vlastně agronomii a zabýval jsem se úplně něčím jiným.

T: Takže další otázka, zda jezdíte na kole, je samozřejmě ano.

R: Ano.

T: A na kterém nebo na jakém kole jezdíte?

R: Silniční kolo, krosové kolo, horský kolo, tandem.

T: Aha.

R: Všechny disciplíny, kromě sjezdu.

T: To je dost pestré. A jaké jsou podle vás na Křivoklátsku podmínky pro cyklistiku?

R: Výborný.

T: A kdybyste to měl nějak specifikovat.

R: To znamená, že nejsou tady moc velký omezení, respektive kromě rezervací se člověk pohybuje všude. A myslím si, že ten terén je tady vhodnej. Je tady extrémně členitej, což horská cyklistika vyžaduje a jsou tady vlastně i pro rodiny zajímavý cyklotrasy. Já nemám rád, když se označuje cyklotrasou hlavně silnice. Takže asfaltu já se třeba vyhybám, kromě silničního kola nebo jízdy na silničním kole. Ale jinak ten terén je tady pestřej a myslím si, že je to fajn, že je to zatím bez problémů.

T: S jakými cyklisty se zde potkáváte?

R: Všeho druhu. Od vyloženě hobby cyklistů, kteří to mají řádově na desítky kilometrů ročně až po extrémní cyklisty, kteří se pohybují třeba i v zahraničí a jezdí velký závody. Všeho druhu.

T: Jakou budoucnost má podle vás terénní cyklistika?

R: Je to záležitostí, podle mě v České republice, na rozvoji cyklotras. Pokud se budou rozvíjet cyklotrasy, tak ten hobby jezdec bude utíkat ze silnice do cyklotras. A více méně by ta cyklotrasa měla i sloužit k tomu, aby to byla alternativní dopravní prostředek to jízdní kolo. Abysme mohli jezdit do práce a byli bysme více méně chráněni před tím narůstajícím provozem. Jo protože ten provoz třeba tady narůstá, co se týče nákladní dopravy. A je to poměrně dost nepříjemný, když pak máte se pohybovat na krosovém kole nebo na silničním kole na asfaltu. Myslím si, že ten rozvoj by tady mohl být, třeba v podobě nějakých singltreků a takových cest jako třeba vytváří ČEMBA, což je vlastně struktura nebo vlastně jakoby organizace, která má rozvíjet více méně tu horskou cyklistiku v České republice.

T: A vy s ČEMBou konkrétně komunikujete?

R: Nekomunikuji. Tu organizaci znám. Znáám částečně její strukturu, která je ve Spojených státech a více méně tohle to z toho vzešlo. A člověk zná lidi z branže, jako je...jsou média, jako je VELO, a ti s nimi dost komunikují, ty články znám a i určitý osoby, takže s těmi se o tom bavím. Ale myslím si, že by se ten rozvoj tý horské cyklistiky tady mohl ubírat trošku specifikovanějším a specializovanějším směrem. Což ta ČEMBa, více méně ten prostor, se snaží vytvořit.

T: A v současné době, setkáváte se s nějakými problémy, právě třeba ve vztahu k terénním cyklistům, tady?

Vy jste zmínil, že teda tady je...tady jsou podmínky ideální, že tady není příliš omezení.

R: Rozhodně ne. Tak buď ten problém může nastat s nějakým soukromým majitelem pozemku a nebo se státem, že jo. Pokud je tady rezervace, tak bysme měli respektovat prostě nějakou zónu klidu, tak jak to více méně funguje třeba i na Šumavě. Ale nelíbí se mi, jaká je situace v Krkonoších, když strážce pojedje na čtyřkolce a bude monitorovat ten terén na čtyřkolce a vy tam pojedete na jízdním kole, který spáchá daleko méně škod než ta čtyřkolka, tak mi to pak přijde absurdní, když vás někdo vyhání z tras, kde byste se absolutně mohla pohybovat a...podle mého mínění.

T: K tomu dochází?

R: K tomu dochází. Prakticky na tý Šumavě, třeba se můžete pohybovat všude kromě...ať je to pěší turista nebo cyklista, všude, kde jsou vyznačené trasy a kde třeba nejsou místa klidu. A to může být třeba jenom časově omezený prostor, třeba výskytu tetřeva a podobně, abysme neplašili hnízdění a tak bych si to představoval i tady popřípadě. Rozhodně ne tak, jak je to třeba v Krkonoších v národním parku.

T: Tak teďka konkrétně teda, jak jsem se na vás dostala přes pana Pátka, což už jsem zmiňovala, a který vás kdysi oslovil údajně, zda byste se nechtěl angažovat v plánování stezek pro terénní cyklistiku. Nebo takhle jsem to alespoň pochopila z toho, co on mě sdělil. Tak jestli byste nějak mohl popsat, jak to celé probíhalo.

R: Tak více méně je to z kontaktu, z pozice pana inženýra Pátka jako zákazníka, kterej je doufám se mnou spokojen. A z takových těch hororů, co člověk s těmi zákazníky vede. Samozřejmě se ptáte zákazníka, kde na tom kole chce jezdit a z takových informací potom a ze vzájemné debaty dojde k určitému srozumění a zjistíte, že on se tady snaží vytvářet určité podmínky pro cyklisty, více méně z toho jeho pracovního, profesního pohledu. A více méně mě oslovil, jestli bych nechtěl se podílet na vytváření určitých tras, který by byly určeny vyloženě pro terénní cyklistiku v tomhle regionu. Můj problém je více méně čas. A vyloženě se tomu věnovat na vysoké úrovni, to prostě není možný. V té době, co mě oslovil jsme začali vytvářet webovské stránky s e-shopem a další jiný provozní problémy, který prostě tuhleto činnost mou další případnou totálně prostě jakoby omezily. Takže já jsem nakloněn nějaký spolupráci, ale více méně jako poradce nebo prostě...

T: A jakou on měl představu?

R: On měl představu vytvořit alespoň jednu velmi zajímavou trasu nebo více tras, které by měly sloužit vyloženě pro tu terénní cyklistiku. Něco v té podobě jakoby klasický singltrek, to znamená jednoduchá stopa, která v té krajině nezanechá žádné následky, více méně je to vytvoření koridoru pro jízdu maximálně dvou cyklistů a šlo tam i více méně o to, aby se zdůrazňovala určitá ohleduplnost a zároveň větší sblížení toho cyklisty s tou přírodou a s tím terénem.

T: A vy tady ten terén určitě dobře znáte. Jsou tady pro to vhodné podmínky?

R: Je právě. Díky té členitosti a zajímavosti toho terénu povodí Berounky a nebo případně přilehlých možných lokalit je to možný. Nemuselo by se tady ani případně ty singltreky budovat, jako je to třeba ve Spojených státech, že se začíná vyloženě na zelené louce a nějakým pluhem se vytváří nějaká cesta, protože těch cest je tady spousta. Ať jsou to lesní cesty, který jsou trvale používané nebo svozové cesty lesní, který jsou zarostlé a potřebují upravit. Ale všechny tyhle skupiny...

Pozn: Rozhovor byl přerušen telefonním hovorem.

T: Tak ještě tedy k té nabídce toho pana Pátka. Takže v současné chvíli je to pro vás neaktuální.

R: Z časových důvodů absolutně jakoby nemožné no. Ale jsem schopen mu pomoci. Jsem schopen mu pomoci v tom ohledu, že mu s něčím můžu poradit. Tak mimo to i spoutu svých kamarádů, který s náma jezdí, my tady pořádáme určitý takový jakoby, jednorokově vždycky, každé rok jednu akci, ta se jmenuje Nakřivo, a více méně naši zákazníci mají možnost se s náma svézt. A vždycky je vedeme takovejma zajímavějma lokalitama, abysme jim ukázali to naše prostředí, kde člověk tady vyrůstal, co tady máme za pěkný věci. Ty lidi se sem většinou vrací a jezdí tady rádi. A ti na to reagovali podobným způsobem, prostě na to není čas. Ono je něco jiného zakreslit v mapě určitou trasu a pak jít do nějakého řízení s jednotlivějma organizacema a prosazovat více méně vytyčení a zakreslení této trasy, aby to bylo v souladu se vším, co vlastně nás tady obklopuje. Ať je to CHKO, jednotlivý dotčený obce a majitelé třeba soukromých pozemků. Protože jednalo se třeba alespoň o padesáti kilometrový okruh.

T: Poslední otázka. Co by podle vás znamenalo vyhlášení Národního parku Křivoklátsko?

R: Tak na tohle je těžko odpovědět. Já si myslím, že to bude dost velkej zásah do života vůbec jednotlivých obcí, který budou třeba přímo v tom národním parku, jako je třeba Karlova Ves. Ale...já jsem trochu skeptický. Na jednu stranu jsou tady argumenty, že tady do toho regionu přijde více peněz, což pro ty obce na jednu stranu je dobře. Ale myslím si, že se nikdo nezabývá myšlenkou vůbec jakoby, jestli by se taky neměli hájit lidi, který tady žijou, že jo. Argument to, že se životní prostředí mění, že mizí jednotlivý

rostlinstvo nebo že se mění podrosty pod stromama. Já si myslím, že jsou to odborníci a že by měli vědět, že všechno se mění, že prochází určitým vývojem. Myslim si, že by se to mělo chránit stejným způsobem jako je...jako máme tady lokality, jako je třeba ta Šumava. Já nejsem pro extrémní názor ani tak ani na druhou stranu. Myslim si, že se to dotkne hodně. Myslim si, že to ovlivní život tady, už třeba jenom hospodařením v lesích. Nebudou hospodařit Lesy Český republiky, ale bude se hospodařit úplně jiným způsobem a vlastně o těžbě a případný nějaký hospodářský činnosti tady bude rozhodovat národní park. Nevim jestli lidi v národním parku jsou k tomu fundovaní, ale prostě...

T: A ve vztahu k cyklistice.

R: K tý cyklistice, myslím, že to s tím bude souviset. Že ten pohyb ve volné přírodě bude omezen. Tady když budu chtít jet a budu vědět, že tam není rezervace a uvidím tam lesní cestu a nebo pěšinu, třeba od zvěře, a budu mít chuť se tam svést, tak mi nikdo více méně v tom nebrání. A tady bude omezen i více méně třeba počet, myslím větší skupiny. Takže nějaký rozvoj turistiky a případně toho regionu, myslim si, že bude spíš omezenější. A byl bych nerad, kdyby to dopadlo stejným způsobem, jako to dopadá třeba v těch Krkonoších. A je to daný, myslim si, ta myšlenka špatně, protože ten region, kterej by se vlastně měl obsáhnout, je dost malý a spíš by se měli soustředit na zvýšenou ochranu přírody a změnu způsobu hospodaření v těch lesích v těch rezervacích. Mně se nelíbí, jak lesní závody fungují, když se někde něco těží. Prostě se vytěží ohromný plochy a dělá se více méně holoseč, kde prostě se vytěží absolutně všechno a ta příroda má daleko větší problémy s obnovou. Prostě se hospodaří špatně. Ale je to zase daný tou mechanizací. Tím způsobem, jak je nastaven. Myslim si, že by se mělo těžít postupně, nechat určité solitéry, aby to prostředí mělo větší šanci na tu obnovu. Takže já nejsem příznivcem ani současného stavu, myslim si, že je co zlepšovat. Ale hlavně mám obavy z toho, že ten systém, kterej by měl nastat, že bude zase extrémější z toho pohledu té ochrany přírody. Chápu, že třeba Nezabudický skály nebo Týřovský skály jsou zajímavou lokalitou, které by měly zůstat nedotknutelný, omezená těžba, více méně žádná těžba a zvýšená ochrana, ale do takových míst člověk na tom kole nejedí, že jo. Tady bude problém u Karlovy Vsi, kde je Hájenka nebo chata Emilovna, tam v tý lokalitě je spousta krásnejch míst a tam je zajímavý se třeba i s dětma a lidi tam dost rádi utíkají, protože to je místo klidu a je možné se tam totálně zregenerovat a zrelaxovat. A myslim si, že i ten přístup tam bude stížen.

T: Tam má být první zóna?

R: Přesně tak. A jak se budeme moct pohybovat v první zóně ještě pořádně nikdo neřekl, všichni tvrdí jenom, že se nás to vůbec nedotkne, že budeme moct chodit na houby a do lesa na dříví a takový informace všeobecný. Myslim si, že to bude jenom zase lobby a možnost mít vlastně jakoby svůj byznys. Si myslí, že to je prostě lobby určitejch osob, který chtěj národní park v tomto malém rozsahu. Protože když to vezmeme, jakým způsobem se tady hospodařilo za (pozn.: v nahrávce nebylo rozumět) jakým způsobem se tady hospodaří teď. Má to určitou návaznost, souvislost. Vše souvisí se vším. Život lidí tady v tom regionu, život prostě té samotné přírody. A to, že se tady třeba nesolí a takovýhle věci, to jsou všechno odezvy, který si myslim, že jsou správný. Dalo by se zlepšovat toho daleko víc, ale myslim si, že by to mělo zůstat v té podobě CHKO, tak jak to je. A ta příroda se nemůže vymezovat vůči lidem. Myslim si, že ta příroda by měla bejt součástí lidskýho života a měli bysme bejt rozumný. Samozřejmě se tady nebude dát pořádat nějaký velký maraton a nebudeme sem pouštět velký množství lidí najednou, aby prostě ten podrost a ten život tady v té přírodě nějakým způsobem narušovali a ničila. Ale proč zakazovat jednotlivcům nebo malým skupinám, aby se mohli pohybovat, když jsme součástí přírody a používáme ekologickej dopravní prostředek, který to rozhodně neruší a neničí. Mě třeba šokuje, když prostě se člověk po těch cestách pohybuje na kole, zjistí, že se tam pohybují lidi na čtyřkolkách, krosovejch motorkách a cesta je totálně zdevastovaná. Takže asi tak no.

T: Tak jo. Tak já vám mockrát děkuju.

Rozhovor číslo 12

Den: 1.7.2009

Respondent: Radomír Dvořák (manager Svazku měst a obcí Rakovnicko do roku 2008)

Dosažené vzdělání: SEŠ všeobecná ekonomika a SPŠ pozemní stavitelství

Zaměstnání: projektový manager Rakovnicko o.p.s.

T: První otázka na vás, pokládám jí každému respondentovi, jak se dostal ke své práci. Jak jste se tedy dostal vy ke své práci, kterou právě děláte?

R: Vybrali si mě starostové.

T: A vybrali na základě čeho?

R: Já jsem dělal na okresním úřadu, dělal jsem na stavebním úřadu. A už v té době jsem pomáhal starostům s přípravou projektů. Konkrétně v mém bydlišti, tam je starostou můj bratr, tak jsem mu tam pomáhal zařizovat velké investice. A starostové si mě vybrali v podstatě jako manažera svazku, který zakládali v roce 2003. Takže už v tom průběhu té přípravy, toho založení svazku, mě oslovovali, jestli bych to nechtěl vykonávat tu pozici. A pak došlo k výběrovému řízení, já jsem, mezi tím se zrušily okresní úřady, já jsem musel jezdit pracovat na krajské úřad. Takže se mi to hodilo, hodilo se to i rodině. Tak z toho důvodu jsem tu práci vzal.

T: A co je náplní vaší práce?

R: Od začátku to bylo v podstatě o tom, že jsem si připravoval takové věci, který budou prospěšný pro ty obce, jo. Ten svazek zakládalo dvacet devět obcí a během toho, co já jsem v něm působil, tak se to rozrostlo až na sedmdesát dva obcí a díky tomu, co se pro ty obce začalo dělat. Já jsem tam začal sám nejdřív pracovat, pak jsem si tam vzal kolegu, který se začal starat o propagaci, prezentaci internetové strany. Pak musela přijít účetní, protože už toho bylo celkem hodně, vypomáhat s administrativou. Pak to sklouzlo i k další věci, že se založila místní akční skupina, ale to už je trošku jiný kafe. Ten svazek v podstatě měl být o tom, aby poskytoval veškerý servis pro obce. To znamená jak informační servis, poradenský, vzdělávání pro ně zajišťovat. Tam jsme udělali asi největší kus práce, možná i tady v Česku. Protože jsme se starali opravdu komplexně o ty obce, o zaměstnance, o představitele těch obcí. Že jsme je neposílali nikam na vzdělávací akce do Prahy nebo někam jinam, ale my jsme ty akce dělali tady pro ně, v Rakovníku, což se jim hodilo. Menší ztráta času, nižší náklady. A protože já jsem tady v té sféře měl poměrně dost zkušeností a kontaktů, tak jsem byl schopný zajistit lektory na velmi dobré úrovni, přímo z ministerstev, státních orgánů. My jsme pro ně třeba zajišťovali zvláštní odbornou způsobilost, tady v Rakovníku. Což to bylo nevídaný a pro místní správu, se tomu ze začátku bránil, ale pak na to kývli a my jsme to zařídili během chvíle. Velmi nízký náklady a i ty zkoušky jsme pro ně všechno zajistili. Takže to byl tady ten servis. Já jsem očekával třeba od těch obcí, že tam bude víc poptávky po zpracování projektů, ale přeci jenom to pro ně, některý ty fondy ze začátku byly dost nedostupný, bylo to pro ně těžký, složitý, nechtělo se jim do toho jít, velmi riskantní. Takže spíš se dělají národní granty, národní dotace, krajský. Až teďka v tom druhém programovém období jsme se vrhli i na Evropský fondy. Jo, že jsme opravdu to pro ně dělali, děláme i projekty pro jiný. No a pak z toho svazku jsem přešel do místní akční skupiny, založila se obecně prospěšná společnost, kde jsem do teďka. A ta už se opravdu profiluje jako regionální rozvojová agentura tady pro okres Rakovník. Kromě toho, že děláme místní akční skupinu, program Leader, projekty spolupráce, hodně spolupracujeme s Posázavím, tak už vlastně v době, když jsem byl ve svazku, tak na nás přešla ta koordinace cykloturistiky, cykloturistiky tady na Rakovnicku. I když ten první počátek vlastně vzešel z toho okresního úřadu, že tam byl kolega, který se tím zabýval, pak okresy se zrušily, tak to přešlo v podstatě na město. Městský úřad tady vybudoval tu základní síť těch cyklotras a cyklostezek a my jsme na to navázali dalšíma projektama. Jak realizace, tak i příprava nových úseků a nových projektů. To je to, co děláme i teďka v současné době.

T: Vy už více méně odpovídáte na...potřebujete si to vzít? (Pozn.: Respondentovi zvonil mobil.)

R: Ne dobrý. To je hlavně teda k tomu, co se teďka děje tady na úrovni té obecně prospěšné společnosti. To znamená program Leader, příprava a zpracování projektů na kšeft, na zakázku. Jak pro obce, tak pro podnikatele, tak pro neziskovky, i když to není zas tak velké rozsah. A co je důležitý a i to trošku souvisí s tím, s tou cykloturistikou, je to cestovní ruch v podstatě. A my tady fungujeme jako destinační management, jako organizace cestovního ruchu, ale ne jenom pro území Rakovnicka, ale pro území celé turistické oblasti Středních Čech Západ, což je Karlštejsko, Berounsko, Hořovicko, Kralupsko-Vltavsko, Slánsko, Kladensko a Rakovnicko.

T: To je teda velké záprah.

R: Jo. A bylo to díky tomu, že si nás všimnul kraj, že se tady tomu věnujeme, že jsme si to začali dělat dost poctivě a od začátku po svém. Pak tedy i Czech Tourism si nás všimnul, tak s náma uzavřel smlouvu o spolupráci, ohledně koordinace té oblasti. A v loňském roce se začal realizovat projekt Organizace cestovního ruchu ve Středočeském kraji, to je projekt, kterej podávala Česká turistická informační služba. A tam jsme zase vykonávali tadytu pozici pro celý tadyto území, který jsem vyjmenoval. Tady ten projekt byl v současné době zastavený, protože došlo k výměně vedení na kraji. Oni neshledali ten projekt smysluplný, tak ho ukončili. V současné době my jednáme o ukončení toho projektu. To nemá cenu komentovat, to je jiná věc, jiný téma zase. Takže ta cykloturistika v podstatě nám tady nějakým způsobem zůstává, takže se tím zabýváme.

T: Já se na vás obracím ohledně cyklostezek, které vedou z části přes území CHKO Křivoklátsko, a počítám,

že jste se na jejich zbudování nějakým způsobem podílel. A komu jsou ty cyklostezky určeny?

R: Tam v podstatě, jak jsem říkal, okres a potom město začali budovat tu páteřní cyklotrasu tady z Rakovníka na Křivoklát, ve spolupráci s těma obcema, ve spolupráci s mikroregionem a ve spolupráci s Lesy, i se správou CHKO, to my jsme tady ještě nebyli. My jsme se dostali v podstatě, když už to bylo rozdělaný, tak jsme začali dodělávat některý úseky a některou vybavenost, na tý cyklotrase. To znamená lávky, povrchy, značení a další informační systémy, plus propagace. Tady sice to město udělalo ohromnej kus práce v tý investiční části, ale vůbec se nedělalo nic v marketingu. Tady, my jsme si to zjistili třeba na internetovejch stránkách, že sem jezdili lidi a vůbec nevěděli, že tady nějaká taková cyklotrasa je, kterou odborníci i lidi, potom, který to viděli a začali hodnotit a vyzdvihovat, že to je jedna z nejlepších cyklostezek a cyklotras tady v republice, jo. Takže tadyto tady nějak bylo nastavený a vznikla tady nějaká základní síť. Správa CHKO iniciovala i nějakou síť těch tras pro horský kola, ale ty jsou v podstatě jenom jako doporučený v mapách, nejsou vyznačený v terénu. Pak tady existovaly projekty mikroregionů, třeba mikroregion Kněžvesko a tam už jsme nějakým způsobem třeba spolupracovali na tom projektu, jo. Projektant tady navrhnul nějaký trasy, protože já jsem měl dobrou znalost toho regionu, tak jsem to nějakým způsobem korigoval, oponoval. A s těma starostama jsme třeba dávali dohromady finální vedení těch tras. Pak jsme se samozřejmě podíleli na tom vyznačení těch tras, na tvorbě materiálů a tak dále, s mobiliářem, informační systémy, mapy, to všechno jsme jim zajišťovali. No a to, že tady bylo, já nevím, v tý době, vyznačených nějakých dvě stě padesát kilometrů cyklotras, včetně toho, co tady vyznačil Klub českých turistů, někdy v roce devadesát až devadesát osm. A to bylo vedený převážně po silnicích třetí a druhé třídy. Tak jsme se začali spíš zabývat tím, aby nevznikaly nové cyklotrasy, ale aby se začali zkvalitňovat. Samozřejmě k tomu se asi taky dostaneme, začaly se tady objevovat tři skupiny, jedno byli lidi, silničáři, který chtěli jezdit po silnicích, kde není takový provoz motorový dopravy, to znamená hlavně silnice třetí třídy, kterých je tady poměrně dost, se potom můžeme podívat třeba na mapu. Tak oni mají kde jezdit, jo po těch silnicích, to vůbec není žádný problém. Na Jesenicku, potom se dá na tom Balkánu, to znamená kousek nad tou Berouňkou, tam se taky nechá jezdit. Pak je tady druhá skupina, to byli ti, třeba senioři nebo nějaký pohodlnější, plus rodiny s dětma, a ty chtěli jezdit bezpečně. Jo, to znamená, chtěli mít kvalitní povrchy a chtěli bejt mimo dopravu. Tak pro ty se tady vlastně vybudovala ta páteřní trasa, hlavně teda z Rakovníka na Křivoklát, která má ty parametry ideální pro tady tu cílovou skupinu, jo má malý převýšení, jsou tam krásný povrchy, z padesáti procent dejme tomu, že jsou asfaltový, pak už jsou ty cemento prachový, ale furt je to dobrá pěkná cesta. A pak je tady třetí skupina a ty nás trochu zase tlačí do toho, aby se ne všude asfaltovalo, my to samozřejmě respektujeme. To jsou ti terénní cyklisti, to jsou ti bikeři, který chtěj prostě mít terén sami pro sebe, nechtěj tam mít moc lidí a nechtěj tam žádný úpravy. To znamená žádný asfalt, žádný srovnávání, chtějí mít přírodní cestu. Jo takže tady pro ty tři lidi se nějakým způsobem teďka zaměřujeme. Teď jsme tedy začali dělat nějaký projektový dokumentace, připravovali jsme si hlavně nějakou půdu pro to, aby se podal větší projekt do Evropských fondů, do regionálního operačního programu. Takže od roku 2006 se systematicky zpracovávají projekty, dokumentace pro územní rozhodnutí, dokumentace pro stavební povolení. Je to z dotací Středočeskýho kraje, který to podporoval a podporuje to nadále. Teďka bylo vyhlášený další dotační řízení. A my teďka vlastně tlačíme před sebou to, abysme to teda, co nejdřív připravili, když jsme počítali, že příští rok by se podával nějaký větší projekt. Ale jsou dvě zásadní věci. První zásadní věc je ta, jestli v tom regionálním operačním programu budou vůbec peníze a jestli ten kraj nebo ten úřad Regionální rady bude mít zájem vyhlášovat tady ty, jo tu veřejnou infrastrukturu pro ten cestovní ruch, ty cyklotrasy, to nevíme. Protože tam teďka dochází k dost velkým změnám, přesunům peněz a jsou tam změny priorit toho vedení kraje. A druhá, možná ještě důležitější věc, je ta, že my tady sice z financí kraje, z financí obcí a i z našim úsilím, protože ta práce se tolik zaplatit nedá, připravujeme projekty, ale nevíme, jestli ty obce budou vůbec...nebo nevíme, nejsme si jistí, jestli ty obce budou ochotný do toho jít s tím předfinancováním těch projektů a s tou spoluúčastí. Oni přeci jenom to budou velký projekty, když to bude dvou kilometrověj úsek cyklotrasy, tak to bude samozřejmě stát třeba čtyři milióny korun a z toho musí dát sedm a půl procenta ta obec ze svýho rozpočtu. A když to vezmu tak, že podél těch cyklotras, podél tý hlavní páteřní cyklotrasy, která tady vlastně vede z těch, z toho Křivoklátu a na druhou stranu až do Jesenice, do Krb, tak jsou to ve směs malý obce, až na výjimky, kromě Rakovníka, Pavlíkov třeba, Senomat jo. To jsou obce, který maj od padesáti do tři sta, čtyři sta obyvatel a oni z toho rozpočtu nedaj dvě stě padesát, půl miliónu na to, aby zaplatily cyklotrasy, protože mají úplně jiný priority, potřebujou řešit jiný věci. Takže my tady budeme mít plnou skříň projektů připravenejch a nebudeme si jistý, jestli teda to vůbec budeme moct zrealizovat. Jsou to samozřejmě projekty ve prospěch zvýšení bezpečnosti, zvýšení pohodlí a zlepšení celé tý naší sítě, tady na tý hlavní páteřní trase. K tomu se samozřejmě ještě dělají nějaký odbočky z tý hlavní trasy, který přibližujou další turistický cíle.

Třeba tady z Rakovníka chceme napojení přes Pavlíkov na Krakovec. Takže tady nějaký takovýhle výhled je. To všechno je zapracovaný do generelu cyklistický dopravy Středočeskýho kraje, tady ty věci.

T: Podle toho, co povídáte, tak mě se zdá, že teda tou hlavní skupinou jsou teda ty pohodový jezdcí s rodinama s dětma, pro který teda prioritně se tady připravují nějaké ty cyklostezky, ty cyklotrasy. Zmínil jste i další dvě skupiny a jednou z nich jsou teda i terénní cyklisti, kteří preferují minimální zásahy a tak. V tomhle směru v současnosti podnikáte nějaké věci nebo projekty?

R: Jo.

T: A nebo jak se vy třeba stavíte k terénní cyklistice?

R: Já jsem se s tím setkal na cyklokonferenci ve Velkých Karlovicích, teďka byla druhá ve Špindlu a tam jsem se seznámil s ČEMBOU. Ty to dost jako razantně tlačej před sebou, valili to do světa, mně se to zalíbilo, zalíbilo se to i koordinátorovi, bývalému koordinátorovi cyklo dopravy na Středočeském kraji. A chtěli jsme se samozřejmě do toho nějakým způsobem zapojit taky. Jo, aby tady takovýhle nabídka vznikla. Když jsme to hodnotili, i se správou CHKO s Lesama, tak jsme vyhodnotili jednu věc. Že tady je poměrně dostatečná síť stávajících cest, lesních jo. Že tady není zapotřebí budovat něco nového, aby tady vznikaly v lesních porostech, notabene ještě na území Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko, nové cesty. To jsme říkali, že je v současné době zbytečný. Že by bylo za potřebí ty terény projít a tam vlastně z toho vybrat ty vhodné místa, vhodné terény, který by byly ideální pro ty cyklisty terénní, pro ty bikery. A samozřejmě, když se narazí na nějaký úseky, který pro ně jsou nevyhovující, nejsou správně řešený, tak jak oni mají svoje metodiky zpracovaný, s tím jsme se seznámili, tak třeba ty jednotlivý úseky upravit, v rámci možností. Jo samozřejmě hlavní, nebo většina těch cest lesních slouží pro tu, pro to hospodaření v těch lesích. Takže to musí bejt nějaký, alespoň tři metrový cesty, ty lesní technice nevdají, že to jsou cesty v nějakým sklonu podélným, kdežto těm terénním cyklistům trošku jo. Oni chtěj, ty terénní stezky chtěj, aby byly řešený ve vrstevnici, pokud možno, aby byly upravený tak, aby z nich stejkala voda, aby tam nedocházelo k erozi a tak dál. A samozřejmě chtěj mít ten povrch přírodní. Jo, takže já když se s těma terénníma cyklistama sejdu, tak oni samozřejmě chtěj, aby se tady takovýhle terény pro ně nabízely. A oni ty místní to tady znají poměrně dobře, ale teď je zapotřebí sem nalákat i ty, který jsou, já nevím, ty pražáky, že jo. Který sem hodně jezdí na to Křivoklátsko, sundaj si z auta kola v Roztokách nebo na Křivoklátku a vyrazí do terénu a jezdí. Jo buďto to tam někde znaj nebo maj mapu nebo maj GPSku a podle toho se tam pohybujou. Ale samozřejmě neznaj všechny ty terény, který by pro ně byly zajímavý, vhodný. A navíc, abysme je nasměrovali i mimo ty další cílový skupiny turistů, jako jsou ti pěšáci nebo koňáci. Což tady taky se v současné době rozvíjí i to jezdeckví, jezdecký stezky. My jsme teďka, já jsem dokončil, to vám můžu poskytnout, jsem dokončil vyhledávací studii, na terénní stezku jako alternativu ke Greenway Berounka – Střela, to je v podstatě ta páteční trasa, kterou my jsme si chtěli nejdřív budovat podél Rakovnickýho potoka, řekli jsme, z Roztok do Jesenice uděláme Greenway, měla by to bejt opravdu jako nějaká kvalitní páteční trasa a z ní by měly existovat nějaký alternativy, možnosti pro ty výlety, v tom koridoru. To znamená, není to jenom to údolí, kudy vede ta stezka, ale je to nějaký území, dejme tomu pět kilometrů na jednu stranu, pět kilometrů na druhou, kde něco je zajímavýho a kde jsou nějaký zajímavý cesty. Ten člověk může z tý Greenway odbočit a vrátit se na ní zase někde jinde, udělat si nějaký okruhy. A vlastně třeba týdenní program, by se v tom území pohyboval. Pak jsme to trošku přehodnotili a vymysleli jsme projekt Greenway Berounka – Střela. To znamená, chtěli jsme propojit Berounku a Střelu pro cyklisty, takže to už jsme museli potom zabrousit i na sousední region, což je Kralovicko nebo Manětínsko. A tam jsme teda jednali s místníma a řekli jsme, jestli jim to vadí nebo nevdají, jestli by teda do toho šli. My jsme tam trošku narazili na to, že ta samospráva, tam pro to moc nadšená není a nefunguje tam někdo takovej, jako jsme my. Ani svazek ani ta o.p.s., bylo tam jedno občanský sdružení, který to dělalo spíš na takový primitivní úrovni, děli pár akcí, ale nebyli z toho. Takže jsme to v podstatě za ně zmanagovali, tady ten projekt, sami, ale už nejsme schopný, do toho území, shánět ty investice.

T: Jasně.

R: Spíš jako jsme se zaměřili na to, aby ta trasa byla vyznačená, a to jsme udělali my, z podpory Nadace Partnerství, z grantu. A hlavně jsme jí, nějakým způsobem marketingově začali nabízet, tu trasu. Protože jsme říkali, ten projekt Nadace Partnerství je ideální pro to, aby se ty lidi o tom dověděli, přes ty Greenways, aby vyhledávali jednak takovýhle trasy, aby vyhledávali ty služby na to navazující, jako jsou třeba certifikace Cyklisté vítání. Takže teďka tady je nějaká základní trasa a my jsme říkali, že ideální by bylo, aby ti cyklisti se mohli pohybovat úplně mimo silnice pro motorový vozidla, to znamená dvojky, trojky. Což v současné době je akorát, vlastně Křivoklátem je průjezd po tý dvojce, přímo přes Křivoklát. Teď už se podařilo, díky teda Lesům Český republiky, odklonit tu trasu mezi Městečkem a Křivoklátem, že to tam teda udělali podle

toho Rakovnickýho potoka. My jsme to právě taky jakoby připravovali a oni díky tomu, že se pohybují na vlastních pozemcích, tak si tam v podstatě tu lesní cestu můžou udělat, aniž by k tomu potřebovali nějaký povolení. Jo si dělají sami pro sebe. Ale využilo se to hlavně pro ty cyklisty, aby tam teda nemuseli jezdit po té silnici, ale aby to mohli stříhnout z toho Městečka do toho Křivoklátu podél toho potoka. Ale my jsme nechtěli, aby ty cyklisti najížděli v Křivoklátě u toho mostu a museli teda projíždět Křivoklát až do Roztok po té silnici, která je tam dost úzká, nepřehledná a frekventovaná. Tam tudy si to zkracují i kamiony do průmyslových zón, který jsou na té dálnici Plzeň Praha, do Žebráku a tak. Tak jsme tam udělali nějaký průzkum v terénu. Tam existuje poměrně dobrá síť stezek, který tam vybudovali Fürstenberkové v minulosti. A v podstatě už před tím příjezdem, do toho sportovního areálu Kolečko, se dá odklonit ta trasa na ty lesní cesty, na ty pěšiny a my se dostaneme k hradu i kratší cestou, úplně teda mimo ty auta. A potom zase jenom stačí přejít na silnici, která vede okolo hradu nahoru, a dostaneme se zase těma pěšinama až do Roztok, zase mimo silnici. Takže tady tu vyhledávací studii máme udělanou. A my jsme to pojali jako terénní stezku. Je to jako alternativa pro ty lidi, který raději jedou v terénu, než aby tedy jeli po silnici, po asfaltu. Jo, takže ten, kdo chce jet přímo do Roztok třeba na jídlo k jezu, do té hospody nebo nechce jet k hradu vůbec, tak to veme po té silnici, ať tam jede. Ale pak je tady možnost, že ten, kdo se chce podívat, jednak jsou tam pěkný výhledy na hrad, a jednak se jede fakt mimo ty auta, tak to může vzít po té terénní stezce.

T: Ona tam jde žlutá, ale je tam spousta kolem ještě cestiček. Já jsem tam včera šla.

R: No no no. Tak mi jsme našli právě, tam je před tím, mezi Městečkem a Křivoklátěm, tam v podstatě nedochází k žádný kolizi ani s pěšákama, ani s koňákama. Je tam vyznačený vycházkový okruh jeden, to modrý psaníčko, ale tam zase tolik lidí nechodí, tam by to neměl bejt problém, aby ty cyklisté tam mohli jezdit. Tam je trošku horší ta situace na tu druhou stranu, pod tím pomníkem Fürstenberkovým, kde asi po čtyři sta metrech se ta spodní cesta napojuje na tu horní a pak to vede v souběhu s tou žlutou. Ale to je nějakých dvě stě metrů, kde je to poměrně i dost rovný, přehledný a široký, že by tam se mohli teoreticky vejít i ti cyklisti i ti pěšáci. Je fakt, že tam chodí i hodně rodin s kočárkama třeba jo. Že by se tam musely udělat nějaký úpravy, aby ti cyklisti, tam nejezdili rychle, nějaký takový ty dusítka, takový překážky terénní, aby se tam trošku změnil rytmus té cesty, aby jezdili pomalejš. No a pak oni se dostanou zase mimo tu žlutou, sjíždějí dolů k Rakovnickýmu potoku a tam je asi největší problém, tam by se muselo jít přes soukromý pozemky, což asi bejvá největší komplikace. I když v současné době máme největší problém s jednáním s Drahamy a s Povodím, s Pozemkovým fondem a tady s těma organizacema, který než z nich vypadne nějaký papír, nějaký vyjádření nebo nějaký souhlas, smlouva, tak to trvá strašně moc dlouho. Takže tady to byla nějaká alternativa, kterou jsme vlastně připravili pro ty terénní cyklisty. Ta vyhledávací studie je hotová, byla dělaná z grantu Středočeskýho kraje. Ale teďka zase nedokážu říct, jak to bude pokračovat dál, protože tam jsme se setkali s neochotou městyse Křivoklát se na tom podílet. Není problém ze strany CHKO, nebyl by podle mě problém ani ze strany Lesů, ale ta obec se do toho odmítá zapojit.

T: A kolik je to tak kilometrů.

R: Já bych řekl, že je to nějaký čtyři kilometry. Jo, s tím, že jsou tam nějaký dva úseky, který...ten nájezd vždycky z každý strany je trošku v tom podélným sklonu, ale pak se to dostává na tu vrstevnici, je to docela příjemný.

T: Já vim, já jsem tam šla.

R: Takže není to pro rodiny s dětma, není to pro seniory, není to pro dálkový cyklisty, aby tam tahali vozejky a nějaký těžký bagáže, prostě budou muset jet po té silnici. Ale ten, kdo si tam dělá nějaký okruh a chce se tam někde projet, tak samozřejmě pro ty je to ideální.

T: Tak vy jste mluvil o tom, že jste konzultoval nebo konzultujete s CHKO tyto návrhy. Jak se vám s nimi komunikuje, se správou?

R: Se správou velice dobře, protože tam jsme spolupracovali i na tom generelu cyklopropravy, tam totiž se podařilo lidem některým, který jsou sice nadšenci pro cyklistiku, ale dali tam do toho návrhu takový věci, který mě zarazili a vůbec o tom nespravili správu CHKO, jo že je neinformovali. Takže já jsem se nad tím sešel s vedoucím správy a my jsme tam řadu věcí z toho vynechali a to z hlediska ochrany přírody, protože tam byly třeba navržený trasy, který neměly s terénní cyklistikou nic společnýho a byly navržený přes území přírodních rezervací jo, v údolí Berounky. My se tomu vyhejbnáme, tady tomu tématu, nechce se nám do toho, ani tý správě, ani nám, protože to území je tak cenný a tak hodnotný, že se nám tam nechce dělat něco, co se děje třeba kolem Karlštejna. Jo, že tam teda vyasfaltují cestu podél Berounky, aby teda se mohli lidi z Prahy dostat až do Berouna. Tak oni chtěj, aby se z Berouna mohli dostat až na Křivoklát a výhledově až do Plzně. To si myslím, že je absurdní, když tady existuje síť značených cyklotras, který vedou mimo silnice mimo motorový vozidla, ale to, že vedou nějaký úsek do kopce, tak to přeci neznamená, že budeme za

ukrutný peníze budovat nějaký cyklokoridory asfaltový podél řek, v takovym cenným území jako je Křivoklátsko.

T: A s Lesama, jestli jednáte s někým?

T: S Lesama v pohodě, akorát tam je to o tom, že oni jsou svý páni a na těch svých pozemcích si v podstatě můžou dělat, co chtějí. Takže trošku tam došlo k takový nekoordinaci, zrovna třeba v tom úseku mezi Městečkem a Křivoklátem, kdy my jsme na to připravovali dokumentaci, jednali jsme s vlastníky a oni to tam najednou, aniž by nás o tom informovali nějak detailně, tak to tam najednou udělali. A my jsme, já nevím, rok, dva jsme nad tím strávili, chtěli jsme to mít všechno legálně, aby to bylo všechno hotový na to území, chtěli jsme mít stavební povolení. A najednou to tam bylo hotový. Jsme říkali, no tak měli jste to říct, bysme to zastavili, nedělali bysme zbytečně na tom a mohli jsme si ušetřit čas a peníze. Ale jinak s Lesama není problém a jak teda s Luženskejma, Křivoklátskejma nabo Žateckejma nebo i s Lesama Plasy, který vlastně jsou vlastníky těch pozemků tý Greenway na tu druhou stranu, na ten Manětín. S těma se jedná dobře.

T: A povídal jste o setkání s terénními cyklisty...

R: To jsou takový schůzky neformální, sejdeme se, třeba tady je majitel cykloservisu, prodejny, je taky terénní cyklista, dělají hodně akcí. A oni vždycky řeknou nějaký svoje připomínky, nějaký postřehy, co jako by se mělo udělat, co chybí, co by bylo dobrý. A my jsme se třeba teďka sešli na tý Greenway, jsme tam dodělávali nějaký značení, nějaký mobiliář. A oni říkali, doufáme, že tady zase nebudete asfaltovat. A já říkám, no, je to páteřní trasa, mělo by to tady bejt nějak upravený, neříkám, že tady bude asfaltovej koberec, ale aby tady mohli jezdit ty, i ti nejmódnější skupiny cyklistů, to jsou ty rodiny, ti senioři, aby se tam mohli svést, že jo. Ale zrovna jsme se shodli na to, že jim to nevádí, když tady ta páteřní trasa bude, oni se po ní nepohybují. Třeba směrem z Rakovníka na Křivoklát nejezdí. Říkali, jednak nám to nevyhovuje, jednak tam jezdí tolik lidí, že se tam prostě nesvezem. Takže hned vypadnou z tý trasy někam do terénu a dělaj si nějaký svoje cestičky. A na tom jsme se právě shodli, že by bylo pro ně ideální připravit nějakou síť tady těch tras. Kdy oni se teda svezou po tý páteřní a kdekoliv z ní můžou odbočit a jet tím terénem, kde už se nikdy nic dít nebude, to budou polní cesty, to budou lesní cesty. A jednak na to nebudou ani peníze, ani zájem to tam nějakým způsobem upravovat.

T: Upravovat možná ne, ale značit třeba.

R: To je taky otázka. Teďka tady máme přes tři sta kilometrů značených cyklotras, máme tady skoro tisíc kilometrů pěších tras a už je tady snad přes dvě stě, tři sta kilometrů jezdeckých. Takže už je tady poměrně dost přežnačeno. Teď je otázka, jestli ještě další značení udělat pro ty terénní. My třeba spíš se zabýváme tím, že děláme takový místní značení k těm turistickým cílům. Kde víme, že ta cesta je dobrá, je schůdná nebo sjízdná a ten člověk se tamtudy může vydat k nějakému turistickému cíli. Dostane se na jedno místo, tam odtud ho navede směrovka zase jinam, takže si může takovou trasu udělat.

T: A setkáváte se s nějakými problémy? Třeba terénní cyklisté, jestli se dostávají do konfliktu tady s někým, když využívají třeba některé trasy?

R: U cyklistů to problém není, tam je spíš problém koňáci a ti, co využívají tu páteřní trasu mezi Rakovníkem a Křivoklátem, že tam třeba v Pustovětech je turistická jízdárna a oni s těma koňma tam jezdí po tý cyklotrase, i když jsou tam třeba značky, zákaz pro ty koně. Ale to je, my už jsme to diskutovali několikrát a já říkám, když ty lidi budou k sobě ohleduplný, tak si myslím, že to vůbec nevádí, že tam budou jezdit koně a že tam budou jezdit cyklisti a že tam budou chodit pěšáci. To je to samý jako na silnici, když budou řidiči neohleduplný, tak budou samý mrtvý a budou samý bouračky. To je to samý, když tam jedou dva cyklisti proti sobě, je tam ten terén poměrně, místama je třeba, já nevím, nepřehlednej, jsou tam zatáčky, jsou tam nějaký prudší sjezdy, a když tam někdo vjede do protisměru a teďka proti někomu, v tu ránu se tam něco stane, že jo. To už se tam stalo několikrát, že tam musel vrtulník. Ale je to o tom, že každej by měl dodržovat nějaký pravidla. Nemusí tam bejt všude značky proboha, tam teďka zase dali, jako s dobrým úmyslem, tam dali značky, aby se tam lidi chovali dobře. Ten cyklista to nepřečte, ten jede furt, že jo, ten nemá čas číst nějakých deset, dvacet řádků na nějaký značce, jak se tam má chovat, že má jezdit vpravo, že má jezdit ohleduplně. Je to o to, o tý povaze toho člověka. A ty terénní tam není problém, tady je problém se čtyřkolkama a s motorkama. Ty jezdí ve volným terénu nebo po takovejch těch cestách, po kterých by se jezdit nemělo. To jsou ty přístupové cesty pro ty lesáky, ty průseky. Tam by neměli ani cyklisti jezdit, že jo.

T: A poslední otázka, jak by se mohla podle vás vyvíjet situace do budoucna? Vy jste tady nastínil, že máte tedy rozpracovánu celou řadu projektů a určitě víte o možnosti vyhlášení Národního parku Křivoklátsko, tak na tom daném území, i ve vztahu třeba k terénní cyklistice nebo co si vy myslíte o tom dalším vývoji tady na tom území?

R: Tak tady, jak jsem říkal na začátku, tady existuje poměrně hustá síť těch cest. A teď jsme to konzultovali i se správou CHKO ohledně přípravy projektu na nějaký stezky naučný a tak dále, který by se daly zafinancovat z Programu rozvoje venkova. Shodli jsme se na tom, že nemá cenu tam dělat nové trasy, nové stezky, využít toho, co tam je. Jenom tedy, aby se to dostalo mezi lidi. Doporučené trasy, kudy teda, i ve spolupráci s nima, navrhnou teda, kudy je dobrý, aby se ty lidi pohybovali. Tudy pěšáci, tudy cyklisti, tudy koňáci, takže tady tím směrem. Národní park určitě. Samozřejmě tam se, v té první zóně určitě by se nemělo dít nic podstatného dalšího, žádný zpřísněný režim. Tam ten režim je přísnější už teďka. To je o tom, že ta správa CHKO nechce, abysme tam ty lidi moc posílali, abysme jim tam dávali nějaký tipy, aby tam jezdili. Tam to chce tam, aby se to trochu regulovalo, ten pohyb, usměrňovalo. Nebude problém s tím, aby se tam třeba dělaly nějaký exkurze nebo nějaký vyjížďky s průvodcem, k tomu to spěje. Pokud se vyhlásí národní park, vznikne Dům přírody Křivoklátsko, jako návštěvnický centrum, jako jeden velký projekt AOPK v Roztokách, který se teďka připravuje. Tak si myslím, že to je ideální kombinace pro to, aby se tam tady ten druh cyklistiky, té terénní cyklistiky potom podpořil a rozvinul. Jo je to i o tom, že třeba i my bysme tam měli ten Dům přírody provozovat, jako Rakovnicko o.p.s.. My bysme to chtěli strašně rádi, protože by to byla v podstatě naše parketa, cestovní ruch, turistika. A tady ty programy bysme tam chtěli dělat, jak teda vodu, tak tedy pěší, tak i ty kola. Jo, to znamená, půjčování kol, výlety s průvodcem, do těch míst, kde to člověk nezná a kde uvidí něco zajímavého. Takže tady v té kombinaci.

T: Dobře. Tak já vám děkuju. To je všechno z mých otázek...A snad ještě poslední otázka o té ČEMBě, jak jste říkal, že jste se s nima setkal na těch dvou konferencích. Komunikujete nějak společně?

R: Zřídka, ne úplně detailně. Já to sleduju, co oni vymejší. Teďka se mi líbil ten jejich projekt v Lužickejch, tuším, že to jsou Lužické hory, že tam dělají něco většího. Tam to teda podpořili, tuším, že i správa CHKO, nevím, jestli to leží v CHKO, ale hlavně ty obce se toho chytly. Jo takže tam to dělaj ve spolupráci. A já jsem využil ty jejich podklady k tomu, abych zpracoval tu vyhledávací studii na ten úsek Městečko – Křivoklát. A oni my k tomu tedy dali souhlas, já jsem jim tu studii poskytl, ale vzhledem k tomu, že oni jsou dost vytížený a dost cestujou, mají asi k tomu ještě normální práci, předpokládám, tak třeba na to zatím ještě nereagovali. Ono je to asi čtrnáct dní nebo tři týdny, co jsem jim to posílal. Takže občas. Oni taky. Třeba projeví zájem o to, seznámit se s tím našim územím, protože od Nadace Partnerství se dozvěděli o té Greenway Berounka – Střela. Ale já si myslím, že oni potom zjistili, že to není úplně ta jejich krevní skupina. Že to je trasa, která obsahuje ty úseky asfaltovaný a to není jejich. Ale pro nás je to důležitá trasa, říkám páteční, a tamto ostatní zůstane všechno přírodní, všechny ty odbočky z toho koridoru. Takže tam jako nemusí se třeba na nás zlobit, že tady asfaltujeme. Oni jsou proti tomu asfaltování, vysloveně. Ale tu páteční trasu musíme mít v nějaký kvalitě, na nějaký úrovni, abysme sem ty cyklisty dostali. Ale určitě tady nevznikne nějaká síť asfaltovanejch cest, tak jako je to třeba v Německu nebo někde v zahraničí, že podél silnice druhý třídy vede doprovodná komunikace pro ty kola. To bohužel, jednak z finančních důvodů, jednak z majetkových, pozemkových, to tady nepůjde udělat.

T: Nebo bohudík.

R: No jasně. Já tvrdím, že tady těch cest je dost, že ty lidi si tady můžou najít tu svojí trasu. Jednak teda ty silnice třetí třídy, který jsou málo frekventovaný a můžou si tam dovolit jet i s tou rodinou s těma dětma nebo teda využijou jenom tady tu hlavní trasu a budou se pohybovat po ní a nebo ty teréňáci ty tady mají nesčetné možnosti. Takže jestliže tady takovýhle předpoklady jsou a není tady možnost to celý nějakým způsobem přebudovat dát do toho desítky miliónů korun, tak se půjde tou cestou, že tady ten region budeme doporučovat těm terénním cyklistům. Řekneme, jo, tady je to pro ty bikery ideální. Tady máme neupravený cesty, pěkný terény, tady se můžete vyřádit. Tak tady tu nabídku pro ně udělat. To znamená zase, když chceme Berounku zachovat, aby tam nevznikla nějaká cyklodálnice, tak zase to budeme nabízet těm vodákům, těm pěšákům. Tady máte území, který je nedotčený, je atraktivní, je kousek od Prahy, sem můžete jezdit.

T: Takže to bude hodně o tom marketingu.

R: Je to o tom marketingu a najít si toho zákazníka, že jo. To my to chceme pro ty aktivní turisty, takový ty skalní. Když sem jezdí Holanďani a diví se, že musí jet přes kořeny a že to je cesta nevyasfaltovaná, tak ať sem nejezdí. Prostě to tady nedokážeme během několika let přebudovat, ty peníze na to nebudou a nejsou tady na to podmínky. Tak musí jet do Polabí nebo ať jedou podél Labe do Hamburku a nebo podél Dunaje. To se nedá nic jinýho dělat. Ale určitě těch lidí je dost, který vyhledávají tady ty terény.

T: Tak vám ještě jednou děkuju za rozhovor.

Rozhovor číslo 13

Den: 1.7.2009

Respondent: Josef Jedlička (zaměstnanec Správy CHKO Křivoklátsko; tvůrce kapitoly Turistické a rekreační využívání NP Křivoklátsko v připravovaném plánu péče)

Dosažené vzdělání: Fakulta životního prostředí

Zaměstnání: Správa CHKO Křivoklátsko; lesník; maloplošná chráněná území mimo CHKO; ekologická výchova a osvěta; program péče o krajinu

T: Úplně na úvod bych se vás ráda zeptala, jak jste se ke své práci dostal?

R: Jak jsem se sem dostal? Tak byl jsem osloven, jestli bych tady nechtěl pracovat. Já jsem předtím pracoval tady na lesnickém učilišti. Já jsem sem přišel ze dne na den.

T: Takže máte vystudovanou Lesnickou fakultu?

R: Mám bakaláře lesnického v Suchdole, na Lesnický fakultě a potom mám inženýra na Fakultě životního prostředí taky v Suchdole.

T: A co je náplní vaší práce?

R: Podle zařazení jsem tady vedený jako lesník. Agentura má několik pozic, kam se zařazují pracovníci. Samozřejmě to není čistá lesářina jako třeba u Lesů České republiky nebo u soukromých vlastníků, ale je to taková všehochuť. Takže vlastně od nějakého managementu lesních rezervací, po ekologickou výchovu, mapování biotopů v rámci Natura 2000, plus několik dalších témat nebo úkolů, které jsou mi svěřeny vedoucím správou. Takže taková docela zajímavá práce.

T: Tak já se na vás obracím ohledně připravovaného plánu péče pro plánovaný národní park. A jakou jeho část, zde máte přesně nastrojit?

R: Tak já jsem do tohoto návrhu plánu péče zpracovával tematiku využití národního parku z hlediska rekreace, výchovy a vzdělávání a tak dále. Existují metodiky pro zpracování plánu péče, mohl bych vám říct i tu kapitolu, kterou jsem dělal.

T: Máte už ten plán v nějakých obrysech?

R: Je hotovej nějaký návrh. Kouknu, jak je to tady vedený.

T: Ale konečná verze to ještě není?

R: Ne, ne. Je to pracovní. Mělo by se to týkat kapitoly Návrhy na vědecký výzkum a vzdělávací, výchovné a osvětové využití chráněného území. A jsou tam kapitoly veřejné využívání území národního parku; vzdělávání, osvěta a informace, to je členěné na ekologickou výchovu; informační systém na území národního parku, to znamená naučné stezky, informační panely, informační střediska, informační body, hlavně tedy mimo národní park. A ostatní prvky informačního systému, třeba propojení webových stránek správy národního parku s webovými stránkami jednotlivých obcí, aby třeba když správa národního parku vydá rozhodnutí nebo nějaké omezení nebo nějakou aktualitu, aby se to automaticky objevilo na webových stránkách těch obcí, které jsou zapojeny v tom národním parku. Pak je tady publikační, výstavní a expoziční činnost; turistické a rekreační využívání, to je dělený podle jednotlivých oblastí na: pěší turistika, cykloturistika, cyklosport, jízda na koni, vodácká turistika, rekreační a sportovní rybolov a ostatní formy sportovního, turistického a rekreačního využívání. Ty, který tady nejsou zase až tak domácí nebo který by v současné době nějak ovlivňovali tu podobu budoucího národního parku, ale mohou přicházet v úvahu, to znamená horolezectví, psí spřežení, nocování ve volné přírodě, mototuristika, motosport, golfová hřiště, motorové létání. Můžete se ptát na jednotlivé detaily.

T: Jo určitě. Ještě se zeptám úplně z kraje, kdo vás o zpracování této části požádal?

R: Vedoucí správy, který je v podstatě garantem za naši správu CHKO, garantem toho, že my vlastně podáme ty základní informace, ty základní materiály Ministerstvu životního prostředí, které z toho vypracuje ucelený návrh plánu péče o Národní park Křivoklátsko. No a přesně tak, jak se postupuje podle zákona.

T: Pan Hůla ještě mluvil o panu Hoškovi z Hořovic, který má vlastně taky na starosti nějak pak to kompletní scelení toho.

R: Pan Hošek z Hořovic, ten v podstatě to zpracovává pro ministerstvo. Jo protože, podle zákona Ministerstvo životního prostředí musí zpracovat návrh plánu péče, ale většinou nebo hodně často se to dělá tak, že ten dotčený orgán ochrany přírody to nezpracovává sám, protože na to většinou nemá kapacity, ale zadá to nějaké soukromé firmě. To se dost často děje i při zpracování plánu péče o maloplošné chráněné území.

T: Ale vy mu vlastně poskytnete veškeré potřebné informace a on z nich pak dělá ucelený koncept. A z čeho jste při psaní této části, možná zaměříme se klidně, v mém případě teda ten zájem je o tu terénní cyklistiku, z čeho jste při psaní této části vycházel?

R: V podstatě jsem vycházel z toho, co už dneska na tom budoucím nebo na tom navrhovaném národním parku existuje, to znamená tradiční síť značených i neznačených cyklotras. Obecně by se dalo říct, že existuje tato mapa, Karlštejnsko – Křivoklátsko, kterou vydal SHOCart, je to velká cykloturistická mapa a v ní jsou zohledněny všechny připomínky naší správy CHKO Křivoklátsko, která se asi před osmi rokama vyjadřovala právě k té síti cyklotras. Takže jsou tady ty páteřní cyklotrasy, ty, které vedou na území celé republiky a pak tady jsou takový ty menší, které se týkají opravdu jenom Křivoklátska a jsou tam buď značený, nebo i ty neznačený. Pak ty cyklotrasy jsou tam taky rozděleny podle náročnosti, to znamená po zpevněném povrchu a nezpevněném povrchu. To co dneska vydává SHOCart a možná, že to převzaly i jiný kartografický firmy, tak vlastně je výsledek nějakého jednání před těmi osmi roky, kdy se tady udělal nějaký návrh a z toho se v podstatě vycházelo.

T: A jaký typ cyklistů navštěvuje současné CHKO Křivoklátsko?

R: Tak je to různé. Samozřejmě po většinu roku tady jezdí takový ti amatérští cyklisté, kteří, by se ani nemuselo říct, že jsou amatéři, ale takový poloprofesionálové, kteří tady projíždějí trasy, kteří chodí do zaměstnání a odpoledne sednou na kolo a ujedou si těch svých sto padesát, dvě stě kilometrů a jdou domů. Pak jsou tady samozřejmě takový, kteří přijedou na rekreaci, vezmou si s sebou kolo někam třeba na chatu a dělají takový ty menší okruhy, spíš takový ty rodinný. Že by tady jezdili nějaký cyklozávodky o tom jsem zatím neslyšel.

T: Snad akorát jeden, ten Berounský BikeMaraton. Ten jde jenom po hranici CHKO.

R: No. Ten jde po hranici CHKO, ale přímo v tom národním parku by nic takového nemělo být.

T: Takže vy jste říkal, že jste vycházel tedy primárně z toho, co už máte k dispozici.

R: Co Správa navrhla, ano.

T: Co Správa navrhla. A ještě jste to z někým komunikoval to, co...Ono je to většinou velmi obecné shrnutí v tom plánu péče.

R: V tom plánu péče je to postaveno tak, že ty první kapitoly se věnují současnému stavu. To znamená to, co je teďka na tom území, které se bude navrhovat jako národní park. A potom jsou nějaké návrhy v období platnosti plánu péče, to znamená v tom desetiletém období, co by se tam mělo dělat, případně nějaká omezení a tak dále. V té první části je obecně popis, nějaké trasy, celková délka tras, nějaké využívání a je k tomu příloha, která vlastně značí tu současnou síť. Ta příloha není zaměřena pouze na cykloturistiku, ale v té mapové části jsou i ostatní, to znamená pěší, koňské stezky a tak dále. To znamená, aby ten, kdo se kouká na ten plán péče, věděl ten výchozí stav, jak to vlastně vypadá a potom ten návrh.

T: A jak se stavíte k terénní cyklistice třeba do budoucna tady na tom území? Myslím tím tedy cyklistiku...lidé, kteří nevyhledávají asfaltované cesty, ale vyhledávají spíše nějaké lesní stezky a tak dále.

R: Tak já se na to kouknu. Když se kouknu na ty cíle, já vám je klidně přečtu, myslím, že tam není nic tajného. Cíle jsou: přehodnotit vedení značených cyklotras s nezpevněným a náročným povrchem. To znamená, to je to, co by se asi týkalo té terénní cyklistiky, cyklistiky na horských kolech.

T: A přehodnotit znamená?

R: Přehodnotit...v současné době v tom návrhu jsou trasy, které jsou vhodné právě pro terénní cyklistiku. A musí se to přehodnotit, protože ten národní park, ten navrhovaný národní park bude mít nějakou zonaci, která ještě není, ještě se přesně neví, kde jak bude, ale právě kvůli té zonaci se musí upravit právě tyto trasy, aby se nestalo, že do těch nejceněnějších území národního parku bude směřována právě tady ta cykloturistika na horských kolech. Ono v současné době, tak jak je to teď postavený, tak většinou ty trasy tam nevedou. Ale vždycky je lepší to tam napsat, aby potom byla možnost to nějakým způsobem změnit.

T: A kdo by se případně podílel na tom přehodnocování těch tras? To v současné chvíli tušíte nebo máte už nějakou konkrétnější představu?

R: Tak určitě by o tom rozhodovala správa národního parku. A my jsme vždycky razili nebo razíme pořád takovou teorii, že pokud chceme udělat nějaký záměr v území, tak je to vždycky dobrý alespoň projednat s nějakými zájmovými organizacemi. Takže asi pře měsícem tady byl zástupce, najdu vizitku, zástupce české asociace jízdy na horských kolech nebo jak se to jmenuje.

T: ČEMBA?

R: No, no. Paní Hermová a pan...(pozn.: respondent prohlíží vizitky). Prostě tady z té asociace a právě se ptali na ty možnosti jízdy na horských kolech po vyhlášení národního parku. Tak jsme se domlouvali, že tím, že se vyhlásí národní park, tak jako se automaticky nezakazuje jízda na horských kolech, ale dohodli jsme se, že ta možnost po vyhlášení národního parku tady bude. Spíš půjde o to ty trasy nějak navrhnout, aby vyhovovaly vlastně oběma stranám.

T: Takže máte tedy v plánu na tom přehodnocení spolupracovat s ČEMBOU.

R: Určitě.

T: Ještě s někým dalším?

R: Tak určitě s Klubem českých turistů, který dělá nějaké značení a potom samozřejmě i třeba tady s místními koňákama nebo se svazkem města obcí Rakovnicka, který s náma projednává, nebo vždycky jednali o zřízení koňských stezek. A to z toho důvodu, aby ty trasy nějakým způsobem vyhovovaly, aby na nějakém úseku se nepotkali koňáci, jezdci na horských kolech a pěší turisté, aby z toho nebyly případné problémy, třeba zdravotní nebo rozbahněné pole a tak dál.

T: Vy jste říkal, že půjde převážně o ty první zóny, kde by se to mělo nějakým způsobem poupravit.

R: No bude to ve všech těch třech zónách.

T: To znamená přehodnocovat a máte v plánu třeba i právě pro tyto skupiny vytvářet nějaké nové trasy?

R: Určitě je to možný. V současné době nemůžeme říct, že by to tak nebylo. Takže to, co je teďka, tak zůstane a nic jinýho se nebude dělat nebo že to, co teďka je tak zůstane a naopak se to bude snižovat. To není pravda. V podstatě se bude vycházet z té současné sítě a ta se bude určitě třeba na jedné straně rozvíjet a někde se ubere, ale to využití by mělo zůstat podobné.

T: A kdo o tom v tom národním parku potom rozhoduje? O tom, jestli vznikne něco nového nebo jestli se třeba přetrasuje nějaká část.

R: Správa národního parku. A v podstatě národní park by měl mít nebo bude mít návštěvní řád národního parku a tam by se to mělo specifikovat. Ten návštěvní řád národního parku tvoří vlastně nebo schvaluje Rada národního parku, která je tvořená jednak ze zástupců správy národního parku, potom jsou tam zástupci pro životní prostředí a potom, a to je myslím docela důležitý, jsou tam zástupci dotčených obcí, to znamená, zastupitelé, starostové a tak dále. Takže s nimi se to bude projednávat a myslím, že vždycky ty jednotlivé obce mají samozřejmě zájem o nějaké rekreační využívání oblasti, potom jim to vlastně přináší nějaké peníze do obcí. Ne přímo obecnímu úřadu, ale nějaké infrastruktury v těch obcích, to znamená obchodům, restauracím, penzionům a tak dále.

T: A ještě jste říkal tedy k těm cílům, jestli tam kromě toho máte nějaké, které by bylo dobré zmínit.

R: Tady v těch cílech je ještě průběžná údržba povrchu a zařízení značených cyklotras. To znamená preferovat přírodní materiály regionálního původu. To znamená, pokud budou vyznačené ty trasy, tak aby měly taky nějaké vlastnosti, aby odpovídaly tomu, že se po tom jezdí, buď na klasických kolech, nebo na horských.

T: Když to tedy mají být materiály přírodní nebo tady z toho regionu, takže do budoucna, už se teď třeba ví, jestli se bude přistupovat k nějakým cyklotrasám, ke kterým je potřeba asfaltování a nebo naopak přírodnějším typům stezek.

R: Ne. Určitě to asfaltování, ten živičný povrch, nebude možný, protože to vlastně není původní materiál, ale spíš se použije třeba nějaká štětovaná cesta a tak dále.

T: Což by vlastně svou povahou mohlo být blíže tomu, co navrhuje ta Česká mountainbiková asociace.

R: Tak. Ti mají...tady ta asociace má nějaké svoje pravidla, které jsou doporučené všem jezdcům na horských kolech nebo hlavně členům a tam, já jsem je četl, a to jsou docela dobře udělaný, že vlastně respektují nějakou...nějakou ochranu životního prostředí nebo samotný životní prostředí. Takže tak no. Potom tady je vybudování těch místních zařízení v problematických místech, kde může docházet ke kolizím s přírodním prostředím, první a druhá zóna národního parku, a střetům s ostatními druhy turistiky. Pěší turistika, jízda na koni, mototuristika. Ty technické zařízení se myslí, v problematických místech teda, se myslí místa, která jsou třeba nějak hodně ceněná z hlediska ochrany přírody a krajiny, a kde by se předpokládala možnost, že by tam ty lidi jezdili. Takže nějaká technická zařízení, třeba závory nebo takový ty různé omezovačky a tak dále. Hromadné akce cyklosportu povolovat pouze na silnicích druhé a třetí třídy. V tomto případě umožnit pouze přejezd přes území národního parku, nepovolovat umístění případné infrastruktury. To je myslím docela pochopitelný. Jedná se o cyklosport, nějaké závody míru nebo takové ty velké akce nebo ty regionální závody a tak dále. Případné zřizování nových tras povolovat jen po vyhodnocení zanedbatelných dopadů na přírodu. To je taková obecná formulace. V současné době se nedá říct, že támhle se to povolí a támhle se to nepovolí. Spíš...

T: Budete vycházet z nějakých aktuálních studií.

R: Přesně tak. Takže je to omezeno takto a myslím, že pokud to současné složení správy CHKO přejde na správu národního parku, tak se bude vycházet s té myšlenky, která je teďka nebo která byla i v minulosti, že v podstatě vždycky je možný něco rozšířit. Že to prostě nebude zakonzervovaný stav a nebude se moc nic dělat.

T: Dobře. Vy jste zmínil teda ČeMBu, oni se obrátili na vás tedy. A dál jste s nimi nekomunikovali? Nebo na

vás konkrétně? Já jsem mluvila i s panem Hůlou a...

R: No my jsme tam seděli i s vedoucím. My jsme tam byli dohromady. Tak jsme se jen tak obecně bavili, protože oni vlastně přijeli s tím, že se dozvěděli o možnosti národního parku a co to bude znamenat pro ně. Tak jsme si tam v podstatě jenom vyjasnili, že něco to bude znamenat, ale že to určitě nebude nějaké omezení horské cykloturistiky nebo turistiky na horských kolech.

T: A s KČT, jednáte s nějakým konkrétním člověkem? Nebo já nevím, jestli jste se k tomu vůbec dostali, že byste s nimi něco řešili třeba právě ohledně těch značených tras nebo...

R: Myslíte s nějakým svazem nebo s nějakou organizací?

T: S Klubem českých turistů konkrétně, jestli třeba nějak spolupracujete. Nebo je tady teda mapa, kde je spousta tras, které vyznačili oni, tak jestli třeba tam máte nějakého člověka, s kterým třeba ohledně toho jednáte.

R: Ne. Konkrétně jako s člověkem ne. Většinou se třeba na nás obrátí, že by chtěli změnit tu trasu a tak dále, my řekneme, ano je to možný a oni si to pak už proznačí sami.

T: A komunikuje se s nimi bez problémů?

R: Já myslím, že jo. Jako docela aktuální poslední dva, tři roky jsou jezdecký stezky na koni a to teda proběhlo, myslím úplně bez problémů. A je to...za to vzal odpovědnost svazek obcí Rakovnícka, který oslovil koňáky a ty koňáci si udělali nějakou svojí představu. Přišli k nám s čarou na mapě, kudy by to mělo vést a my jsme s tím tak z devadesáti procent souhlasili a to co chtěli, tak se udělalo. Teď, tenhle týden jsme vydali rozhodnutí na poslední část těch koňských stezek, takže to bude nějaké ucelené návrh. A oni vlastně už to značení si udělali sami. To znamená, převzali tu metodiku Klubu českých turistů, jak by to značení koňských stezek mělo vypadat a už si to sami udělali.

T: A myslíte si, že by šlo něco takového třeba i v případě terénní cyklistiky? Že by sem někdo přišel s konkrétním návrhem, kudy by mohly případně vést takovéto stezky.

R: Určitě, určitě. Když přijde s návrhem, tak Správa to projedná a pokud to bude možné, tak myslím, že se tomu nebráníme. Obecně je v tom plánu péče napsáno, že veškeré to značení, co se týče turistiky, tak bude přebráno od Klubu českých turistů, že správa nebude vytvářet nějaké svoje vlastní značky, ale že vlastně si ponechají ty značky Klubu českých turistů, které jsou všude po republice. Jsou na Šumavě, jsou v Podyjí.

T: Takže ještě jsem se chtěla zeptat, jestli vy osobně jezdíte na kole?

R: Nejezdím. Tak jako umím na něm jezdit.

T: Ale aktivně...

R: Aktivně ne. Já se přiznám, že jsem možná na kole neseděl tak osm let. Jinak bych možná jezdil, ale mám spoustu jiných zájmů. Prostě to nestíhám.

T: Ještě mě napadlo, jestli víte o Odborné skupině pro rekreaci, sport a turistiku.

R: Při AOPK?

T: No.

R: Ondřej Vítek.

T: Jo. A jak vnímáte tuto iniciativu? Nebo třeba pro vaši práci některé jejich výstupy byly podkladem?

R: Určitě. Už jenom ten návrh plánu péče národního parku, ta první verze se posílala právě na naše ředitelství na AOPK a právě doktor Vítek, který je vlastně vedoucí nebo předseda nebo jak bych to nazval, tý Odborné skupiny pro turistiku, sport a podobně, tak tomu dělal svoje připomínky a návrhy. Takže ty návrhy my teďka v té druhé fázi zapracujeme a už z toho bude nějaká konečná podoba. Jinak tady ta odborná skupina se každoročně schází a v rámci vlastně celé republiky tam jezdí zástupci jednak správ CHKO a potom krajských středisek AOPK, takže tam se konzultují odborné věci. Loni to bylo tady na Křivoklátsku. Já jsem se zúčastnil. Tam se dělaly prezentace vlastně, jak to vypadá tady, pěší turistiky, vodácká turistika, koňská turistika, cykloturistika, pak tam byla nějaká diskuse k tomu. Vždycky je k tomu zápis, nějaké závěry. Samozřejmě je to přínosný.

T: Dobře. Tak jo, já mockrát děkuji.

Pokračování rozhovoru:

T: Jinak ten plán péče bude k dispozici v nějaké finální podobě asi až po vyhlášení. Nebo já nevím, jestli pro studijní účely...nebo se to pak dává až pro veřejnost na webové stránky.

R: Jakmile bude hotová ta finální verze toho návrhu plánu péče, tak s tím návrhem se budou objíždět dotčené orgány, to znamená obce, vlastníci a ten návrh bude vyvěšen na úřední desce. Takže tam byste ho měla najít potom.

T: A kdy zhruba?

R: Já myslím tak v září, v říjnu, že by to mohlo být aktuální. Ještě jsem zapomněl, že po vyhlášení národního

parku se počítá s vypracováním koncepce práce s veřejností, a tam by to mělo být všechno specifikovaný.

T: A to spadá ještě do toho návštěvního řádu nebo to je ještě dokument sám o sobě?

R: Ne. To je dokument sám o sobě.

T: A tam bude tedy taky zapracovaná cyklistika?

R: Určitě. Ještě se kouknu...obecné cíle vám můžu vyjmenovat, které jsou tam stanoveny.

T: Ano.

R: Cíleně směřovat veškeré sportovní a turistické aktivity do nejméně zranitelných lokalit a do ochranného pásma národního parku. Dosáhnout vyvážený stav mezi rekreační, turistickým a sportovním využíváním území národního parku. To vychází z takové té definice udržitelného cestovního ruchu. Pravidelná komunikace s investory, provozovateli, obcemi, mikroregiony, místními akčními skupinami a dalšími dotčenými subjekty na území národního parku a případně CHKO Křivoklátsko v oblasti sportovního a turistického využívání oblasti národního parku. Semináře, setkání, diskuse, letáky, brožury. A vytvářet podmínky pro rozvoj infrastruktury související s turistikou a sportem, pěší, cykloturistika, jízda na koni, vodáctví v obci Karlova Ves a v navazujících obcích ochranného pásma národního parku. Monitorovat a pravidelně vliv turistiky, sportu a rekreace na území národního parku, respektive na jeho přírodní prostředí. (Pozn.: v nahrávce nebylo rozumět) ohrožení turistů v národním parku na turistických trasách a naučných stezkách s možnými riziky spojenými se samovolným vývojem porostu lesních dřevin. Včas odstranit stromy, které by mohly způsobit bezprostřední ohrožení turistům. Hromadné akce sportovního a kulturního charakteru povolovat vždy s ohledem na místo či trasu akce a počet účastníků. Takže to jsou takové obecné zásady.

T: Které se pak budou detailně rozpracovávat v těch dvou dokumentech. V návštěvním řádu a ten druhý...jak jste říkal, že se nazývá?

R: Koncepce práce s veřejností na území národního parku a Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko. Protože ten národní park by měl mít rozlohu něco kolem deseti tisíc hektarů.

T: A současné CHKO má?

R: Má šedesát dva, myslím.

T: Takže je to jenom menší část.

R: No určitě. Je to nějaká pětina, možná šestina. Spíš šestina. A je taková představa, že tyto aktivity vlastně budou stáhnuty nebo propojeny s tím ochranným pásmem toho národního parku, což zůstane Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko. Takže ta koncepce se bude posuzovat dohromady s tou chráněnou krajinnou oblastí, takže to nebude nějak rozdělený. Vždycky to bude nějak navazovat, když nějaká trasa bude na území národního parku, tak se bude vždycky koukat, aby to navazovalo do toho ochranného pásma.

Rozhovor číslo 14

Den: 7.7.2009

Respondent: František Pelc (náměstek ministra životního prostředí, řídí strategii vyhlášení NP Křivoklátsko)

Dosažené vzdělání: Přírodovědecká fakulta v Praze, obor Ochrana životního prostředí

Zaměstnání: náměstek ministra životního prostředí

T: Zatím ze široka. Já se každého respondenta v úvodu ptám, jak se ke své práci dostal?

R: Aha. Dobře. Tak je to jednoduchý relativně. Já jsem k ochraně přírody inklinoval již v sedmdesátých letech. Koncem sedmdesátých let, když jsem viděl, jak českou krajinu plundrují komunistický zemědělský aktivity v podobě takzvaných náhradních rekultivací a meliorací. Totálně se rozvracel vodní režim zmizely poslední květnatý louky a mokřady, který jsou takový rezervoáry pro biodiverzitu. A prostě v lesích nic moc taky, na horách odumíraly lesy emisema, to mě začalo zajímat v osmdesátých letech a to hospodaření tam vlastně bylo brutální. Vlastně na místo na místo záchrany těch lesů se bojovalo o záchranu dřevní hmoty. Tak se mi to zdálo zoufale nespravedlivý, tak jsem si řekl, že musím dělat ochránáře. Takže to se jaksi promítlo do nějakého mého rozhodnutí, co jsem studoval. Studoval jsem přírodovědeckou fakultu, obor ochrana, tehdy se to jmenovalo přírodního prostředí, potom životního prostředí.

T: Tady v Praze?

R: V Praze. První rok jsem studoval v Olomouci a pak čtyři roky v Praze. To jsou takový intimity, proč jsem přišel, já jsem přišel za děvčetem sem, že jo. S kterou jsem se asi po třech měsících rozešel, ale to je jedno. A pak jsem si našel děvče v Olomouci, ale to už jsem nepřestupoval. No nic. A takže takhle, to mě k tomu přivedlo. No a pak po škole jsem dělat chvíli na správě CHKO Český ráj, jako brigádník, pak jsem

nastoupil na vojnu a po vojně jsem chvílku pracoval, asi rok, na pozici okresního...tehdejší okresní výbor v Semilech osmdesát asi osm, devět, ale už v roce osmdesát devět jsem chtěl odejít stejně do těch Jizerských hor. Protože já jsem vždycky inklinoval spíš k té ochraně přírody a krajiny, ke krajině a ekologii, a tam to bylo docela jako, byť to bylo za komunismu, zajímavý. Jsem měl spoustu informací o zdrojích znečištění a tak, ale prostě jsem se k té vlastní krajině dostával obtížnějš, protože tam zas na to byl nějaký abteilung na odboru kultury a tam se specializovali na tu přírodu a krajinu a mě k tomu moc nepouštěli. Tak jsem byl rozhodnutěj, ještě před revolucí odejít do Liberce. A tak jak se stala revoluce, tak jsem tam nastoupil a protože jsem přišel nověj, protože to tam bylo nějak vnitřně rozhádaný, tak místního bolševika nějak vypoklonkovali nebo odešel, já si to přesně nepamatuju, tak jsem byl pověřený vedením vedením té správy CHKO Jizerský hory, jsem se stal za pár měsíců jejím vedoucím. A prostě mě to pohltilo, protože jsme tam začali napravovat ty škody, který tam byly, jednak z důvodů emisní zátěže, ale i vývoje toho brutálního lesního hospodaření, který nerespektovalo přírodu. No a od té doby jsem tam pořád.

T: A co je náplní vaší práce, teď jako z pozice náměstka ministra?

R: No to je hodně odtažitý. Dříve to byla hodně práce s konkrétním terénem s konkrétníma projektama, což mě velmi bavilo, sehnat ty peníze a tak. No a postupně, jak člověk tak jako pracuje, tak bývá potrestán, že bývá někdy povýšen, takže jsem se stal ředitelem těch správ chráněných krajinných oblastí, kde jsem koordinoval správu všech dvaceti tří, tehdá, chráněných krajinných oblastí v České republice. No a tak to bylo ještě taky z půlky, na půl manažerský, na půl odborný. Každá ta krajina měla, tak jako měly Jizerský hory svůj hlavní příběh, tak má něco jinýho Český kras, něco jinýho Třeboňsko, něco jinýho Bílé Karpaty a tak. A teď to je spíš práce o tom, že se tady jaksi snažíme vytvářet nějaký prostor pro to, aby ochrana přírody se obecně dobře dělala. Takže se soustředíme na podporu nějakých instrumentů, který mají umožnit to, aby takový ochránáři, jako jsem byl já v devadesátých letech, mohli slušně tu přírodu chránit. A ne sami, ale s veřejností. Takže se tady snažíme uhlídat kvalitu právního, právních předpisů, případně nový vytvářet nebo novelizovat. Teď máme několik novel v oblasti ochrany přírody a krajiny, ne jenom čistě přírody. Takže mám na starost jaksi legislativu v oblasti ochrany přírody, v oblasti vodního práva, v oblasti ochrany zemědělského půdního fondu a obecně ochrany krajiny. Takže je to relativně široký. Druhá věc ekonomické nástroje, který pomáhaj ochránářům přírody něco dělat, protože jaksi, v podstatě chtě nechtě, ty další, který by byly docela potřebný, tak u nás nejsou jaksi zakomponovaný a nefungujou. Třeba daň z nemovitosti nebo další specifika daňového prostředí. To se tady nedodrží. Takže se to tlačí stejně většinou přes ty adresný dotační programy. Takže se snažíme, aby byly opravdu co nejadresnější a nejmíc pro přírodu a přitom jako, aby byly ještě komfortní, aby někdo o ně mohl žádat. O ty peníze mohou žádat samozřejmě jak instituce státní, nestátní, tak i soukromníci. Takže to teď jaksi tady je dost důležitý, zejména, když trochu managuju ten Operační program životní prostředí a péče o přírodu a krajinu. Takže to je druhý, ekonomický nástroje. Pak se trochu snažíme jaksi vytvářet prostředí, to znamená hlavně peníze, ale prostě nějakou zpětnou vazbu pro získávání dat o přírodě, o biodiverzitě. Takže třeba na Agentuře, já jsem dříve dělal i chvílku na té Agentuře, potom, co jsem byl chvílku poslanec, tak jsme založili datovej sklad, kde je v současnosti asi čtyři milióny dat o rostlinách, o kytkách, o různých dalších fenoménech. To je strašně důležitý, nechci to přeceňovat, ale určitě v Evropě jako moc takových zemí není, co to jako má. No a, takže to je v podstatě podpora těch odborných znalostí o krajině. No a poslední věc je poslední, protože je zanedbaná a dělaná dost málo kvalitně do dneška, jaksi je práce s veřejností. Tak tohleto se snažíme, tyhle čtyři nástroje, tady jaksi rozvíjet. Možná, že jsem to řekl i z hlediska toho, jaká se tomu věnuje pozornost.

T: Jasně. Děkuju. A já se na vás obracím tedy ohledně plánovaného vyhlášení Národního parku Křivoklátsko. A kdy vznikla tato myšlenka?

R: Tak to už je jako...delší dobu lidi napadalo, kde by mohly vznikat ještě národní parky. Ale jaksi tenhleten aktuální stav je ještě za minulého ministra. Ten dostal za úkol vyrobit prostě nějakou strategii rozvoje velkoplošných chráněných území, ve vztahu k vyhlásování významných evropských lokalit Natura 2000. A z toho vylezla území potenciálně nejlepší nebo nejvhodnější na vyhlášení za chráněnou krajinnou oblast. V podstatě nám vylezly Střední Poohří, Doupovské hory, potom rozšíření Kokořínska o Mímoňsko a takovýto území tam vojenský krásný, potom jsou to Dyje a dolní tok Moravy, úchvatná lužní krajina s nivama, lužníma lesama a tak dále. A potom Krušný hory ještě. Pak nám ještě z priorit vyšlo, kde by bylo možné zvažovat národní parky, protože jinde už nic moc nevymyslíme, v centrální části chráněné krajinné oblasti Jeseníky a Křivoklátsko. My jsme se pak rozhodli v prvním kroku spíš preferovat Křivoklátsko, protože jako těch peněz je relativně nedostatek, jako opravdu, a teď se to ještě v hospodářský krizi umocňuje. A ta práce s tím, aby se to vyhlásilo je neskonale složitá a náročnej proces to je. A řekli jsme dobře, i z hlediska určitejch priorit, z hlediska reprezentativnosti těch typů krajin, tak Jeseníky, při vši úctě, jsou nádherný a v té centrální

části, v dost velký míře v první zóně a tak dále, ale ty subaplnský pásma a horský smrčiny máme hodně v Krkonoších i v části na Šumavě. Tak jsme řekli dobře, to se malinko, nefíkám jako to...malinko se to opakuje, ačkoliv Jeseníky bysme asi do budoucna neměli asi taky jako úplně vzdát. A to Křivoklátsko je sice malinko podobný jediné Podyjí, ale za prvé je systém výrazně rozdílný, že tam není jedno kaňonovitý údolí, je tam soustava příčných údolí, který zvyšují tu rozmanitost víc než v tom Podyjí a tak. Takže nakonec jsme se rozhodli pro to Křivoklátsko jako fenomén, který tady dostatečně zastoupen není. A rozhodli jsme se to udělat cestou ne úplně standardní, ne že jsme se tady na poradě vedení dohodli, tak do toho půjdem a vyhlásíme to oficiálně procesem podle zákona a pak se budou všichni do lhůty nějakých šedesáti dnů vyjadřovat, my to pak zpracujeme a vyhlásíme, hurá! A tak jsme si zvolili cestu poněkud jako méně, jako pro nás, komfortní, ale myslím si férovější. My jsme řekli, dřív než vůbec přistoupíme k oficiálnímu vyhlášení, tak budeme poctivě jednat s těma místníma lidma, s místníma starostama. A prostě tak, aby prostě jsme ve skutečnosti, když to hodně zjednoduším, ten zákon o zřízení národního parku připravili spolu s nimi, jo. A vůbec to není jednoduchý, protože jsou obce, kde to celkem vítají, jsou obce, kde to vůbec nevítají a jsou lidi na veřejnosti, který jsou z toho nadšený a jsou lidi, který si myslí, že je to úplná hovadina, že nejlepší je nedělat nic, takže to tam je velmi rozmanitý. Od toho, že státní lesy tam hospodaří brutálně, ničí přírodu a že s tím je potřeba něco dělat, ať už ten národní park vznikne. Takže to vůbec ještě nebude jednoduchý, vzhledem k tomu, že se tam musí udělat spoutu kroků, kdyby se ten národní park vyhlásil, tak kromě toho oficiálního to musí skončit převodem práv hospodaření Lesů České republiky na správu národního parku a tak dál. Čili jo, velmi zajímavý, ale jsme asi z třinácti dotčených obcí sedm prostě oslovili s rozmanitými výsledky. Zítra večer mám ještě nějaký jednání v poslední z obcí, které stihneme před prázdninami a pak uvidíme. A pak to vyhodnotíme a pustíme se do toho tím oficiálním způsobem, padni komu padni. Tuším samozřejmě, že se hodně lidem nechce zejména z té branže lesnický, protože jsou přesvědčení, že...tam je hodně zvířat a ta myslivost je tam taková docela nezdravá.

T: A vy jste zmínil tedy dotčené obce a kromě dotčených obcí jednáte ještě v tomhle procesu s někým?

R: No my v téhle fázi jsme se soustředili na ty obce, předběžně jsme kontaktovali, kdysi před asi rokem, ministerstvo zemědělství, kde ministr Gandalovič řekl, celkem pochopitelně, že se mu to moc nelíbí, protože by přišli o sto kilometrů čtverečních lesa jako rezort, státní podnik. A já si myslím, že tohle se pak musí posoudit nějak jinak, ale my potřebujeme především získat na svou stranu místní a informovaný lidi, který musej mít jako pocit, že kromě toho, že tam mají kvalitní přírodu, což některý, podle mě, ani tak nedoceňují, ale to tak chodí, jo. V Českém ráji už jsem si taky zvykl na skalní město, a když tam přijde někdo zvenčí, tak řekne, ježiš to je nádhera. A druhá věc je, že se musí zainteresovat do toho, že má smysl, aby ta příroda byla chráněná proti nějakým budoucím projektům, který tam můžou nastat, nehledě na to, že z toho můžou mít i nějaký profit, že jo. A to možná pak přejdeme k tomu, co chcete slyšet, protože jsem přesvědčený, že dobře vedený národní park může přinášet bonus i pro ty místní obce. A snažíme se vytvořit takový model, kdy prostě obce, který jsou dotčený národním parkem nebo ochranným pásmem, mají získávat bonus jaksi při hodnocení těch projektů, ať už všech ekologicky orientovaných nebo i dalších, z hlediska dalších programů, ať už ze zemědělství. Přijde mi, že je to správný, aby měli pocit nějakýho většího dozoru a péče o ně, jako jo. My nechceme, aby to skončilo, že tam bude národní park jenom nakreslený na mapě, a i kdyby byl rajské a ostatní byly, že se s ním neztotožňují, tak po tom moc netoužíme. A další věc je, že chceme, aby to nedopadlo tak, že potom tam budou jezdit a uvidějí tam to, co viděli za komunismu, že jo, starý kulturní dům s rozflákanou střechou a prostě hodně naštvanejch lidí. Tak to bysme nechtěli. My bysme chtěli je do toho vtáhnout, ale záleží taky na nich. Protože si myslím, že pro ně je to šance a tu oni si musej uchopit. Jako nikdo to nepřeší tak, jak někdy výjimečně mám pocit, že oni se domnívají, že když jsme si tam vyhlásili národní park, tak co za to bude. Přivezete nám vagóny pěti tisícovak nebo jako kolik miliónů přivezete na vagonech. To my jim nepřivezem, ale přivezeme jim možnost, aby do té obce prostě doputovaly, na nějaký adresný programy, nějaký startovací pro ně peníze, aby měli infrastrukturu, a aby se tam objevil turismus, kterej je trošku jinej než teď. Teď přijede autobus nebo auto na Křivoklát, vyběhnou na hrad, prohlédnou si ho, a buď přímo odjedou a nebo dole u Sýkorů na návsi si dají pivo a oběd a zmizí stejně. Ten národní park by měl být založen na tom, že jako tam ty lidi chvilku budou, jeden, dva, tři dny, trošku ho poznají a budou poptávat zázemí a místní lidi, pakliže budou šikovný, jim ho budou nabízet a trošku se tam nastartují nějaký formy, dejme tomu, šetrnýho cestovního ruchu.

T: A když jednáte tedy s různými starosty, možná i s občany přímo.

R: Jo samozřejmě i zastupitelstvo.

T: S jakými obavami se třeba setkáváte?

R: Tak jako ty obavy jsou celkem prostý. Za prvé se domnívají, že nebudou moct chodit do lesa. To se jim

snažíme docela účinně vyvrátit. Za prvé, kdyby platil zákon, tak jak platí, tak můžou chodit všude, pouze v prvních zónách po značených cestách, ale my to ošetříme, takže pro místní lidi z dotčených obcí a pro jejich osoby blízký, tak jak to je v Českém Švýcarsku to prostě neplatí. Takže zjednodušeně řečeno, jde o to, že ten pohyb bude omezen jenom pro ty dálkový návštěvníky, který tam přijedou z druhé strany zeměkoule nebo republiky. Takže nemáme zájem, aby tam někdo šel suťovou stěnou, jestli tam zabloudí jeden houbař, místní člověk, tak to asi se z toho nezhroutíme. Takže to jim vadí. Potom, že nebudou moct to...mít, chodit na palivový dříví do lesa. To jim tak vysvětlujeme, že to je jako lichá představa, protože v těch prvních zónách, kterých by bylo asi dvacet, třicet procent jich, že je to tam samozřejmě trochu sporný. Tak oni měli představu, že tam do teďka chodili hodně krást, my místní říkali. Takže tam bude větší dozor, že nebudou asi tak snadno krást, tak tohle my neřešíme, že jo. Takže půjdou normálně za lesním správcem pro štempl, že si nadělají palivový dříví v učenejch místech, tak jako teď, tak si ho budou moct dělat ještě tak sto až pět set let, dokud tu nějaký las bude, že jo. Takže to je druhá věc, co je trápí, z hlediska vzniku národního parku. No a pak trochu méně je trápěj ta kola, jo k tomu se samozřejmě dostaneme. Pan starosta z Kublova se zajímal. No a asi potom je trápí, jako kdo bude pracovat nebo mají otázku, kdo bude pracovat v tom národním parku a ty firmy. Především si myslíme, že ta Správa nebude nějaký super početný těleso, ale ve skutečnosti čtyřicet, padesát lidí tak odpovídá velikosti Českému Švýcarsku, tam bude stejně. Ty budou z místních lidí, pakliže budou mít alespoň elementární kvalifikaci, to za prvé. Za druhé, při rozdílnosti těch tendrů, když třeba dělá podnik Lesy České republiky, dělá ty obrovský tendry, že jo. A proto jsou ty disturbance, že každé rok měněj generálního ředitele, protože ty firmy mají různý lobbystický choutky a tak. A běžně tam kritizují, že v lesích pracuje firma z Brna a teď, abych se nedostal na nějakou tenkej rasistickej led, ještě s občany, zjevně ne českýho původu, jo. Takže to je možný, když ten zákon o veřejných zakázkách musíme respektovat taky, ale vzhledem k tomu, že pracujeme s menšíma objemama peněz, tak je to vstřícnější pro ty místní firmy a takže prostě lze předpokládat, že se tam větší podíl uchytl, při té péči o přírodu i o ten les, ty místní lidi. A ještě jedna věc láká, bojí se, že to dopadne jako na Šumavě. Šumavu nechci rozebírat, to je vždycky na několika hodinový konference, ale můžeme si o tom myslet to...já si myslím, že se to tam dělá rámcově správně, jediný co tam bylo špatně, že se tam měnil ten management každých pět let, nesmyslně. Takže to je asi tak, ale tady prostě, kromě asi deseti procent, kde převažuje smrk, nebo patnáct, tam jsou smíšený, převážně listnatý, nebo prostě smíšený lesy a tam tahle tragédie nenastane. Navíc, ten smrk, tam až na pár chlumních údolích zaříznutejch, nikdy původní nebyl, na Křivoklátsku. Takže tam to bude spíš o tom, nechat část lesa samovolnému vývoji, asi tu třetinu, do deseti let, a potom dvě třetiny dělat jemný opatření, aby se tam zvýšila druhová rozmanitost, včetně zvýšeného zastoupení jedle, paradoxně, která tam dřívě byla velmi početná, teď je tam vzácná. A dalších listnáčů, který jsou nedostatkový a tak.

T: A kromě pana Matějky, ještě někdo třeba, na těch jednáních se dotazoval, na to, jak to tam bude s cyklistikou, potažmo s terénní cyklistikou třeba?

R: Jo asi z toho pléna se tam někdo zeptal, jestli budou moct jezdit na kole nebo ne. Jsme dospěli k názoru podobnému, že v podstatě samozřejmě je to složitě právně, to pozadí, jakoby vymezovat cyklistický stezky, ale budou se vymezovat doporučený cyklistický stezky, po všech rozumně spevněnejch cestách, který jsou. Aby lidi něco viděli, a taky s ohledem na ty pěší turisty, aby to tam moc nebylo v konfliktu. Zatím ty současné jako stavy těch turistů jsou tam relativně nízký, jo. Ale předpokládáme, že se ten nárůst, kdyby se ten park vyhlásil, že se to zvedne. A takže to je třeba zohledňovat taky a kde nebudou ty turistický stezky vyznačený, tak v podstatě nebude někde nějaký striktní zákaz, jo. Tak jde o to, aby jezdili, pokud možno, po zpevněnejch cestách a případně se dají ty cesty vymezit se souhlasem orgánu ochrany přírody. Takže asi v tom nebude ten zásadní problém, jako že bysme tam omezovali. Jo je možný některý, ovšem jako v exponovanejch terénech, kde prostě ty půdy moc není a je tam riziko, že by se to zničilo, tak to nevylučuju, že tam nějakou omezenou bude. Ale bezesporu to jako pro běžný cyklisty a takový ty na střední terény, tak těch se to nedotkne taky. No a pro takový specialisty jako z mountbiku, který tady byli, tak s těma je možný se dohodnout, že se vymezi nějaká prostě specializovaná trasa právě, která bude opečovávaná, tak jako se to snažíme dělat v třeba Jizerských horách, jestli jste o tom slyšela.

T: Hmm. Ne.

R: Jo to je v podstatě. To jsou...ty bikeři jsou takový, který moc teda jako neuspokojuje jezdit po pevný cestě, ať už asfaltový nebo zpevněný široký, ale oni si jezděj v tom terénu, že jo.

T: Jo takhle jako. Já myslela konkrétně nějakou kauzu v těch Jizerských horách.

R: No a oni jako mají představu, že prostě, jo...

T: A konkrétně za vámi někdo byl?

R: Byl, byl z té asociace, já nevim mountainbike, z Jablonce jsou myslím.

T: Jo tak to bude asi ČEMBA. Česká mountainbiková asociace.

R: Jo, jo! To je ono.

T: A ti tady byli?

R: Ti tady byli a byli se ptát, no ohledně Českého Švýcarska a kdyby vzniklo Křivoklátsko, tak jak bysme se k tomu postavili tam. No takže takhle, jak jsem vám to říkal.

T: A oni se na vás obrátili?

R: Ano. Asi před měsícem.

T: Tak jo. Měla jsem tady dotaz, vy jste to i sám zmínil, vlastně vyhlášení národního parku by mělo přispět k větší návštěvnosti, jestli se něco připravuje v tomhle směru. Třeba i právě pro ty cyklisty, nebo jestli je to čistě na těch obcích nebo jestli i vy můžete v tomhle směru něco jako udělat?

R: My samozřejmě budeme mít zájem, ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj a Czech Tourismem udělat nějaký programy, kde se ty obce, nebo ve spolupráci třeba s takovejme společnostma jako tady s tou ČEMBOU nebo, kdo se zabývá prostě tímhle. Prostě vymezit ty trasy a trochu mít peníze na nějakou tu základní údržbu, když už teda jo, u tý cyklistiky. A to je jedna věc. Druhá věc je, že máme jaksi aspiraci, primárně v národních parcích a v posléze i chráněných oblastech, vytvořit takový ty adresný programy pro ty obce, to jsem vám říkal, jako to mají třeba ve Francii. A další věc, že chceme v každém národním parku a ve vybraných CHKO, mít takový jeden ekologicky orientovaný kemp turistickéj. Jo, že to bude všechno z přírodních materiálů, ze dřeva, ale samozřejmě ne úplně jako tak, lidi jsou stejně zvyklí na nějaký komfort, bude tam voda i elektrika všechno. Ale všechno bude prostě na alternativní zdroje a tak. Asi zvažujeme, že tam budou moct zajet i autem, protože...nelze to vyloučit ani toto. Ale prostě, aby když už tam byli, aby měli zodpovědnost, měli by nějaký segmenty. Já jsme to okoukal v Americe, v menší míře třeba v Africe to mají. Segmenty, kde si odhoděj to auto a pak se tam staraj, já nevím, o plochu, já nevím, desetkrát deset, desetkrát patnáct metrů. Mají stan, mají ohniště, lavici a potom jako pořádek. Tam nemusí chodit uklízeč, protože nikdo nemá zájem si dělat jako nepořádek ve svym. Jo a nekoukaj ty stany, jako u nás bývá zvykem jako tři centimetry od sebe. Takže to tam jakoby vznikne takový ekologicky orientovaný kempy. Tam by bylo nějaký zázemí sociální i informační, s průvodcema, který by jaksi nabízeli, když by byl zájem, třeba těm rodinám, který by tam byly s dětma, prostě programy pro děti nebo pro celý rodiny. Ukázali by jim ty největší zajímavosti přírodní a tak. A bylo to za třeba symbolický poplatek. To je jedna z priorit, ekologicky orientovaný kempy. A potom, dejme tomu, místa pro přespání i mimo tyto kempy, že bysme měli. Že někdo rád spí pod nebem a je asi pryč ta doba, kdy ochránáři velmi rozčilovalo to, že když našli turistu spát pod převisem skalním, že to považovali za největší zločin na přírodě a vedle jim jezdili potom ty traktory a odtahovaly prostě padesáti metrový buky. Takže to si myslím, že asi úplně, to chápem. Takže to je jedna věc a potom při každé CHKO, ale i národním parku přednostně chceme mít návštěvnický informační centrum, který by komunikovalo s tímto ekologicky orientovaným kempem, a aby ti lidi měli takový zázemí a věděli, co tam ty ochránáři dělají a co tam je zajímavýho.

T: A vy jste zmínil teda tu spolupráci ještě případně třeba s tou ČEMBOU. Jak byste si to představoval?

R: No je to tak, pakliže od nich je, oni jsou si vědomi toho, že se dostávají do rozporu se zájmy ochrany přírody, když jezdějí všude, že jo. A ortodoxní, a štve to samozřejmě nejenom ochránáře, ale štve to i myslivce. Já myslivce moc rád nemám, ale dejme tomu připouštím, když jim to samotnej to vadí, tak to není dobrý. No ale prostě, aby se tomu předešlo tak se, jako je úvaha, že by téměř v každém velkoplošných chráněným území i v národním parku, by se vymezila jedna takováhle divoká trasa, kterou oni by měli na zodpovědnost a základní údržbu by tam prováděli. Jim by to splňovalo to, že to je hrkotavá, místama bahnitá cesta, skalnatá. To je byví, a přitom to musí udržovat, aby to nepřerostlo nějakou míru a nějak by nesli zodpovědnost za to oni, jo. Takže to potom na nás by bylo, abysme to vymezili v terénu, tedy spolu s nima, kterej je pro nás akceptovatelný a pro ně taky.

T: Takže jste tomu případně nakloněn?

R: Jo, vůbec to nevyklučuju. Protože, když se to neudělá, tak oni pak jezděj na divoko všude stejně.

T: Dobře a kdy to tak by mohlo přijít, to vyhlášení?

R: To kdybych věděl, tak vám odpovím. Nevím prostě. Když na podzim k tomu oficiálně přistoupíme, budeme pracovat úspěšně a tak, tak jako nejdřív tak za rok a půl, za dva. Já si myslím, že kdyby nepadla tahle vláda, tak jsme to stihli do léta. Já jsem měl představu, že to v lednu, v prosinci doputuje do vlády a v lednu a v únoru, že to bude v parlamentu, že to tam zmáknem no. Se to celý nějak zamotalo.

T: Tak jo. Já vám děkuju.

R: Jo. To bylo perfektní, rychlý.

Rozhovor číslo 15

Den 14.7.2009

Respondent: Tomáš Kvasnička (ČeMBA, zaměstnanec, předseda, člen výkonného výboru)

Dosažené vzdělání: žurnalistika, estetika a sociologie (zaměření na pobyt v přírodě)

Zaměstnání: expert organizace na politiku rekreace v lesích a problematiku cest a stezek

T: Zatím obecně, jestli mi můžeš říct, jak ses dostal ke své práci?

R: V krátkosti? No já jsem se ke své práci dostal osobní volbou, protože po nějakém přemýšlení jsem zjistil, že v Česku chybí organizace, která by hájila zájmy terénních cyklistů. Takže po vzoru organizací v zahraničí, především IMBy ze Spojených států jsem organizaci založil a rozjel. A díky tomu, že se nám podařilo sehnat nějaký peníze, tak jsem se v uvozovkách i zaměstnal. Takže teďka to, co dělám, to znamená nějaká exekutivní role v neziskovce, co hájí zájmy bikerů, je moje práce.

T: A kdybys měl ještě trošku blíže popsat, co je teda náplní tvoji práce?

R: Papíruju, fakturuju a úředničím, ale z hlediska tvoji diplomky je asi důležitý, že se snažíme vyjednávat, jednak s lesníkama a jednak s ochranou přírody v několika oblastech. Když to vezmeme jako od podlahy nebo jako od základny, tak v tom smyslu, aby právo na užívání krajiny cyklistama, bikerama po neasfaltových cestách zůstalo zachováno. A pak se snažíme, jak lesníky, tak ochranu přírody popostrkovat k moderním řešením v přírodních oblastech, který by spočívaly v kvalitní infrastruktuře. Protože cyklisti spíš než jiný formy pohybu přírodou se soustředí na kvalitu a stav stezek. Tak mluvíme o infrastruktuře přírodě blízkých stezek.

T: A jak bys tedy definoval terénní cyklistiku.

R: My když pracujeme v organizaci, tak se jí snažíme definovat, co nejširším způsobem a právě proto, abychom nikoho nevynechávali, protože chceme zasahovat celou škálu lidí. Takže já bych řekl, že terénní cyklista, je člověk, který jede buď na horském kole, jakýmkoliv terénem nebo naopak na jakémkoliv kole po neasfaltových cestách.

T: Tak to je hodně široký. Dobře děkuju. A jaké postavení má podle tebe terénní cyklistika v České republice, v současné době?

R: To je těžká otázka. Já, a to může být už profesionální poškození, jsem samozřejmě se spoustou věcí nespokojenej, takže na rozdíl od lidí, kteří vidí stávající možnost přístupu do krajiny a jsou oprávněně zatím docela spokojeni, tak vidím problémy, který u nás jsou v kvalitě toho přístupu a nebo v budoucnosti tohoto přístupu jako takovýho. Takže já jsem celkově spíš nespokojenej.

T: A čeho se obáváš třeba do budoucna?

R: Já se obávám především toho že...protože terénní cyklistika bude mimo hledáček pozornosti a to paradoxně přes to, že cyklistika, rekreační cyklistika v Čechách se stává velice populární, tak jako uživatelská skupina, budeme do určitý míry nezáměrně, ale budeme vytlačeni z hodnotných přírodních oblastí.

T: Takže tohle je největší obava?

R: V podstatě jo. Ty obavy jsou dvě. Jednak může docházet, jakoby k vytlačování z určitých oblastí a jednak samozřejmě může docházet k zákonejm úpravám na český, respektive evropský úrovni, který budou obecně k pobytu v přírodě a terénní cyklistice špatný.

T: Dobře. A kdo jsou pro vás hlavní partneři, pro ČeMBu? S kým spolupracujete?

R: No tak, že jo, ono je to těžký. Myslím si, že v tomhle tom ohledu asi ani není dobrý používat slovo partner. Ale kdybychom se spíš zabývali cílovýma skupinama lidí, se kterými pracujeme, tak se jednak snažíme rozvíjet aktivity směrem, vůči uživatelům. To znamená vůči terénním cyklistům, to jednak, abychom jakoby získali, vytvořili a pracovali s naší členskou základnou, ale i v širším slova smyslu. A pak jsou tady lidi, který právě ovlivňují podmínky terénní cyklistiky. S těma se snažíme nějakým způsobem dlouhodobě pracovat, kontaktovat je, být s nima v diskusi a případně i ve sporu. Proto říkám, že slovo partner tam nemusí být za všech ohledů vhodný. No a tady jde především o to, čemu v americkém kontextu říkají správce krajiny, v Čechách jsou to lesníci a orgány ochrany přírody.

T: A kromě těch, co jsi teď zmínil, jsou ještě nějaký instituce, jako je AOPK nebo KČT?

R: Tak AOPK je instituce ochrany přírody, takže to bych počítal mezi ty. KČT je sdružení, který hájí zájmy jiný uživatelský skupiny, která se pohybuje přírodou. A samozřejmě jako taková nás její činnost zajímá, ale díky kultuře organizace, konkrétně kultuře KČT, není úplně jednoduchý spolupracovat konstruktivně a dlouhodobě. Jo takže my se samozřejmě snažíme ovlivňovat studenty v relevantních studijních oborech, aby až vyjdou ven, aby netrpěli těma předsudkama, co má stará generace a nesklouzávali k zjednodušeným

řešením, který by pro bikování byly škodlivý, proto spolupracujeme s univerzitama. Část těch našich aktivit je otočená ven, protože si uvědomujeme, že jako malá neziskovka, v malý zemi toho moc nezmůžeme, takže se snažíme budovat aliance a organizacema, který dělaj to samý v jiných zemích, celosvětově, ale především v rámci Evropy. A pak samozřejmě není možný opomíjet to, že podmínky, ve kterých se terénní cyklistika nachází jsou bytostně politický. Tudíž mi se snažíme, ty úspěchy nejsou nějak závratný, pracovat i s politickým zastoupením v Český republice, zase v celý škále a na všech úrovních.

T: Dobře. A na studenty kterých oborů se primárně...

R: No tak primárně, to se nedá říct, ale samozřejmě zajímají nás lidé, který budou pracovat v lesnictví a lidi, který budou pracovat v ochraně přírody. Z toho ty obory vyplývaj, to znamená ty dvě lesárny, co v Čechách máme, jako takový, byť s brněnskou máme teď intenzivnější vztahy než s tou pražskou. No a ochrana přírody, ta je spíš v Olomouci a v Praze, a tady máme zase lepší vztahy s Olomoucí než s Prahou.

T: Tak a s rozhovorů s lidmi kolem CHKO Křivoklátsko bylo na ČEMBu často odkazováno, s kým jste zde jednali a o čem?

R: No o čem jsme jednali. My jsme se dozvěděli, že se chystá, připravuje vznik Národního parku Křivoklátsko a vzhledem ke stávající legislativě, která v těch zvláště chráněnejch krajinnejch územích nejvyššího stupně ochrany, to znamená v národních parcích, funguje, jsme se začali obávat o budoucnost práva na přístup a užívání Křivoklátska pro cyklisty. A proto jsme vlastně začali sondovat a zjišťovat situaci na všechny důležité strany. Takže jsme mluvili s pracovníky CHKO Křivoklátsko, mluvili jsme s člověkem, který je autorem budoucího plánu péče národního parku. Já si teď nevzpomenu na jeho jméno.

T: Jedlička?

R: Ne, ne, ne.

T: Pan Hošek?

R: Jo s tím jsme mluvili. A krátce jsme mluvili s lidmi, kteří jsou v širokém kontextu. Takže jsme měli schůzku s náměstkem ministra životního prostředí Pelcem, kterej je tam za zvláště chráněný území, jestli se nemýlím, nebo spíš on je tam za celou, jak se tomu říká...

T: Velkoplošný chráněný území?

R: No. Tak jsme se samozřejmě bavili i o tom problému Křivoklátsko. Myslím si, že to je tak všechno, ale naši aktivisté se snaží vcházet v jednání ze samosprávami v lokalitě. To znamená v Křivoklátsku a jeho okolí.

T: Členové ČEMBy?

R: Členové ČEMBy.

T: A jak se vám s těmito lidmi komunikovalo? Nebo jaké závěry z toho vplynuly?

R: Tak to je poměrně těžká otázka. Jo, protože na co se ptáš je od určitý míry kultura jednání environmentalistů a ochránců přírody a je důležitý poukázat na to, že to jsou lidi, kterým na přírodě záleží víc než na jednání a na demokratickejšch hodnotách. Jo, proto jsou tam, kde jsou. A tady v tomhle tom zvláštním případě, podle mě, protože vyhlásování Národního parku Křivoklátsko je ve hledáčku veřejnosti, postupujou naprosto korektně. Takže z toho formálního hlediska si namůžeme na nic stěžovat. Ale i tak cítíme určitou nejistotu, která...tak můžeme usuzovat z nějakých bočních informací. A nejistotu v tom, do jaké míry bude, i přesto že navenek se s náma jedná a počítá, do jaký míry to tak skutečně bude.

T: Dobře. Tak teď takovou zase dost obecnou otázku. Jak si myslíš, že by se mohla vyvíjet situace do budoucna, třeba na tom daném území, kdyby byl vyhlášen národní park?

R: Tam se to může vyvíjet pozitivně i negativně. A my samozřejmě doufáme, že se to bude vyvíjet pozitivně, ale abych řekl pravdu, tak si myslím, že vůle k těm progresivním řešením, který my nabízíme, je omezená. Ne že neexistující, to bych asi ochraně přírody křivdil, jo. A tady asi jsou dvě úrovně věcí, jednak se tady zase bavíme o právu na přístup a je potřeba zmínit, že Křivoklátsko, což je v důsledku nárazníková rekreační zóna Prahy, a je to tradiční území pro terénní cyklistiku v týhle zemi, a tak se může stát zakázanou zónou pro bikování. A je vidět na ochraně přírody, že si těchleto důsledků, dřív než jsme jí na ně upozornili, v podstatě nevšímal. Což jenom zase poukazuje na to, jak moc je veřejnost pro ochranu přírody důležitá. Ona je pro ni důležitá proto, aby prosadili vznik toho národního parku. A podle mě potom už spadne práce s veřejností do kompetence pracovníka PR a bude se hrát jakoby taková hra na hodný, a to je všechno. Takže my víme, že pokud se neudělá něco zvláštního a výjimečného, tak že na Křivoklátsku se nebude moct jezdit tak, jak se tam jezdí dneska. To je prostě jasný. A myslíme si, že řekněme, zeleně smýšlející lidi a politici budou mít neochotu k těmhle těm rozhodnutím, protože budou mít pocit, že tím nahlodáváme sílu a autoritu ochrany přírody. To je jedna věc, to je to právo jako takový. Potom tady samozřejmě je ta zvláštní záležitost, že při tom vyhlásování toho národního parku se často argumentuje tím, kolik to přinese nových pracovních míst a

jakým způsobem podpoří turismus, ale paradoxně se vůbec neuvažuje o tom, jakým způsobem ty lidi, který to vyhlášení národního parku, do toho zvláště chráněného území vrhne, budou usměřňovaný tak, aby ten jejich pohyb a pobyt byl kompatibilní se zájmy ochrany přírody. Protože se o tom nepřemýšlí dopředu, tak si myslím, že je jasný, co se stane, na místech se objeví zákazy a příkazy. A my si myslíme, že tohle to je nešťastný řešení.

T: Takže řešit to ideálně nějak koncepčně, předtím.

R: Tak. Na to už podle mě není čas. Protože nevím, jestli to tak je nebo není, ale z toho vyjádření, a to ty sama budeš vědět od jinejch respondentů, lidí od ochrany přírody, oni mají pocit, že jim jako tikají hodiny, nějakým způsobem. Jo, to znamená, kvůli nějakým pár tisícovkám bikerů, neposunou to zakládání národního parku o dva roky, jo. A navíc tam jsou lidi, který mají pocit, že jsou ve všech oblastech ochrany přírody kompetentní. A já rozhodně nebudu zpochybňovat jejich kompetenci, v těch, řekněme, čistě ekologických otázkách, ale je jasný, že managementem návštěvnosti a infrastrukturou pro návštěvnost se tam lidi zabývají jenom okrajově a jenom podle toho, tak jak to v Čechách jakoby běžně funguje. Což je podle mě pro ten případ Národního parku Křivoklátsko nedostačující přístup.

T: Dobře, tak já ti děkuju, myslím, že mi to takhle stačí.